

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 11
Kovas - March 16, 1979

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Pasitarimai tarp prez. Carter ir Izraelio min. pirm. Menachem Begin dėl taikos sutarties tarp Egipto ir Izraelio baigėsi sėkmingai, tačiau dar lieka įtikinti Egiptą priimti su Izraeliu sutartas sąlygas. Šiam tikslui pasiekti į Egiptą išvyko pats prez. Carter, kuris čia ir Izraelį bandys suderinti vis dar išylančius nesutarimus.

Kinijai užėmus Vietnamo Lang Son, Cao Bang, Lao Cai ir Ha Giang miestus, ji nutarė giliau į Vietnamą nesiveržti ir pradėjo savo kariuomenę atitraukti.

Nežiūrint Arabų lygos valstybių tarpininkavimo, karo veiksmai tarp Jemeno ir Pietų Jemeno vyksta toliau. Prez. Carter dėl to pasiuntė į Arabijos jūrą Constellation lėktuvnešį su jį lydintais laivais ir sutiko, kad Saudi Arabija, padėdama jos remiamam Jemenui, galėtų panaudoti iš JAV pirktus ginklus prieš Pietų Jemeną.

Ispanijos parlamento rinkimuose min. pirm-ko Adolfo Suarez vadovaujamas demokratinis centras iš 350 žemųjų rūmų narių išrinko 167 ir iš 208 senatorių — 119.

Skotijos gyventojai labai maža dauguma pritarė ribotai Skotijos autonomijai, o Valijos gyventojai šį siūlymą atmetė.

Italijos mažos respublikonų partijos vadui Ugo La Malfa nepavykus sudaryti naujos vyriausybės, Italijos prezidentas vyriausybę sudaryti pavedė vėl laikinai min. pirm-ko pareigas einančiam Giulio Andreotti.

Keli tūkstančiai Irano moterų, reikalaujamos lygių teisių, surengė demonstracijas prie min. pirm-ko Mehdi Bazargan rūmų.

Tanzanijos kariuomenės ir Ugandos pabėgėlių daliniai giliai įsiveržė į Ugandą ir žygiuoja sostinės kryptim. Ugandos prezidentą rėmusi Libija pradėjo transporto lėktuvais gabenti į Ugandą tankus, artilerijos pabūklus ir karinę medžiagą.

Sov. S-gos gyventojai kovo 4 rinko aukščiausiają sovietą. Kaip ir anksčiau, kandidatų buvo tik tiek, kiek reikėjo išrinkti.

Iranas nutraukė diplomatinius santykius su Pietų Afrika.

P. Afrikos remiamas Namibijos demokratinis Turnhalle susivienijimas atmetė JT gen. sekretoriaus pasiūlytas paliaubų sąlygas su ten veikiančiais partizanais, nes mano, kad paliaubų metų partizanai bandys panaudoti savo jėgoms sustiprinti.

Šveicarijos vyriausybė nesutiko įsaldyti jos bankuose laikomų Irano šacho ir jo giminių indėlių, nes tai padaryti gali tik Šveicarijos teismas.

Belgijos karalius naują vyriausybę sudaryti pavedė krikščionių socialų partijos nariui Paul Vandenu Boeynants.

Kariniai žinovai teigia, kad Kinija kare su Vietnamu naudojo seną karo vedimo taktiką ir nesugebėjo karių ir ginklų masės suderinti su kariuomenės judrumu. Kinijos kariuomenei trūksta sunkvežimių, šarvuotų vežimų kariam gabenti ir transporto lėktuvų.

Pietų Afrikos kariuomenė ir aviacija puolė Angolą įsikūrusių Namibijos partizanų baze.

Vietnamas sutiko, kad ten pasilikę išskirti šeimų nariai galėtų legaliai emigruoti į kitas valstybes, sutinkančias juos priimti. Šeimų sujungimui tarpininkausiąs JT komisaras pabėgėlių reikalams.

RAŠO GULAGO KALINĖ

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 35

Rašo Ona Pranskūnaitė

(tąsa iš praeito nr.)

1978.V.14

Netikėtai išaušo gegužės ketvirtosios mums laisvę nešąs rytas. Tikrai! To ryto saulėtekio šviesa nužėrė nuo mūsų gyvenimo nakties šešėlius. Gegužės 4 dieną iš mūsų lagerio 16 moterų buvome sąlyginai paleistos. Tą dieną iš Uljanovsko miesto atvyko vienas milicijos pareigūnas ir to fabriko, kuriam buvome numatytos įdarbinti, direktoriaus pavaduotojas. Nuo Kozlovkos iki Uljanovsko apie 300 km. Iš Kozlovkos išvykome apie 16 val., o Uljanovske buvome sekančią dieną apie 9 val. Kelyje išvargome ir sušalome. Nežiūrint šalčio, vis dėlto paryčiu nunirome į sapnų karalystę. Kai pravėrė mieguistas akis, mums iš tolo mojo saulės nutviekstas miškas. Pravažiavus mišką, pradėjo rodytis Uljanovsko fabriko kaminai. Mus apgyvendino dviejų aukštų bendrabučio pastate. Kambariukas švarus, apie 18 m. Su manimi gyvena trys savo vyrus užmušusios moterys. Abu kambariuko langus puošia grotos. Tiktinan mūsų sveikata, gydytojai suabejojo mano sveikata. Odos apdirbimo kombinato vadovybė jau buvo mums paskyrusi darbus, bet man skirtam darbui gydytojai sutikimo nedavė. Kombinato vadovybė dvi dienas

mane laikė be nuolatinio darbo, siuntinėjo nuo vieno darbo prie kito, liepdama pačią pasirinkti sau darbą. Nesirinkau. Rinktis nebuvo iš ko. Visur emulsijų, dažų kvapai, karštis. Paskyros savo nuožiūra. Pirmos dienos buvo sunkios. Darbas, atroda, nieko.

Mūsų bendrabutyje su šeimomis gyvena keturi milicininkai. Jie pakaitomis budi dieną ir naktį. Vakare 10 val. būna patikrinimas. Taip pat šiame bendrabutyje turi registruotis kiekvieną sekmadienį. Prieš darbą, po darbo ir sekmadieniais mes galime laisvai vaikščioti po miestą, išvykti į kalnus, mišką, plaukioti Volga ir t.t. Tik svarbu 10 val. vakare grįžti į bendrabutį. Čia daug geriau negu lageryje. Nors pirmi mėnesiai buvo sunkūs. Gyvenimą pradėjome nuo adatos, degtukų ir šaukšto(...).

- o -

1978.VI.4.

Laiškus, siuntinius, pinigines perlaidas galime gauti be skaičiaus ir visa, kas juose siunčiama. Čia niekas nieko netikrina ir nėra jokių apribojimų. Nesijusite nieko, nes aš noriu dabarties momentą priimti tokį, kokį Dievas yra nuo amžių numatęs. Juk žmogui naudinga pažinti tiek šalčio, tiek alčio ir kitų nepriteklių skonį.

Šiandien sekmadienis. Nuvykau į pravoslavų bažnytelę paaukoti Jūsų atsiųsto vyšnios pa-

Uljanovske, šiame specialiame bendrabutyje kartu su kriminalistėmis gyvena O. Pranskūnaitė. Dirba odos fabrike.

LENKŲ ATSIŠAUKIMAS

Londone, Anglijoje, leidžiamas lenkų mėnesinis laikraštis JUTRO POLSKI (Lenkijos Rytus) sausio 31 išspausdino Žmogaus ir Piliečio Teisėm Ginti Sąjūdžio Lenkijoje 1978 lapkričio 25 dienos atsišaukimą.

Į Brolius Lietuvius

Mes, žemiau pasirašę Žmogaus ir Piliečio Teisėm Ginti Sąjūdžio Lenkijoje dalyviai, reiskiam savo visišką solidarumą ir karštą pritarimą jau per metų metus Dievo ir Tėvynės taryboje stovintiems mūsų Broliams Lietuviam, o ypač naujai susikūrusiam Tikinčiųjų Teisėm Ginti Katalikų Komitetui.

Pasiremami istorikąja daugiaamžė lietuvių-lenkų bičiulyste ir mūsų tradicija, mes esam įsitikinę, kad mūsų bendros pastangos visuotinai pripažintųjų piliečių laisvių ir asmens gerbimo linkme duos vaisių, o mūsų kraštų Bažnyčia taps garsaus ir gyvo tikėjimo išpažinimo Bažnyčia.

Pasirašė: gen. Mieczyslaw Boruta-Spiechowicz, Marian Bogacz, Andrzej Czuma, Benedykt Czuma, Marian Gołębowski, Tadeusz Grabowski, Josef Ja-

nowski, Kazimierz Janusz, Stefan Kaczorowski, Janusz Edward Krzyżewski, Hanryk Monkiewicz, Marek Myszkiewicz-Nieśiowski, Andrzej Nastula, kun. Bogdan Papiernik, Kazimierz Piuta-Czachowski, Marian Pila, Edward Staniewski, Bogumil Studzinski, Andrzej Woznicki, Wojciech Ziembinski. (Elta)

ŽINIOS IŠ OK. LIETUVOS BELGŲ SPAUDOJ

Brusely, Belgijoje, leidžiamas BULLETIN D'INFORMATION — NEWS BRIEF No. 3/1979 išspausdino tokias žinias: — Gruodžio mėnesį Vilniuj buvo areštuotas Romas Ragaišis (gimė apie 1940). Buvęs politinis kalnys. Praleido apie 5 metus lageriuose. Jis Petkaus procese atsisakė duoti parodymus; už tai ir buvo nubaustas 6 mėnesiais pataisomojo darbo darbovietėje, sulaukiant 20% jo už darbo. Ragašiui buvo iškelta byla dėl valstybinio turto grobstymo (jis dirbo optikos dirbtu-

delio. Kaip žinote, pravoslavų bažnyčiose nėra altorių, ant kurių galima paaukoti gėles. Tarsi vogčiomis priėjau prie Nukryžiuotojo paveikslu, kur iš vienos pusės skausmą paskendusi Švč. M. Marija, o iš kitos pusės — šv. Jonas, ir slapčia paaukavo kaip dovana mano Tėvynės sodų žiedelį Marijai nuo visų jos numylėtos žemės vaikų.

(...) kai rašysite laišką, į jį įdėkite didelę adatą. Uljanovske jų nėra(...). Jei dirbsime 20 dienų per mėnesį, tai gausime apie 60 rublių. Už tokius pinigus šioje vietovėje galima tik prasimaitinti. Šiame mieste mėsos, sviesto, dešrų visai nėra; lašiniai parduodami komis parduotuvėse. Jų kaina 1 kg — 5,47 rb. Mes mėsiškų valgių neperkame ir dėl jų nesukame galvos. Maitinamės pienu, duona ir bulvėmis. Pienas panašus į užbaltintą vandenį; išgėrus butelį pieno, jo plauti nereikia, jis būna švarus... Iš maisto prašyčiau įdėti į siuntinį, žinoma, jei parduotuvėse yra, porą kg kisieliaus ir prastos kavos ar kakavos. Šių maisto produktų Uljanovske nėra(...).

Brangioji, nesijaudinkite, kad išplėšiamą pašto dėžutę ir perskaitomi mano laišukai (...). Aš gerai žinau, kad besidomintieji mano laiškais yra saugumiečiai, nuo jų aš nieko neslepiau.

(...) nuvykau į vienintelį šiame mieste esančią mažą pravoslavų bažnytelę (...). Išeidama iš ten, negalėjau atsistebėti minios gausumu. Tiesiog stebiuosi, kad tiek laiko iš šios tautos žmonių širdžių buvo ir tebėra trinamas Dievo vardas, bet jis neištrinamas. Vieną kartą lankiausi pas bendrabučio viršininką. Jo gražiais baldais apstatytame bute mano nustebusios akys išvydo garbingoje vietoje bekabančius religinius paveikslus. Širdyje buvo džiugu(...).

- o -

1978.VII.3.

Dirbu tą patį darbą, t.y., dažau odas. Kai pažvelgiu į tuos milijoninius kalnus odų, į galvą lenda neišsprendžiamas klausimas: į kokį kraštą išbėgti galvėjai nusimetę savo kailius? O gal dabar mada vaikščioti be odos? Jei jie būtų papjauti, būtų parduotuvės mėsos. Parduotuvės tuščios: nėra galvų, nėra kanopų, nėra uodegų. Tikrai nėra!

(...) Manoji Tauta, eikite tvirtu žingsniu, krauju ir prakaitu didvyrių pašventintais takais ir savo ranką jauskite Viešpaties delne. Prisiminkite mus Tautos šventovėse ir visus aplankančiose nesekmėse!

vėj). Ryšium su ta byla buvo padaryta krata pas Julij Sasnauską, kuris už pažintį su V. Petkum 1976 buvo išmestas iš vidurinės Vienuolio vardo mokyklos. Nors krata buvo daroma neva dėl vagystės, buvo konfiskuota įvairi literatūra.

— 1978 gruodžio 1 Rygoj (Aptekas G. Nr. 1) areštuota už tikybą Zita Kirsnauskaitė (Stasio dukte).

— 1979 sausio 25 paleistas politinis kalnys Arvydas Čekana- vičius.

(Elta)

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Budri Maskvos akis nuolat seka lietuvių rašytojus. Ten veikia Sovietų rašytojų sąjungos lietuvių literatūros taryba. Jos pirmininkas yra Levas Ozerovas, pramokęs kiek lietuviškai, kad betarpiškai galėtų sekti, kas daroma lietuvių literatūroje. Sausio pabaigoje tos tarybos posėdyje buvo aptariama jaunųjų lietuvių beletristų kūryba. Daugiausia buvo kalbama apie J. Aputį, S. T. Kondratų, R. Klimą, R. Gavelį, V. Astą, V. Brazauską, E. Mikulėnaitę. Iš lietuvių posėdyje dalyvavo kritikai P. Bražėnas ir A. Zalatorius, taip pat rašytojai J. Aputis ir R. Klimas. Po A. Zalatoriaus įvadinio pranešimo kalbėjo keli rusų kritikai. Rusai pasigedo gausėnių vertimų į rusų kalbą. Be vertimų esą neįmanoma sekti, kas svaresnis lietuvių rašytojų yra sukuriama. Dėl to L. Ozerovas siūlė išleisti naują lietuvių apsakymo antologiją rusų kalba. Šį kartą lietuvių kūryba buvo vertinama gana palankiai. Nauja tuose vertinimuose buvo pripažinimas kūryboje dvasinio prado, praplečiančio empirinio pažinimo ratą.

— Vytautas Landsbergis straipsnyje "Deficitas dainų skrynelė" (Literatūra ir Menas, Nr. 7) gana kritiškai vertina naujas lietuviškas dainas, kuriamas poetų ir kompozitorių. Paminėjęs keletą vykusių kompozicijų, kritikas rašo, kad dainos be konkretaus personažo, be individualaus gaidos atspalvio esančios "nerangūs kalnėjimai, žaloja plačiausių sluoksnių skonį, kultūrą, intelektualą". Gerai dainai reikią ne tik geros melodijos, bet ir gero teksto. Net ir geri poetai ne visada sugebą parašyti gerą dainos tekstą. Iš lengvosios muzikos kompozitorių geriausiai sekasi B. Gorbulskiui, A. Raudonikiui, A. Bražinskiui, T. Makaciniui. Dainų tekstus geriausiai kurias V. Bložė.

— Sovietinis ideologas Vilniaus universiteto docentas Jonas Aničas vėl rašo apie išsvijus lietuvių kultūrininkų dvasinę degradaciją. Jis rašo: "atitrukimas nuo tautos, pažangiųjų siekimų neišvengiamai veda į dvasinę degradaciją. Taip ir atsitiko daugeliui lietuvių kultūros veikėjų, atitrukusių nuo gimtosios žemės. Jie tapo beavysiais ir bejėgiai (...). Rašytojus suvirškino laikas, sąlygos, darbas" (Literatūra ir Menas, Nr. 7). Labiausiai J. Aničui užkliūva išsvijusios antikomunistinės veikla. Jo vienašališki vertinimai temato tik nepasisekimus ir nepajėgumą, bet nutyli kūrybiškumą ir laimėjimus. Būdinga, kad J. Aničas savo teigimus mėgina patvirtinti dr. J. Girmiaus straipsnių kritinėmis pastabomis ar dail. V.K. Jonyno Lietuvoje padarytais pareiškimais. J. Aničui yra labai svarbūs žymesnių išsvijusios žmonių apsilankymai okupuotoje Lietuvoje, ypač jų palankūs pareiškimai. Jis mini prof. J. Pirkūną, kun. K. Balčį, kun. J. Urdežą, kun. A. Perkumą, prel. P. Ragažinską, mokslininkus — A. Greimą, A. Avizienį, B. Jaselskį, A. Salį, architektą A. Kulpa-Kulpavičių, dailininkus — V.K. Jonyną, V. Igną, V. Vizgirdą, J. Rimšą, A. Krivicką. Dr. G. Kazokienė atvežusi iš Australijos V. Rato kūrinių, taip pat ir A. Galdiko paskutinių darbų didelė kolekcija nusiųsta į okupuotą Lietuvą. To J. Aničo straipsnio tikslas yra paneigti išsvijus lietuvių svarbą kultūros kūrinyboje, nutylėti nepakankiamas kūrybos sąlygas okupuotoje Lietuvoje.

— Komunistai savinasi kitų nuopelnus. Lietuvos valstybinėje respublikinėje bibliotekoje Vilniuje atidaryta bibliotekos 60-ies metų sukaktuvinė paroda. Tarp daugybės dokumentinių nuotraukų rodomas ir V. Kapsuko 1919 vasario 27 raštas, kuriuo viešasis Vilniaus knygynas paverciamas centruiniu krašto knygynu, jo direktoriumi skiriamas prof. Edvardas Volteris. Jau vei-

kiančiai bibliotekai naujo vardo suteikimas juk nėra pačios bibliotekos įsteigimas. Parodos proga spaudoje rašoma, kad tuomet biblioteka turėjo tik šiek tiek per 18 tūkstančių knygų. Nepriklausomybės laikais (rašoma "buržuazijos valdymo laikotarpiu") Kaune prof. E. Volteris suorganizavo naują viešąją centrinių knygyną, kuris iki 1940 metų sutelkė per 70 tūkstančių knygų. O Vilniaus centrinis knygynas lenkų buvo prijungtas prie universiteto knygyno ir tokiu būdu išnyko. 1963 centrinis valstybinis knygynas buvo perkeltas į Vilnių, į naujai pastatytas bibliotekos rūmus. Taigi ne V. Kapsuko raštas įkūrė dabartinę respublikinę viešąją biblioteką. Rašoma, kad dabar biblioteka turi per puspenktą milijono leidinių. Didelė dalis knygų buvo į knygyną įjungta 1940 konfiskavus privačius viešuosius Lietuvos knygynus. Taigi kur čia V. Kapsuko nuopelnai?! Parodos atidaryme kalbėjo Kultūros ministras J. Bielinis, bibliotekos direktorius rašyt. J. Baltušis, literatūros kritikas dr. V. Kubilius, filologas S. Skrodenis. Komiška atrodo, kai rimti pareigūnai gerbia ne tikrąją bibliotekos sukaktį, o V. Kapsuko be-reikšmį raštą.

— Vasario 8 buvo Vilniaus architektų diskusinės posėdis, kuriame miesto išplanavimo projektą referavo jo autoriai architektai K. Balėnas ir M. Adomaitis. Projektas buvo aštrai sukritikuotas, ypač dėl šiaurinės miesto dalies plano, neatsižvelgusio į gyvenamųjų rajonų gamtines sąlygas.

— Jaunieji Lietuvos dainininkai savo diplominius darbus turėjo rodyti Leningrade. Lietuvos dailės instituto absolventų darbai galutinai buvo vertinami ne Vilniuje, bet Leningrade. Dailės institutą baigė: J. Milius-Miliauskas, J. Armonas, A. Šatas — tapybos darbai; A. Ratkevičienė, G. Ratkevičius, I. Prialgauskaitė — grafika; L. Mažeikaitė — gobelenas; V. Matuzonytė — keramika; L. Karnavičienė — drabužių eskizai. Spaudoje rašoma, kad buvę ir architektūros projektų, vitražų, bet jų autorių vardai neminimi. Įdomu, kad rašoma, jog diplominiai darbai buvo įvertinti "gerai", net "labai gerai", bet parodoje vyravusi nuomonė, kad darbai silpni. Tik nežinia, ar vertintojams nepatiko tematika, ar atlikimo forma.

— Vasario 9-13 Kelmės rajone buvo surengtos "muzikos dienos". Partija dar vis negali išlipėti iš savo pačios susikurto užburto rato — iš komunistų partijos ir komunistinės valdžios įkūrimo Lietuvoje 60-ies metų minėjimo. Taigi ir Kelmėje bei apylinkėse buvo puočiama į tuščią tos sukakties dūdą. O pasiūstas buvo tikrai daug: Kauno valstybinis choras, Vilniaus kvartetas, du liaudiniai ansambliai — Armonika ir Nerija, dainininkai — N. Ambrazaitė, J. Stasiūnas, E. Kaniava, R. Maciūtė, G. Apanavičiūtė, E. Kuodis, J. Girijotas, G. Jasiūnaitė, R. Kasparianas, J. Valuckas, instrumentalistai — A. Vizgirda, Ch. Patašinskas, J. Šniukštaitė, baletininkai — S. Masanovia ir R. Minderis, skaitovai — V. Kybartas ir T. Vaisieta. Iš viso rajone buvo 21 koncertas. Rašoma, kad publika gausiai lankėsi.

— Vilniuje iškilmingai atidarytas Pedagoginio instituto fizikos-matematikos fakulteto mokymo laboratorinis korpusas, kuriame yra keturios didelės paskaitų auditorijos, 20 laboratorijų, mokomosios dirbtuvės. Pastate iš karto galėsį mokyti 450 studentų.

— Vilkaviškio rajone 1980-82 m. būsianti pastatyta rajono centrinė ligoninė, turėsianti 250 lovų. Valdžia statybai skirsianti 3 milijonus rublių iš tų pinigų, kuriuos uždirbo 1978 balandžio 22 komunistinė tarka, kai tą dieną visi turėjo dirbti be atlyginimo.

Pr. N.

JAV LB TARYBOS RINKIMŲ INFORMACIJA

JAV LB 9-osios tarybos vyriausioji rinkimų komisija informuoja visuomenę, pateikdama svarbesnes ištraukas iš JAV LB tarybos rinkimų taisyklių.

Kas gali balsuoti?

F.30. Kiekviena LB apylinkės valdyba sudaro balsuotojų sąrašą, į jį įtraukdama visus LB apylinkėje registruotus lietuvius.

31. Registruotas LB apylinkėje yra tas lietuvis, kuris:

- raštu preiskia priklausomybę Lietuvos Bendruomenei, arba
- bent kartą yra sumokėjęs solidarumo įnašą, arba
- bent kartą yra balsavęs LB tarybos rinkimuose, arba
- yra apylinkės valdybos įrašytas į apylinkės kartoteką.

Savaitės įvykiai

Švedija paskelbė, kad per 1978 pasaulį buvo įvykdyti 48 atominiai sprogdinimai, iš kurių 27 įvykdė Sov. S-ga, 10 — JAV, 6 — Prancūzija, 3 — Kinija ir 2 — Britanija.

V. Vokietijos krikšč. demokratų partijai paskelbus, kad jos kandidatu į prezidentus busiųjų dabartinis žemųjų rūmų pirmininkas Carl Carstens, dabartinis prez. Walter Scheel paskelbė, kad jis į prezidentus nekandiduos.

Prancūzija, V. Vokietija, Belgija, Liuksemburgas, Olandija, Airija ir Danija sutarė, kad tarpusavio prekyboje jos stengsis išlaikyti pastovią savo valiutų vertę ir neleis joms kristi ar kilti daugiau kaip 2,5 proc. Italijos lira galėsianti svyruoti 6 proc.

Sovietų teisams nutėisė už Krymo totorių teises kovojusį Mustafa Džemilev 4 m. tremties už tai, kad paleistas iš kalėjimo nesilaikė vyriausybės nustatytų sąlygų.

Madride teroristų buvo nužudytas brig. gen. Augustin Munoz Vazquez.

Gynybos d-tas pripažino, kad JAV F-14 karo lėktuvai ir Phoenix raketų techniniai aprašai galėjo patekti į iraniečių rankas.

Irano min. pirm-kas Mehdi Bazargan išvyko pasitarti su Ayatollah Ruhollah Khomeini, nes tarp jų buvo atsiradę nuomonių skirtumų dėl vyriausybės ir revoliucinių komitetų veiklos.

Alžiro min. pirm-ku prezidentas paskyrė vidaus reik. min. Mohammed Benahmed Abdelghani.

JAV, susirūpinusios Art. Rytų būklės pastovumu ir aliejaus keilių saugumu, planuoja sukurti Indijos vandenyno, arba 5-ji laivyną.

Sirijos prez. Hafez al-Assad pareiškė, kad būsimoji taikos sutartis tarp Egipto ir Izraelio neatnešianti taikos į Art. Rytus.

Kuwait laikraščiai teigia, kad Sov. S-ga ir Kuba atsiuntė į P. Jemeną 3,000 karių ir paratėjų.

G.35. Balsuoti yra kiekvieno pilnateisio ne jaunesnio kaip 18 metų amžiaus JAV lietuvių tautinė pareiga ir garbė.

Balsavimo tvarka

37. Balsuotojas balsuoja už pasirinktus LB apygardos kandidatus, kurios ribose jis gyvena ir kurios ribose balsuotojas yra užregistruotas.

33. Lietuviai, kurių gyvenamojoje vietoje nėra LB apylinkės, LB tarybos rinkimams registruojasi asmeniškai arba laiškais pasirinktoje LB apylinkėje savo gyvenamos LB apygardos ribose.

38. Kiekvienas balsuotojas gali balsuoti tik vieną kartą, asmeniškai būstinėje arba laišku. Balsuodamas laišku, balsuotojas laišką gali pasiųsti paštu arba įteikti LB apylinkės rinkimų komisijos nariui arba per kitą asmenį.

46. Balsuodamas laišku, balsuotojas pasirūpina du vokus. Balsavimo kortelę, atžymėjęs pasirinktus kandidatus, deda į pirmąjį voką, kurį užlipinęs deda į antrąjį voką. Antras vokas adresuojamas LB apylinkės rinkimų komisijai jos duotu adresu. Ant šio voko turi būti užrašomas ir balsuotojo — siuntėjo aiškus vardas, pavardė ir adresas. Be balsuotojo pareiškimo su jo vardu, pavarde, adresu ir parašu pirmame voke esanti balsavimo kortelė negalioja.

40. Pabalsavimas už daugiau kandidatų, kaip apygardos nustatytas skaičius, balsavimo kortelės subraukymas ar joje pa-

ELTOS STRAIPSNIS LENKŲ DIENRAŠTY

New Yorko lenkų dienraštis NOWY DZIENNIK kovo 6 išdėsi perspausdino Eltos angliškobiiuletėnio vasario numerio išspausdintą straipsnį, pavadintą "US TV Broadcasts Massive Dose of Soviet Propaganda: Unknown War — Fraud a la Goebels".

Per pastaruosius kelis mėnesius JAV televizijos žiūrovai buvo maitinami totalitarine propaganda, pozuojančia kaip "istorija". TV serijos "The Unknown War" sakėsi perduodančios dokumentinę medžiagą iš nacių-sovietų karo, bet tikrenybė buvo tai iškraipymų ir falsifikacijų kratynų, vertas Goebelo. Tom Buckley, rašydamas New York Times (1978 lapkr. 25), taikliai apibūdina serijas: "The Unknown War" ypatingai įžėidžia lietuvius ir kitus Rytų Europos kilmės amerikiečius. Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacija neminama. Kaip ir kitų Europos kraštų atveju, Stalino imperijos kariuomenė vaizduojama kaip "išlaisvintojai". Sovietų režimas, kuris net nacių pralenkė nekaltųjų žudynėmis, pavaizduotas kaip prielankus, humaniškas ir sukeliąs visiško lojalumo jausmą savo pavaldiniuose." (Elta)

stabų įrašymas daro balsą negaliojantį.

Atstovų skaičius apygardomis

Bostono — 4, Floridos — 2, Connecticuto — 5, Michigano — 5, New Yorko — 6, New Jersey — 5, Ohio — 7, Pietryčių — 3, Vakarų — 3, Vidurio Vakarų 20. (Tarybos rinkimų papildomoji instrukcija.)

Vyriausioji Rinkimų Komisija

-0-

Apygardų rinkimų komisijų pirmininkai ir jų adresai

Bostono LB apygardos rinkimų komisijos pirm. Vladas Židžiūnas, 56 Wedgewood, Centerville, Mass. 02632.

Connecticut LB apygardos rinkimų komisijos pirm. dr. J. Kriaučiūnas, 1 Sayles Ave, Putnam, Conn. 06260.

Floridos LB apygardos rinkimų komisijos pirm. Jonas Jasiņskas, 11137 2nd St., Treasure Island, Fla. 33706.

Michigano LB apygardos rinkimų komisijos pirm. Kęstutis Stepšys, 1322 Hamilton N.W., Grand Rapids, Mich. 49504.

Ohio LB apygardos rinkimų

komisijos pirm. Antanas Rukšėnas, 5682 French Blvd., Mentor, Ohio 44060.

Pietryčių apygardos rinkimų komisijos pirm. Roma Aidas, 5809 Johnson Ct., Bethesda, Md. 20034.

New Yorko LB apygardos rinkimų komisijos pirm. Vytautas Radzivanas, 84-16 110 St., Richmond Hill, N.Y. 11418.

New Jersey LB apygardos rinkimų komisijos pirm. Jonas Kiaušas, 19 Kingsland Ave., Harrison, N.J. 07029.

Vidurio Vakarų LB apygardos rinkimų komisijos pirm. Jonas Paštukas, 4335 So. Artisan, Chicago, Ill. 60632.

Vidurio Vakarų LB apygarda padalinta į tris rajonus: I-jo rajono vedėjas — Juozas Šlajus, 4004 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60632.

II-jo rajono vedėjas — Mečys Valiukėnas, 5959 So. Troy St., Chicago, Ill. 60629.

III-jo rajono vedėjas — Algirdas Reivytis, 1228 So. Lloyd Ave., Lombard, Ill. 60148.

Vakarų LB apygardos rinkimų komisijos pirm. Irena Tamošaitienė, 4221 Newdale Dr., Los Angeles, Calif. 90027.

SOVIETŲ BAIMĖ IKI MIRTIES

Vokiečiam traukiantis ir sovietnam antrą kartą vėržiantis į Lietuvą, drauge su dešimtimis tūkstančių lietuvių paliko savo tėvynę Steponas ir Genė Petrošiai (abu vilniečiai; lenkų išduotuose dokumentuose jų pavardė įrašyta "Pietroszys").

Žmonių gaudymai, kalinimai, trėmimai, nuolatinė tardymų ir kankinimų baimė Petrošius buvo labai paveikusi pirmosios okupacijos metu, ir juodu ryžosi viską iškentėti, kad tik daugiau į sovietų nagus nepatektų.

Sulaukę Vokietijos karo pabaigos, jie, kaip ir kiti pabėgėliai rinkosi kraštą, kur galėtų ramiai gyventi. Vyko į Australiją. Kurį laiką gyveno Perthė ir Melbourne. Bet baimė juos visur persekiojo. Atrėdė, kad visur juos su-tiks, sučiups KGB agentai. Kartą Melbourne pamatė mašinoje tris vyriškius, jų manymu, rusų agentus, jie jau daugiau nedrįso čia rodytis — išvyko į Sydne-jų ir dingo be žinios.

28 metų abu Petrošiai gyveno patį primityviausią gyvenimą — urve, tarp akmenų arba atviruose krūmuose, retkarčiais susitikdami su vaikais, kurie iš savo namų atnešdavo duonos riekelę ir įvairių knygų. Avėjo rastais krūmuose išmestais suplyšusiais batais, iš rastų skudurų taisėsi sau drabužius, parsivilkdavo išmestus čiuzinius. Jų urve nebuvo nei baldų, nei kokių įrankių. Viskas primityviškiausia, kas kitų išmesta kaip nenaudinga.

Vaikai apie Petrošius pranešė Salvation Army. Buvo juos ap-lankęs ir vienas Sydnejaus lietuvis kunigas. Petrošiai kalbėjo labai mažai, bet vis tiek apie

juos žinia pasiekė vietinę savi-valdybę, kuri tuojau pagrasė, kad jie iš urvo pasitrauktų. Kaž-kokie beširdžiai tyčiomis pa-degė jų urvą.

Petrošiai pasitraukė į nežinią, tik naktimis palaikydavo retus susitikimus su Salv. Army parei-gūnu — į jo pašto dėžutę į-mesdavo laiškelį.

Bet vasario mėn. pradžioj Petrošienė mirė, sulaukusi 68 metų. Petrošis (81 m.) paprašė uosto pakraščiuose pastebėtą meske-riotiją apie šį skaudų įvykį praneš-ti Salv. Army pareigūniui. Salv. Army priėmė Petrošį į sa-vo globą, ir po 28 metų atsi-skyrelėio gyvenimo jis pirmą kar-tą turėjo tinkamo maisto lėkštę ir pastogę.

J. Slavėnas

APIE LIETUVĄ PER CBS PER RADIJĄ

Vasario 20 per CBS radiją, kuris girdimas visoje Amerikoje, kalbėjo apie Lietuvą. Tai buvo jų korespondento Bernard Redmont pranešimas, kaip jis apsilanko Vilniuje.

Priminta visa faktinė padėtis, kad Baltijos kraštus sunku užsieniečiam lankyti. Lietuvių kalba esanti labai sena, turinti ryšių su sanskritu. Visur jaučiamas pasipriešinimas rusifikacijai.

Vilniuje žmonės atrodą kur kas geriau nei visose Sovietų Sąjungos respublikose. Senieji miesto kvartalai atremontuoti, auga nauja moderni statyba. Iš-ango industrija. Dabar Lietuvoje pagamintas televizijos lempas eksportuoja net į Japoniją. Vilniuje daugiau nei kitose Sovietų Sąjungos vietose yra jaunimo su ilgais plaukais, su "blue jeans."

Katalikų Bažnyčia esanti labai stipri ir besipriešinanti režimui. Kaune veikianti kunigų seminarija, kurią per metus baigia dešimt kunigų. Kaune taip pat yra vėlnių muziejus, kur sutelkta skulptūrelės iš viso pasaulio. Esąs sudarytas komitetas ginti tikinčiųjų teisėm. Daugiau jau nebėra tylioji Bažnyčia. Gyveną prie Lenkijos lietuviai stebėjo per televiziją pop. Jono Pauliaus investitūros iškilmes.

Kadaise Vilnius buvo didelis žydų kultūros centras. Kaune buvę žydų daugiau kaip 50 procentų. Dabar Vilniuje likusi tik viena sinagoga.

Jo kalba per radiją užtruko 6 minutes.

Pratinkite savo jaunimą prie lietuviškos knygos. Gimtadienio, vardinių ir švenčių proga padovanokime jam bent po vieną lietuvišką knygą.

DOYANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamo daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 0 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 296-5359. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvių advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėles įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namu, automobiliu, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Florida.

ANGELĖ E. KARNIENĖ
Broker-Realtor

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706

Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738

Rezidencijos-Moteliai-Sklypai
Apartmentai-Kondominiumai
Nuomavimas — Notary Public

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĒTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Vasario 16-osios minėjimas vasario 15 Washington, Atstovų rūmuose. Iš k.: svečias Dan Raftery, prof. dr. Jonas Genys ir inž. Grožvydas Lazauskas — Altos atstovai, kongresmanas Frank Annunzio — minėjimo rengėjas ir pagrindinis kalbėtojas, tėv. dr. Tomas Žiūraitis, OP — "šios dienos Atstovų rūmų kapelionas", savo invokacija pradėjęs rūmų sesiją, Thomas P. O'Neill — tų rūmų įtakingas pirmininkas, įteikėjęs tėv. dr. Žiūraičiui dėkingumo pažymėjimą, Atstovų rūmų kapelionas protestantų kun. James David Ford, talkinęs tėv. dr. T. Žiūraičiui. Nuotr. K. Jewell

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents.

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuodėme •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Globėjo šventėje

Katalikam nereikia daug dėstyti, kas yra šventas Juozapas. Visi žino, kad jis buvo Šventosios Šeimos galva, kad Kristus buvo jam klusnus (kokia dieviška pamoka vaikams ir jaunuoliam savo tėvelius gerbti ir mylėti!), kad jis buvo skurdeiva darbininkas, visų Šventosios Šeimos vargų ir džiaugsmų dalyvis. Dabar šv. Juozapo garbė yra didinga, nes jis pastatytas visos didžiulės šeimos — katalikų Bažnyčios — Globėju.

Jo šventę minint, prisimenamas ir kitas, Senojo Testamento Juozapas, Jokūbo sūnus. Anojų Juozapo nuopelnai ir likimas yra figūra, bei atvaizdavimas Naujojo Testamento Juozapo asmens ir pašaukimo.

Iš dvylikos Jokūbo sūnų Juozapas buvo vienuolikasis, tėvų labiausiai numylėtas, bet kaip tik dėl to brolių nekenčiamas. Klatingai brolių parduotas į Egiptą, jis pateko į faraono tarnus, nekaltai pakliuvo į kalėjimą ir buvo išlaisvintas dėl išsipildžiusios pranašystės, kuri skelbė, kad per septynerius metus Egipte būsiąs nepaprastai gausus derlius, gi kitus septynerius metus būsiąs baises baidas. Paskirtas Egipto šeimininku, Juozapas derliaus metais sukrovė tiek maisto, kad jo užteko ir septyneriems bado metams.

Kuomet žmonių minios atėdavo pas faraoną duonos prašyti, jis visiem kartojo tuos pačius žodžius: „Eikite pas Juozapą“. Žmonės eidavo, ir Juozapas juos aprūpindavo. Atėjo ir Juozapo broliai duonos prašyti. Nepažinę savo brolio, jie puolė prieš jį ant kelių, tarsi prieš vyriausią valdovą. Jis brolius pažino ir pasisakė kas esąs. Kiek ten būta džiaugsmo, bet kartu ir skaudaus susikrimitimo dėl seniai padarytos skriaudos.

Pasirinkusi šventą Juozapą savo globėju, katalikų Bažnyčia taip pat visus ragina pas jį eiti visokeriopais dvasiniais reikalais. „Eikite pas Juozapą“. Ir eina visi tikintieji: vienuoliai, bažnytinės draugijos, parapijos, šalpos organizacijos, prieglaudos, ligoninės, darbininkų grupės, visi jo vardu pakrikštyti ir šiaip įvairių luomų vyrai ir moterys, turintieji kokį svarbų reikalą, sielvartą, nelaimę, nusiminimą ar sąžinės graužimą. Ir ta pastovi, nenutraukiama meldėjų bei prašytojų grandinė geriausiai paliudija, jog šventas Juozapas prašymų išklauso. Juk neitų, jei nieko negelbėtų.

Ypatingu būdu šventasis Juozapas globoja šeimas. Jis taikina šeimyninius ginčus, išlygina nesupratimus ir įneša šventos ramybės dvasią. Jei kurioj šeimoje vaikai jau iš mažens kelia prieš tėvus maištą, juos apgaudinėja, apmeluoja, visai paneigia jų autoritetą bei valdžią, pašiepia jų kilmę ar išsilavinimo trūkumą, tai čia kalts netikęs jų auklėjimas — be religijos, be pagarbos Dievui ir Jo šventiesiems, be švento Juozapo globos.

Tėvas ir motina skundžiasi, verkšlėna, ar jie kada pagalvojo, kokį auklėjimo pagrindą vaikams patiesė?

Šventas Juozapas buvo labai populiarus nepriklausomoje Lietuvoje. Kiek ten bažnyčių jo vardu buvo pašventinta, kiek švenčių bei atleidų įvairiose parapijose minima, kiek žmonių Juozapais buvo pakrikštyta!

Dabar... ne tik švento Juozapo, bet ir kitų šventųjų vardai lietuviškose šeimose laikomi ne mados dalyku. O kreiptis su globos prašymu — irgi jau nedomiškia.

EVANGELIJA: TEORIJA AR PRAKTIKA?

ANTANAS RUBŠYS,
MANHATTAN COLLEGE

Skaitant Jokūbo laišką, tuojau pat krinta dėmesin, kad ir pavieniai krikščionys, ir jų grupės pasigedavo tikslesnių gairių gyventi Evangelija — Dievo užmoju ir veikla Jėzuse Kristuje — savo kasdienoje. **Jokūbo laiškas** siekia pasisakyti apčiuopiamiau apie krikščionybės esmę. Laiško dėmesys nukreipiamas į vienu vieną temą:

1. krikščionių vadintis bei krikščioniškai galvoti neužtenka;

2. reikia krikščionių būti ir elgtis kasdienos gyvenime.

Atrodo, kad laiško autorius nori atkreipti dėmesį į labai opią vietą krikščionijoje, būtent į pagundą pasitenkinti Evangelijos — Dievo užmojo ir veiklos Jėzuse Kristuje — teorija. Ši pagunda ne tik iškelia višūmon, bet ir pasmerkia:

„Kas iš to, mano broliai, jei kas sakosi turįs tikėjimą, bet neguri tikėjimo darbų? Ar gali jis išgelbėti tikėjimas? Jei brolis ar sesuo neturi drabužių ir stokoja kasdienio maisto, ir kas nors jį su jais turtu: „Eikite ramybės, sušilkite, pasisotinkite“, o neduotų, kas reikalinga jų kūniui, — kas iš tų žodžių? Taip pat ir tikėjimas: jei neturi darbų, jis savyje miręs“ (Jok 2, 14-17).

Aiškėja, kad autorius nėra tiek svarbu patikslinti teoretinį doros lobyną, kiek pritaikyti naująjį gyvenimą Kristuje kasdienos reikalavimams.

Nuodėmė ir liga. Bendrija priėmė **Jokūbo laišką** į savo normi-

nių Raštų kanoną arba sąrašą. Laiško autoriuje Bendrija turi pirminės krikščionijos atstovą, kuris nuolat primena būti ir elgtis kaip krikščionis kasdienoje. Kaip jau matėme, krikščionis susidorojo su nuodėme per krikštą. Krikštu jis buvo gavęs ne tik praeities nuodėmių atleidimą, bet ir naują gyvenimą. Naujas gyvenimas žėrėte žėrėjo tikėjimu ir viltimi, kad Šventosios Dvasios jėga krikščionis eis Dievo teisumo keliu. Tiesa, kad jam teks turėti vargo su nuodėme, bet ir sunkesnė nuodėmė jis jau nepapuls! Taip buvo galima galvoti. Kasdiena gi visai kitaip bylojo: krikščionis ne tik turėjo vargo su nuodėme, bet ir nusidėjo! Nuodėmė nesiliovė reiškis tarp krikščionių. Kaip ją suprasti? Ką su ja daryti? Suprasti nuodėmę, su ja neapsiprantant?

Jokūbo laiško laikysena nuodėmės atžvilgiu nėra nei paini, nei įmantri. Anot jo, „Juk mes visi dažnai nusizengiamė“ (Jok 3,2). Nuodėmės jis nenagrinėja ir neskaldo. Ji yra jam veiksmas — blogas darbas, nors kartkarčiais užsimena ir apie geismą, kuris gimdo nuodėmę ir užbaigtą nuodėmę, kuri gimdo mirtį (Jok 1, 13-15; 5, 15-16). „Nuodėmių“ ryšys su „liga“ yra aidas iš tikėjimo kraičio apie Jėzaus gydymo stebuklus:

„Kas nors jūsųose serga? Tepasikviečia Bendrijos kunigus, ir jie tesimeldžia už jį, patepdami aliejumi Viešpaties vardu. Tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats jį pakels, o jeigu jis būtų nusikaltes, jam bus atleista.“

PLB įstatų keitimo komisija, kuri dabartiniu metu praveda korespondencinį įstatų keitimo PLB seimo atstovų posėdį. Iš k. Jonas Urbonas, Violeta Abariūtė, Vytautas Kutkus. Nuotr. Jono Urbano

Tad išpažinkite vieni kitiems nuodėmes ir melskitės vieni už kitus, kad atgautumėte sveikatą“ (Jok. 5, 14-16).

Su nuodėme krikščionis neturi apsiprasti. Reikia ją gydyti atgaila, kasdieniu grįžimu į naująjį gyvenimą ir „darbais“, kurie uždengs daugybę nuodėmių „Viešpaties atėjime“ (Jok 5, 7, 19-20). Viešpaties Atėjimas — Teismo mintis — yra labai svarbus **Jokūbo laiško** doros sampratoje.

Laiškas ar rašinys. Svarbu turėti omenyje, kad **Jokūbo laiško** doros samprata yra tik dalis Naujojo Testamento iššūkio būti ir elgtis kaip krikščionis. Be to, sunku pasakyti, ar turime reikalą su laišku, ar su pamokslu. Pradžia, tiesa, yra laiško formoje (Jok 1,1), bet pabaiga neturi laiškam įprasto atsiveikinimo (Jok 5, 19-20). Laiškas baigiasi perdem staiga. Dažnas kreipinys „broliai“ ir tekėte tekąs iškalbos žaismas, atrodo, daro jį pamokslu. Tačiau ir vėl bėdal! Paprastai geras pamokslas turi tik vieną vedamąją mintį. **Jokūbo laiške** gi randame minčių pyne apie dorą. Kai kurie svarbesni doros poreikiai pasirodo keletą kartų: išmėginimas ir pagunda (Jok 1, 2-4; 1, 12-15), ištvėrmė (Jok 1, 2-8; 5, 10-11), turtuolis ir vargšas (Jok 1, 9-11; 2, 5-7; 5, 1-6). Kiti doros poreikiai pasirodo užuominose: melskis su pasitikėjimu (Jok 1, 5-8; 4,3; 5,16), būk greitas klausytis, bet lėtas kalbėti (Jok 1, 19), būk žodžio vykdytoju, o ne vien klausytoju (Jok 1, 22-25), turėk tikėjimą ir tikėjimo darbą (Jok 2, 14-26).

Padrika sąranga ir meistriskas iškalbos žaismas daro **Jokūbo laišką** rašiniu, skirtu viešam skaitymui daugelyje bendrijų. Panašūs rašiniai arba traktatai nebuvo naujiena krikščionijoje. Šiame fone laiško formos pėdsakai ir pastangos pamokslu praneškinti klausytojus yra lengvai suprantami.

Autorius. Kas galėjo parašyti šį iškilių rašinį? **Jokūbo laiško** priskyrimas apaštalui Jokūbui yra vėlybos kilmės. Rašinyje minimas „Jokūbas“ (Jok 1,1). Tačiau šis „Jokūbas“ nėra tapatinamas su apaštalu Jokūbu. Be to, galvosena ir šaunus graikiškas rašinio stilius „Jokūbo“ tapatinamas su apaštalu Jokūbu, aramajiškai kalbančiu žydu iš Galilėjos, daro neįtikimą.

Jok 3, 1a, atrodo, duoda mums šiojį tokį raktelį į šią autoriaus

mįslę. Čia skaitome: „nesistenkite daugelis būti mokytojais“. Toliau jis tęsia: „Zinokite, kad mūsų (t.y. mokytojų) laukia griežtesnis teismas“ (Jok 3, 1b). Autorius, atrodo, buvo ir save laikė vienu iš mokytojų. Paulius, rikiuodamas Dvasios dovanas (charizmas) bendrijoje, mini „mokytojus“: „... Dievas kai kuriuos paskyrė Bendrijoje, pirmiausia apaštalais, antra — pranašais, trečia — mokytojais...“ (1 Kor 12, 28). Mokytojo pareigos kilmė stietina su „rabinu“ žydijoje. (Rabinas — hebrajų kalboje „rabbi“ — reiškia „mano mokytojas“). Žodis tapo ir žodžiu mokymo pareigai paženklinanti, ir kreipiniu į mokytoją — „Mano mokytoju!“)

Populiškoji Bendrija nesiliovė rikiavusi mokytojus Dvasia apdovanotų asmenų tarpe (žr. Ef 4, 11). Lukas **Apashtalų darbuose** vadovaujančius Antiochijos bendrijos asmenis aprašo kaip „pranašus ir mokytojus“ (Apd 13, 1). Net ir **Mokymas (Didachė 15, 1)** liudija, kad kaimuose „pranašo ir mokytojo pareigos dar vis laikomos aukštesnėmis ir geriau pagarboms. Matyti, abu veikliai reikėsi Dievo garbinimo pamaldose, užimdami pagarbos vietas. Abu buvo vietinės bendrijos lėšomis ir išlaikomi. Jie bus buvę keliaują pranašai ir mokytojai, daug kuo panašūs į keliaujančius filosofus.

Ši padėtis turėjo vieną opą. Mat, nebuvo lengva atskirti pelus nuo grūdų, — atskirti tikrai Dvasios apdovanotą asmenį nuo apsimetėlio. **Mokymas (Didachė)** pataria, kaip šią opą pagydyti. Pranašas ar mokytojas, kuris užsiūbina ilgiau negu tris dienas ir prašo atlyginimo už pranašavimą ar mokytojavimą, yra apsimetėlis, o ne Dvasios dovaną paženklintas asmuo. **Mokymas** dažnai buvo paruošimas krikštui, — įsisavinti tikėjimo turinį ir doros reikalavimus. **Mokymas (Didachė)** XI skyrus kalbą apie „Dviejų kelių katekizmą“ su taisyklėmis geram elgesiui. Kitas mokytojas, **Barnabo laiško** autorius, rodo panašų susirūpinimą doru elgesiu. Jis ir krikščionybę aptaria kaip „naująjį mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus įstatymą, kuris nėra prievarotus jungas“ (**Barnabo laiškas** 2,6). **Barnabo laiškas** buvo adresuotas bendrijai, kurioje jo autorius buvo kadaise buvęs mokytoju (1,3-5). **Jokūbo laiško** autorius savo galvosena yra artimas **Barnabo laišku**. Todėl galima jį palyginti su **Barnabo laiško** autoriumi.

(Bus daugiau)

TIK ASILAS IŠ KELIONĖS ARKLIU NEGRĮŽTA

Kelionės išpardžiai

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

23

„Štai, — sako Amenophis III, — mano širdis didžiuojasi. Pastaciau šį nuostabų paminklą. Taip dar nėra niekada buvę. Pastaciau paminklą savo tėvui Amun-Re... amžiną pilį iš balto kalkakmenio, auksu išpuostom sienom, sidabru išsklotom grindim. Panaši ji į dangaus skliautą, kuriame keliauja Amun-Re. Jos ežeras yra sklindinas didžiuoju Nilu, žuvų ir paukščių viešpačiu...“

Spektaklis juda iš šventikmių į šventikmių, iš laikotarpio į laikotarpį. Keičiasi šviesos, keičiasi aidai. Girdi Hatšepsut, Seti I, Rameses II, Tutankhamun... Stovi Kolonų salės kolonų miške, — jų dar tebestovi 134! Pusantro metro storio, pilnos hieroglifų ir piktogramų... Tik apie vidurnaktį grįžtu viešbutin.

Luxor šventovė

Gaidžiai ir muezinau aušrą sveikina skirtingai. Tačiau abejie miegoti neleidžia. Nilas šį rytą be garbanų. Tykus, lyg mūsų Nemunas. Vakar jo garbanos

net žilti buvo ėmusios. Penktadienis. Gatvėse anų vienkinčių vežimų mažiau. Apie septyntą ryto Luxor jau dūžgia ritmu, kuris nutils tik apie vidurnaktį. Į Luxor šventovę einu pėsčiom. Ji pačiame mieste centrom sienom, sidabru išsklotom grindim. Panaši ji į dangaus skliautą, kuriame keliauja Amun-Re. Jos ežeras yra sklindinas didžiuoju Nilu, žuvų ir paukščių viešpačiu... Spektaklis juda iš šventikmių į šventikmių, iš laikotarpio į laikotarpį. Keičiasi šviesos, keičiasi aidai. Girdi Hatšepsut, Seti I, Rameses II, Tutankhamun... Stovi Kolonų salės kolonų miške, — jų dar tebestovi 134! Pusantro metro storio, pilnos hieroglifų ir piktogramų... Tik apie vidurnaktį grįžtu viešbutin.

Akhenaton ėmė garbinti tik vieną dievą — Saulę. Saulė, tiesa, Egipte buvo nuolat garbinama, tačiau drauge su kitomis gamtos apraiškomis. Akhenaton ir Amun vardą į Aton pakeitė, ir sau pačiam vietoj Amenophis IV davė Akhenaton-Aton atspindys — vardą. Kai kada Akhenaton religija vadinama monoteizmu, arba vieno Dievo garbinimu. Tačiau, tai buvo tik tariamas monoteizmas. Aplaui, monoteizmas yra gar-

binamas vieno Dievo, kuris yra gamtos Kūrėjas, o ne jos dalis. Akhenaton garbino saulės skritulį, arba egiptiečių išpūdinčiausią gamtos apraišką.

Tutankhamun, atskaldino faraono ipėdinius, Tell el-Amarna sugriovė ir atstatė Amun ir dievų garbinimą. Luxor šventovės jis pastatė didžiulę kolonų salę, išpuoštą įrašais, kurie įamžina jo atminimą. Ir Rameses II čia daug statė. Šeši „milžinai“ Rameses II sėdi šventovės prieky, o du obeliskai gvrė jį ir jo žygis. Vienas jų nūdien yra Place de la Concorde, Paryžiuje. Ir krikščionys dalį Luxor šventovės buvo perdėrė į Dievo garbinimo namus. Tą liudija freskos su scenomis iš evangelijų. O musulmonai ir dabar turi mečetę, Abu Haggag vardu, didžiajame šventovės šventikmių.

Apeiginį kelią į Luxor šventovę puošia sfinksas ir avino galva. Amun-Re yra sulietas dievas: Amun — vėjas ir Re — saulė. Sfinksas yra sulietas įvaizdis. Paprastai sfinksas Egipte yra liūtas su žmogaus galva. Luxor sfinksas gi turi avino galvą. Avinas senovės egiptiečių buvo apvaisinimo, arba našlumo, simbolis. Be to, jis primena ir jėgą. Faraonų einant į karą žygį, viena iš jo divizijų nešiojo avino ženklą.

Kadaise būta 124 sfinksų su avino galva, puošiančių šį apeiginį kelią. Dabar tik 40 tebesaugo Amun-Re, „mokytoją, visų

dalykų kūrėją“. Amun-Re, pagal Egipto mitologiją, apvaldė sau paklusnias gamtos apraiškas. Šventovės, kurias egiptietis jam pastatė, žėri Dievo nuojauta vėjų (Amun) ir saulės (Re).

Sudiev Egiptui

Ruošiuosi kelionei į Amman, Jordanijoje. Truputį baiminiusi. Mat, reikia grįžti į Kairą egiptiečių skridimo linija. O ji, atrodo, yra Inša'allah (jei Allah patiks!) skridimo linija. Be to, ir Kairo aeroautas verčia baimintis. Ten reikės persėsti į Alfą, Jordanijos skridimo linijos, lėktuvą.

Iš viešbučio verandos stebiu Saulėlydžio kraštą anapus Nilo. Upė čia liemeninga, — apie vieno kilometro pločio. Egiptas — Nilo dovana! Rytų šone gyvenama tik trumpai, o vakarų — amžinai.

Pietų metu viešbučio valgomajame turiu smalsiu svečių žiurkutę. Įkyri ji nebuvo. Tik pasižiūrėjo, apsilaižė ir nušmirėjo į kitą valgomą pusę. Matyt, ten yra jos urvas.

Luxor mieste yra daug krikščionių: koptų ir katalikų. Katalikus aptarnauja italai pranciškoniai. Parapijokė maža, bet judri. Bažnyčios priėngy pamaldų tvarkarštis. Vienas jų pageltęs, išblukęs ir lenkų kalba. Iš 1972 metų! Lenkiškai mokąs pranciškonas kviečia sovietų kareivius Velykų pamaldom.

Misir Air — Egipt Air skridimo agentūroj susipažinau su

Yousef Abdel, katalikų tarnautoju. Jo kviečiamas, užėnu į jo namus išgerti puoduko arbatos. Mat, sunku atsispirti prieš egiptiečio gerumą ir mano paties smaldumą. Yousef Abdel gyvena kartu su tėvais, trimis sesutėmis, kurių dvi ištekejusios, ir motinos tėvais. Aplinka kukli, bet kupina širdžių gerumo. Pavaišina kakavos puoduku.

Grįžimas į Kairą

Grįžimas į Kairą virš Nilo slėnio yra net įdomesnis, negu skridimas pirmusyk į Asvan. Jau daug kas pažįstama. Be to, ir į Egiptą jau įsiklausyta. Šimtai dalykų matyta, o pro tūkstančius praeita prabėgomis.

Egiptas — pirmoji tauta žmonių istorijoje! Ar egiptietis žinojo, kas yra gyvenimas, kas yra žmogus, kas yra Dievas? Paminklai atspindi jo gyvenimo, žmogaus savipratos ir Dievo nuojautą. Nuostabus supratimo krislas nežinios vandenyne. Ar mes žinom, kas yra elektra? Ja naudojames, žinom jos apraiškas, net ją pagaminam, bet kas ji, vis dar nežinom.

„Kairo aerouostas. Išvyko...“

Sėdžiu Kairo aerouosto laukimo salėj. Laukiu Alia, Jordanijos lėktuvų linijos, skridimo į Amman, Jordanijos sostinę. Esu tarpdury tarp dviejų kraštų. Braukiu prakaitą. Jo daug. Ir šiltas jis. Sunkiausia buvo prisigrūsti prie Alia kontoros lango-

lio, — pakeleivių daug. Muitinė tik paklausė, ar nesivežu ginklų ir narkotikų, o pasų kontrolės valdininkas, net akių nepakėlęs, pavargusia ranka uždėjo pase antspaudą: „Kairo aerouostas. Išvyko — Birželio 9, 1978“.

Laukimo salėj gaivu. Vėsinama. Ir baras turtingas gėrimais ir užkanda. Kainos niekuo nesiskiria nuo kainų New Yorke, Romoje, Londone.

Egipte nutūpiau saulei leidžiantis, o išvykstu popietėj. Atvykdamas patekau į aerouosto laukimo salę, išvykstant gaivina vėsuma laukimo salėj. Negudru dieną girti vakarui neatėjus nei sveltiną kraštą aprašyti kelionės pradžioje. Egipte pabuvojus, pajunti pagarbą egiptiečių — 5500 metų Tautos kūrėjui.

Nežinia, kiek reikės laukti. Mat, Kaire tarptautiniai skridimai, nenorėdami savo keleivių laukti, tikslaus išskridimo laiko iš anksto nepraneša. Žinai, kad tą ir tą valandą turi prisistatyti aerouoste bilietų kontoroje.

Hieroglifai — šventieji raiziniai

Pamačius Egipto senienas, mane masina pats egiptietis — savimone ir išraiška. Du dalykai, aplamai, liudija, kad žmogus, arba tauta, nebėra vaikas: matematika, atsaiji priemonė aplinkai suprasti, ir raštas, įvaizdžiai, arba simboliai, savimonei išreikšti.

(Bus daugiau)

CLEVELANDO GYVENIMO NUOTRUPOS

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Jaunimas ir Vasario 16-osios Lietuva

Clevelando LB apylinkė jau antrą kartą rengia jaunimo simpoziumą, kurio metu visos mūsų gentkartės turi progos viena su kita susipažinti, išsiaiškinti nuomonių skirtumus ir rasti pradžių bendros veiklos ir bendros kalbos kryptis.

Vasario 15 vakare DMNP mažoji posėdžių salė, susirinkus jaunimui būriui publikos, LB švietimo sekcijos pirm. V. Mariūnas pristatė simpoziumo moderatore Ingriđą Bublį, kuri jau trijų žodžių nusakė simpoziumo tikslą ir savo asmeniškus jausmus Lietuvos atžvilgiu.

Simpoziumo dalyviai, jauni lietuviai inteligentai, buvo pasidalinę atskiromis temomis.

Vytautas Kliorys, kompiuterių mokslų magistras, padarė įspūdingą statistinį pranešimą apie nepriklausomos Lietuvos pažangą 1918-1940 metų laikotarpyje žemės ūkio, švietimo, pramonės, prekybos ir socialinio aprūpinimo srityse. Jis statistinius duomenis naudojo taip, kad būtų pabrėžtas nepaprastas didelės ir greitais pažangos lygis, ieškant pozityvių palyginimų su kitais Europos kraštais. "Nepriklausomajam Lietuvos gyvenimui turėjo būti geras, nes tai aiškiai rodo nepaprastai sumažėjęs emigracijos skaičius — 1926 išemigravo net 26,000 asmenų į kitus kraštus, o 1938 — tik 700", tvirtino jaunasis prelegentas.

Rita Balytė, pedagogė ir prancūzų literatūros magistrė, nuostabi gražia lietuvių kalba stebino klausytojus savo išsamiu pirmojo Lietuvos bolshevikmečio nagrinėjimu. Tenka apgailestauti, kaip vėliau patyriau, kad Balytė per tyliai kalbėjo, ir todėl tolimesnėse eilėse klausytojam neteko išsiaiškinti jos vertingo pranešimo.

Jauniausias simpoziumo dalyvis Tomas Palubinskas, antro kurso psichologijos ir ekonominių mokslų studentas, objektyviai nagrinėjo dabartines jaunimo nuotaikas emigracijoje visuomenėje. Jis pripažįsta mūsų bendrinių ir jaunimo organizacijų nuopelnus, padedant pagrūdus kovai už Lietuvos laisvę tęsti. Tačiau jis sielojasi jaunimo abejingumu, nautėjimo grėsme ir pasigenda konkrečių, vyresniosios kartos siūlomų idėjų, kurios jaunimą uždegtų ir patrauktų į aktyvesnę veiklą.

Jūratė Neimanienė, pedagogė ir mokytoja, kalbėjo apie "Lietuvos ateities viziją". Ji tvirtai tiki, kad Lietuva bus nepriklausoma, nors ir ne tokia, kokios mes pageidautume, gyvendami praetis svajonėmis ir idealais. Ji nemano, kad Amerikos lietuviai naujoj Lietuvoj būsią reikalingi. Jai atrodo, kad Lietuva turėsianti socialistiniais ekonominiais pagrindais sukurtą valstybę, kuri būsiąti kokios nors platesnės Europos valstybių federacijos narė.

Algis Rukšėnas, žurnalistas, "Day of Shame" knygos autorius, kalbėjo apie antrąjį bolshevikmetį ir svarstė Lietuvos padėtį iš originalaus taško: ar Lietuva yra Lietuva ar tik Rusijos provincija. Jis tvirtina, kad Lietuva yra gyva, ji yra Kalantos, Kudirkos, Sadūnaitės Lietuva, ir kad dabartinės veiklos šūkis turi būti "Kova".

Paskutinioji simpoziumo dalyvė mokytoja Aldona Zorskienė, netiesiogiai atsakydama į Jūratės Neimanienės mintis, pareiškė, kad Amerikos lietuviai būsią reikalingi, kuriant naują valstybę. Ji kvietė visus įsijungti į Amerikos gyvenimą, skverbtis į Amerikos organizacijų veiklą ir ieškoti bičiulių Lietuvai ir jos bylai.

Trumpų iš vietos paklausimų būta, tačiau daugumas jų skambėjo kaip pamokymai ar pabarimai. Atrodo, kad mes vis dar nepajėgiam diskutuoti, nežiūrime amžius skirtumo, kaip lietuviai su lietuviais, kuriuos riša vienas bendras ateities rūpestis.

Simpoziumas baigėsi be tradicinės išvados. Tačiau su pasigėrėjimu reikia pripažinti, kad LB apylinkės pastangos atneša gražių rezultatų, sėkmingai įtraukiant mūsų jaunosios kartos elitą į konkrečią visuomeninio gyvenimo vėgą. Jaunimas atėjo ne vien gerai pasiruošęs žiniomis, bet taip pat nešinas ir grynai, oriai patriotine dvasia. Būty pageidautina, kad pavieniai šio simpoziumo nariai savo pasirinktas temas išvystytų plačiau, paliekant daugiau laiko diskusijom, paklausimam ir išvadom. Tai būtų konkretus projektas būsimam simpoziumui.

Parapijos choro pagerbimas.

Jau kelinti metai iš eilės Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Balys Ivanauskas savo iniciatyva surengia vaisės ir pagerbimą Rytų Babicko vadovaujamam chorui. Vasario 17 vakare Lietuvių Namuose susirinko choro dalyviai su savo šeimomis ir keliais kviestiniais svečiais.

Kun. Ivanauskas, sukalbėjęs maldą prieš pietus, juokino pietų dalyvius savo sąmoju. Po vaišių jis savo nuoširdžią padėką pareiškė Rytui Babickui už jo ištvėrmę ir kantrybę, repetuojant vis naujas giesmes ir turinant choro repertuarą. Jo padėka buvo skirta visiem choristam, Ritai Čyvaitėi-Kliorienei, pavaduojančiai atstogaujantį ar su negalavusį chorvedį, ir choro pirmininkui Pranui Razgaitiui.

Linksma žodį tarė Rytas Babickas ir Pranas Razgaitis, o parapičių vardu pasveikino A. Balašaitienė. Pranas Razgaitis gerai suplanuotu skaidrių rinkiniu iš parapijos gyvenimo įnešė ir rimties, ir juoko. Daugelis dabar jau suaugusių ir net šeimas sukūrusių parapičių atpažino save pradžios mokyklos amžiu.

Atsižvelgiant į tai, kad pietų dalyviai buvo daugiausia "balsingi", Ritai Kliorienei paspaudus akordeono kelis akordus, visi iki po vidurnakčio dainavo liaudies dainas. Daugumas negalėjo atsistebėti jaunosios akordeonistės lietuviškų dainų žinijimu, nes plačiai Clevelando visuomenei Rita Čyvaitė-Klioriene yra pažįstama kaip pianistė ir Nerijos studencijų dainos ansamblio, neseniai išleidusio savo plokštelę, dirigentė.

Pobūvis buvo jausmų ir linksmas, davęs progos choristam ir jų šeimoms suartėti ir pabendrauti. Be abejo, parapijos choras įvertina klebono pastangas atsidėkoti, o klebonui buvo proga taip pat artimiau pabendrauti su tais žmonėmis, kurie įneša daug šviesos ir grožio į parapijos gyvenimą.

Prano Karaliaus išleistuvės

Lietuvių Namų didžiojo salė vasario 25 įvyko iškilmingos Prano Karaliaus ir jo šeimos išleistuvės į tolimes Mergelių salas. Susirinko didokas būrys Prano Karaliaus visuomeninės veiklos kolegų, bendraminčių ir šeimos bičiulių bei giminių. Išleistuves organizavo ir programą vedė nuotaikingas ir energingas Clevelando LB apylinkės pirmininkas Jurgis Malskis.

Po pietų, prieš kuriuos trumpą, bet jautrią invokaciją perskaitė DMNP parapijos atstovas kun. A. Kidykas, SJ, prasidėjo sveikinimai ir dovanų įteikimas. LB apylinkės vardu Jurgis Malskis tarė trumpą, bet reikšmingą atsisveikinimo žodį, pabrėždamas Prano Karaliaus ilgametę veiklą Bendruomenėje, į kurios pačią pirmą valdybą 1952 jis buvo išrinktas sekretorium. Prisiminimui jam buvo įteikta Ivinskio "Lietuvos istorija" su visų LB apylinkės valdybos narių parašais, kurių tarpe trūksta tik paties Karaliaus parašo.

Vida Augulytė, Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos direktorė, Pranui Karaliui, ilgamečiui tos mokyklos mokytoju ir direktoriui, kaip atsisveikinimo dovaną įteikė tautinę juostą — takelį naujiam namam. Vytautas Jokūbaitis Clevelando Ramovės vardu jos ilgamečiui nariui ir

centro valdybos nariui įteikė dailiai įrašytą medinę lėkštę. Ramovėnų vardu išvykstantį ir jo šeimą ilgokai, bet išsamiai žodžiu pagerbė pirmininkas Antanas Jonaitis.

Išleistuvių dalyvius linksmai nuteikė išvykstančiojo brolis Kazys Karalius, sąmojingai klausdamas savo brolių, kodėl jis į šiltes kraštus skrendąs pavasarį, o ne vien gerai pasiruošęs žinomis, bet taip pat paukščiai išskrenda rudenį, bet pavasarį grįžta. Ar tai turėtų reikšti, kad Pranas ketinąs grįžti rudenį iš tolimųjų Mergelių salų, kurių vienoj, vadinamoj Šv. Kryžiaus sala, laukiąs Karalių šeimos naujas namelis ir likusieji šeimos nariai — du sūnūs su šeimomis?

Prano ir Gerdos Karalių dukraitė Angelika, jaunutė, bet jau pasižymėjusi pianistė, visų dideliu malonumu pianinu paskambino Beethoveno sonatą. Jaunoji pianistė, laimėjusi ne vieną atžymėjimą amerikiečių muzikos mokyklų konkursuose, Antano ir Birutės Smetonų mokinė, mūsų publikai yra gerai pažįstama savo pasirodymais. Pasigirdo publikoj balsų, kad Angelikajau dabar turinti kvietimą atvykti į Clevelandą ateinančių rudenį koncertui.

Toliau su Pranui Karaliu atsisveikino Aleksas Liutkus ramovėnų choro vardu, V. Stuošis lietuvių karo veteranų vardu, sk. A. Balašaitienė Clevelando Skautininkų draugovės vardu. Clevelando Neringos ir Pilėnų tuntu tuntininkai R. Belžinskas ir B. Nainienė įteikė savo broliui skautininkui menišką medžio drožinį, sukurtą pagal garsiojo Norman Rockwell paveikslą, kuriame vaizduojamas vienišas stovyklos vadovas, stovintis ties gėstančio laužo žarijomis, o

Dalis mokinių ir svečių Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Vasario 16-osios minėjime. Nuotr. J. Vyšnionio

netoliese jo globoj palapinėj ilsisi maži skautukai. Pranas Karalius visą savo gyvenimą buvo aktyvus skautas — vadovas, stovyklų viršininkas, tuntininkas, paskaitininkas ir t.t.

Paskutinis žodis teko šventis kaltininkui Pranui Karaliui. Pirmiausia jis pareiškė savo padėką visiem atsisveikinimo dalyviams. Esą, jis jaučiasi nenuveikęs daug, tik "atlikęs savo pareigas pagal skautų įstatus". Čia su jam įprastu humoru jis atskirai kreipėsi į "viršaitį" Malskį, "generolą" Jonaitį, paberdamas eilę senų prisiminimų. Atrodo jam, kad didžiausia jo gyvenimo pramoga buvusi dalyvavimas ramovėnų chore; iš jo gastrolių jis susikrovęs linksmy ir jaudinančių prisiminimų lobį, Jautriai ir sentimentaliai Pranas Karalius paminėjo Sibiro kankinį kun. Fabijoną Kemėšį, kurio dėka jam teko susipažinti su savo būsima gyvenimo drauge — Prūsijos lietuvaite Gerda Pipiraite, kuri jį išgelbėjusi nuo išvežimo į Sibirą. Trumpai jis nupasakojo savo tolimosio gyvenimo planus Mergelių salose (Virgin Islands). Jis norįs savo liksią gyvenimo dalį išgyventi

savo šeimos tarpe, su savo dviem sūnumis ir jų šeimomis. Jau prieš keletą metų susipažinęs su tų salų klimatu, Pranas Karalius randa jį visiškai idealy. Šv. Kryžiaus sala, viena iš mažesniųjų, esanti maždaug 156 kvadratinų mylių ploto — 26 mylios skersai ir 6 mylios išilgai su maždaug 40 tūkstančių gyventojų. Oras esąs nepaprastai grynas, vaikus dangus. Žiema žemiausia temperatūra 74 laipsniai, vasarą karščiausia 88. Klimatas labai sveikas ir malonus, net nėra moskitų. Karalių gyvenamoji vieta esanti 700 pėdų virš jūros paviršiaus.

Pranas Karalius nepamiršias Clevelando nei visų tų, kuriuos jam teko pažinti ir drauge dirbti.

Pranui Karaliui baigus kalbėti, visi svečiai spontaniškai sustojo ir sugiedojo "Ilgiausių metų" ir "Lietuva brangi". Po to svečiai dar ilgai nesiskirstė, apsupę draugišku ratu Gerdą, Praną Karalių ir jų dukraitę Angeliką, tarsi sparnus pakėlusius paukščius.

Laimingo ir ramaus gyvenimo linki Karalių šeimai dėkingi ir kiek nuliūdę Clevelando lietuviai, netekę vieno iš darbščiausių, veikliausių ir pareigingiausių mūsų visuomenės narių.

Dailininko Juliaus Šukio paroda

Balandžio 7-8 Lietuvių Namuose Giedros korporacija rengia Juliaus Šukio akvarelės kūrinių parodą.

Julius Šukys Clevelando meną mylinčiai visuomenei yra gerai pažįstamas, 1976 lapkričio mėn. pasirodęs su savo kūriniais privačia iniciatyva surengtoje parodoj. Jo kūryba yra tokia patraukli, šviesios nuotaikos, giedriai realistiška, kad daugumas jo paveikslų buvo per trumpą laiką parduoti.

APIE LIETUVĄ AMERIKIEČIŲ SPAUDOJE

Daugelyje Amerikos laikraščių buvo atspausdinti du straipsniukai, kuriuos parengė AP agentūra. Vienus atspausdino išsiai, kitus sutrumpino ar pridėjo savo komentarus.

Apie Kauno velnius

Su didele velnio iliustracija buvo spausdinamas straipsnis apie velnių muziejų Kaune. Tą muziejų įkūrė dail. Antanas Žmuidzinavičius. Velnius pradėjo rinkti nuo 1906 metų. Rinko metai iš metų. Taip sudarė didelę kolekciją. Jis pats mirė 1966 metais, būdamas 90 metų. Iš jo kolekcijos buvo padarytas velnių muziejus. Viso yra 260 velnių statulėlių, surinktų iš įvairiausių pasaulio kraštų.

Muziejus yra labai populiarus, per dieną aplanko apie 2000 lankytojų. Muziejaus prižiūrėtojai yra taip parengti, kad visą situaciją ir muziejaus eksponatus moka panaudoti antireliginei propagandai. Ir tame amerikiečių atspausdintame straipsnyje rašoma, kad dail. A. Žmuidzinavičius buvęs bedievis, kad atėjęs kunigas, jam atnešęs šėtono figūrėlę ir, pagrasinęs jam statulėlę palikęs.

Apie rock muziką

Taip pat per Amerikos apaudą perėjo AP parengtas straipsnis apie rock muziką Vilniuje.

Vilniuje susidarė penkių mo-

Nepriklausomybės šventė lituanistinėj mokykloj

Vasario 16-osios minėjimas Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinėj mokykloj įvyko vasario 17. Man atrodo, kad tai buvo vienas iš geriausių minėjimų mūsų mokykloj. Dalyvavo visi skyriai.

9 val. ryto visi organizuotai ėjom prie paminklo pakelti vėliavų ir padėti vainiko žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. Man labai patiko Algio Miškino kalboj išreikštos mintys, kad Vasario 16-ąją turėtume prisiminti ne kartą per metus, bet kasdien. Tai galėtume padaryti su lietuviais kalbėdami lietuviškai ir įvairiais būdais padėdami Lietuvai. Bažnyčioj visų skyrių mokiniai skaitė savo maldas ir uždegė žvakutes. Pasimeldę grįžom į pamokas mokykloj.

11 val. ėjom į salę. Visi mokiniai buvo pasiruošę programai. Tėvai sėdėjo ir žiūrėjo, kaip jų vaikai pasirodė. Minėjimas buvo labai gražus.

Įnešus vėliavas, sugiedojom himną. Paulius Staniškis pasakė kalbą. Po kalbos buvo dviejų dalių vaidinimas — ištraukos iš LKB Kronikos. Vaidinime parodyta, kaip vaikai, kurie dalyvauja pamaldose, yra persekiojami mokykloj. Vaidino aukštesniosios mokyklos mokiniai. Po vaidinimo darželio, pirmo ir antro skyrių mokiniai padėklavo eilėraščių. Deklamavo ir keli trečio skyriaus mokiniai. Penkto skyriaus mokiniai parodė labai gražų pasirodymą "Sugrįžk ir tu". Septinto sk. mokinė dalia Kašubaitė perskaitė savo rašinėlį "Jeigu Lietuva būtų laisva".

Minėjimą užbaigėm daina "Lietuva brangi", kurią skambino kanklininkės.

Vida Kašubaitė, 9 sk.

Gimęs Clevelande. Būdamas šešerių metų, su savo tėvais iškeliavo į Lietuvą. Lankė gimnaziją Panevėžy. 1926 grįžo į Ameriką. Baigęs Western Reserve universitetą chemijos studijas su tos srities doktoratu, jis apsigyveno New Jersey, gavęs tarybą cheminių tyrinėjimų laboratorijoj. Visada buvęs gabus mene, nuo 1958 rimtai pradėjo studijuoti tapybą su garsiais akvarelės specialistais. Jo kūriniai buvo išstatyti Amerikos akvarelisčių metinėj parodoj ir eilėj kitų parodų.

Reikia tikėtis, kad ir šį kartą Julius Šukys į Clevelandą atvyks su gausiais savo naujosios kūrybos eksponatais.

Dail. Juliaus Šukio kūryba

Pr. Karalius — ketvirtas iš kairės — su Clevelando Ramovėnais. Nuotr. V. Bacevičiaus

Clevelando skautų Pilėnų tuntu tuntininkas ps. R. Belžinskas skaito įrašą ant dovanos, kuri buvo įteikta v.s. Pr. Karaliui. Šalia skaučių Neringos tuntininkė s. E. Nainienė. Nuotr. V. Bacevičiaus

DEŠIMTAJĄ DAILĖS PARODĄ APŽVELGIANT

(tęsa iš praeito nr.)

Praeitą kartą apžvelgėm parodos dalyvius iki K raidės imtinai. Dabar einame toliau.

Anna S. Mažeika, daugelio šių parodų dalyvė, dirba batikos technika ir šiai parodai davė tris darbus. Visi jie pasižymi fantazija, jautrumu bei skoniu. Vyrauja rudų spalvų gama.

Daugeliui neaišku, kas toji batikos technika. Pats principas yra gana paprastas — kaip mūsų vėlykinių margučių dažymas. Kur norime, kad paliktų balta, uždėdame vaško. Paskui įmerkiame į dažą, kuris nudažo tas vietas, kur nėra vaško. Nuėmę vašką, gauname toje vietoje baltą spalvą.

Kai pasižiūrį į Annos Mažeikos sudėtingą spalvų nerinį, pamatai, kiek ten įdėta darbo.

Elena Miklienė dalyvavo pirmą kartą ir pasirodė su medžio skulptūra. Tema sprendžiama susimboliant, atsisakant realistinio traktavimo. Jai paskirtas garbės pažymėjimas.

Elena Marija Miklaitė, Elenos Miklienės dukra, taip pat dalyvavo pirmą kartą. Dvi akvarėlės, atliktos su fantazija ir formos pajautimu.

Ona Paškevičienė-Dokalskytė, daugelio parodų dalyvė, puiki tapytoja, grakščios formos meistrė. Visi jos paveikslai tokie lengvi, pilno oro, žaismingo virpesio. Šioje parodoje buvo septyni jos darbai, visi aliejus. Jai paskirta M. K. Čiurlionio vardo 200 dol. premija.

Mykolas Paškevičius, taip pat daugelio parodų dalyvis, puikus tapytojas eksponavo 7 darbus. Šeši iš jų skirti muzikantams pavaizduoti. Figūros vos apčiuopiamos, padaryta greitai ir vikrių teptuko brūkšnių. Aplinkui daug erdvės, įvesta abstrakčių formų. Dirba aliejumi, tušu, sepija.

Eugenija Rastonienė, dalyvavo bent keliose parodose, dabar šioje parodoje išstatė 9 darbus, trys iš jų grafika, kiti — tapyba, aliejus. Ji atitrūksta nuo realizmo ir eina į simbolizmą. Jos grafika palieka geresnį įspūdį.

Raimundas Rickevičius dalyvavo pirmą kartą su vienu aliejinio paveikslu, abstraktu.

Jonas Rūtenis, visų šių parodų dalyvis, pasirodė su penkiais darbais, visi — akrilis. Kaip ir anksčiau, taip ir dabar mėgsta muzikines, literatūrines temas — rudens rubajatai, sonatas. Šį kartą įvedama daugiau realistinio elemento.

Jam teko A. Varno gimimo 100 metų sukaktuvinė 100 dol. premija.

Grazina Sakalauskienė, dalyvavusi bent keliose parodose dirba foto technika. Nuotraukas ji supiausto ir savaip suklijuoja. Aštuoni mažo formato darbai.

Jai paskirta jaunojo dailininko 100 dol. premija.

Vytautas Sakalauskas, taip pat kelių parodų dalyvis, dirba pieštuku, mažame formate sprendžia savo estetines atitrauktas problemas. Viso buvo 6 darbai, visi projektų serijos.

Julius Šukys dalyvauja antrą kartą šioje parodoje. Davė 10 akvarelių. Realistas, temų ieško gamtoje. Patraukia jį romantiški kampeliai, seni gluosniai, valtytys. Akvarelės skoningos, gerai techniškai atbaigtos.

Jam paskirta 100 dol. premija už tradicinį meną.

Zenonas Ūselis, daugelio parodų dalyvis, dirba tik pastele. Jo pasaulis simbolinis, kur, panaudodamas gamtos motyvus, sukuria jau kitos dimensijos simbolinius vaizdus. Parodoje išstatė 6 darbus.

Jam teko juri komisijos pirmininko Vl. Vijeikio 100 dol. premija.

Marija Žukauskienė, nuolatine šių parodų dalyvė, pasirodė su 8 aliejiniais darbais. Visi paimti iš gamtos, daryti peilio technika. Mėgsta ji vaizduoti niūrią gamtos nuotaiką, todėl jos koloritė dominuoja ruda, tamsiai rusa spalva.

Jai paskirtas garbės pažymėjimas.

Vida Krištolaitytė, daugelio parodų dalyvė, įrašyta ne pagal alfabetą, bet katalogo gale, nes ji savo darbus pristatė tada, kai visi kiti parodos dalyviai ir jų darbai jau buvo suregistruoti ir sunumeruoti. Parodoje buvo penki jos darbai, visi aliejus. Padaryta jai būdingu stiliumi ir technika, dedant storai dažą, apibendrinant.

Aprašant parodos atidarymą Darbininko 7 numeryje, buvo paminėta ir A. Varno ir K. Šimonio išstatyti kūriniai. Buvo išstatyta ir jų sukurtų pašto ženklų rėmuotos lentos. Jos aprašyme nepamirštos. Šiuos pašto ženklus parodai paskolino didelis filatelistas Kazimieras Matuzas.

Dešimt parodų jau istorijoje, ir jos sudarė gražų New Yorko lietuvių veiklos periodą.

Tegu jos būna rengiamos ir toliau. Jos praturtina mūsų kultūrinį gyvenimą ir puoselėja lietuviškąjį meną.

(P.J.)

JEI TU GYVAS — PIENO PUTA . . .

Esam išviejotj trisdešimt su viršum metų; tie, kurie palikom Lietuvą būdami vaikais, jau ne bent taš vienas jei ne tobulėtu, tai bent išsilaikytu savo pasiektojų aukštumoj. Gal kas galvoja, kad užtenka gerų norų, bet mes gerai žinom, kas geras norais išgrįsta . . . Kaip visur, taip ir čia reikia pinigų. Pinigų metiniam konkursam už bet kur spaudoj pasirodžiusį vaiko rašinį. Tik pasižiūrėkim į mūsų mažųjų rašinius Eglutė. Tėviškės Žiburiuos, Skautų Aide ir kitur — kiek gražių deimančiųukų, kad ir mažame rašinėly ar eilėraštuke. Kiek gilius vaikiškos filosofijos! Kartais nesinori ir patikėti, kad tai 9-12 metų vaiko rašyta. Bet taip yra. Gal atpažinti nemeluoja vaikišką mąstyseną. Ir kodėl neapdovanoti tokio vaiko 50-25-10-5 dol. premija? Ji gal daugiau turėtų įtakos mūsų išviejotj gyvenime nei kasmet skiriamas tradicinė 1000-tinė suaugusiam rašytojui.

Kas turėtų konkursu rūpintis? Galėtų PLB Švietimo Taryba, bet jos rankos jau ir taip pilnos; galėtų Eglutės redakcinis personalas — jei gražiai paprašytume. O gal kokia moterų organizacija, kuriai rūpi lietuviybės

lono, taiso senus. Jeigu negalim turėti vaikam dviejų laikraštelių, žiūrėkim, ką galim padaryti, kad bent taš vienas jei ne tobulėtu, tai bent išsilaikytu savo pasiektojų aukštumoj. Gal kas galvoja, kad užtenka gerų norų, bet mes gerai žinom, kas geras norais išgrįsta . . . Kaip visur, taip ir čia reikia pinigų. Pinigų metiniam konkursam už bet kur spaudoj pasirodžiusį vaiko rašinį. Tik pasižiūrėkim į mūsų mažųjų rašinius Eglutė. Tėviškės Žiburiuos, Skautų Aide ir kitur — kiek gražių deimančiųukų, kad ir mažame rašinėly ar eilėraštuke. Kiek gilius vaikiškos filosofijos! Kartais nesinori ir patikėti, kad tai 9-12 metų vaiko rašyta. Bet taip yra. Gal atpažinti nemeluoja vaikišką mąstyseną. Ir kodėl neapdovanoti tokio vaiko 50-25-10-5 dol. premija? Ji gal daugiau turėtų įtakos mūsų išviejotj gyvenime nei kasmet skiriamas tradicinė 1000-tinė suaugusiam rašytojui.

Kas turėtų konkursu rūpintis? Galėtų PLB Švietimo Taryba, bet jos rankos jau ir taip pilnos; galėtų Eglutės redakcinis personalas — jei gražiai paprašytume. O gal kokia moterų organizacija, kuriai rūpi lietuviybės

Kas turėtų konkursu rūpintis? Galėtų PLB Švietimo Taryba, bet jos rankos jau ir taip pilnos; galėtų Eglutės redakcinis personalas — jei gražiai paprašytume. O gal kokia moterų organizacija, kuriai rūpi lietuviybės

Dešimtos dailės parodos atidaryme Kultūros Židinyje. Nuotr. Vytauto Maželio

ČIURLIONIO ANSAMBLIO NAUJOS PLOKŠTELĖS

Pasirodė dvi naujos Čiurlionio ansamblio plokštelės: „Dievui ir Tėvynei“ ir „Skamba skamba kanklės“. Įrašytos ansamblio choro ir orkestro. Išleistas Alfonso ir Onos Mikulskių pastangomis bei macenatų suaukotomis lėšomis. Gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207. (žiūr. skelb. Darbininko 10 psl.)

Dievui ir Tėvynei

Pirmoj šios plokštelės pusėj įrašytos „Lietuvių tautinės mišios už kenčiančią Lietuvą“: Viešpatie, pasigailėk, Pagarbiniamas, Tikių į Dievą, Šventas, Diev Avinėli.

Mišios buvo užsakytos a.a. vysk. Pr. Brazio. Parašius pirmą kartą atliktos tarptautiniame eucharistiniame kongrese Philadelphia 1976. Jos ypač įdomios tuo, kad Alfonso Mikulskis, jas komponuodamas, panaudojo balsinę lietuvių sutartinių liaudies harmoniją, palydimą tautinių instrumentų — kanklių, ragelių, skudučių ir t.t. Dėl to jos yra perdėm atausios tarytum tėvynės meilės gija, Lietuvos laukuose bei miškuose aidėjusiais liaudies litanijų ir sutartinių motyvais, alsuojančiais lietuvių tautos siela, persunkta gailaus ilgesio nuoširdžia malda. Tai pirmas šios rūšies gerai pavykęs stambesnio žanro kūrinys lietuvių bažnytinės muzikos literatūroj. Mišios yra tikrai tautinės, gražios, atitinkančios maldos dvasią, trumpos, grynai liturginės, labai spalvingos, melodingos ir meistriškai kontrapunktinės, kiek tai leido sutartinių stilius.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

Antroj pusėj: Alfonso Mikulskio „Giesmė į Šiluvos Mariją“, „Lopšinė Jėzuliui“, „O Dieve geriausias“; Stasio Šimkaus „Lietuviais esame mes gimę“ ir Vinco Kudirkos Lietuvos himnas. Trys pirmosios giesmės yra parašytos mišių dvasios skambesiais, o pastariešiem dviem himnam yra pritaikyta lietuvių tautinių liaudies instrumentų palyda.

ras.

Antroj pusėj: Ant ežerėlio rymojau — poema, — kanklėmis atlieka Dalė Walsh; Lazdynėlis — liaudies daina, — kanklių orkestras ir solo sopranas Irena Grigaliūnaitė; Jaunystės žaismas — kanklių duetas, — Lilė ir Ramona Sniečkutės; Lietuvos giružė — idilija, — kanklėmis solo Mirga Bankaitytė.

Visų šių kūrinių autorius yra A. Mikulskis, išskyrus tris lietuvių liaudies dainas, kurias lietuvių tautiniam instrumentam aranžavo J. Švedas.

Plokštelių aplankai atrodo gana dailiai ir patraukliai. Juo-

se yra dirigentų, meno vadovų, solistų ir Čiurlionio meno ansamblio nuotraukos su Čiurlioniečių veiklos aprašymu ir trumpu tautinių mišių bei lietuvių tautinių liaudies instrumentu apibūdinimu anglų kalba. Tai didelis ir brangus kultūrinis įnašas į mūsų muzikinį folklorinį gyvenimą ir tautinį muzikologinį lobyną.

Šios plokštelės yra tinkamos naudoti tautinių švenčių metu bažnyčių varpinėse, įvairių minėjimų salėse, jaunimo stovyklose, lietuvių dienose, parapijų išvykose ir pavienių lietuvių šeimų židiniuose. Visiem rekomenduojam jas įsigyti.

Kun. Ladas Budreckas

KATALIKAI LIETUVOJ NETYLI — NENUTILKIM IR MES

Mūsų jaunimo ir visos visuomenės veikloje yra daug svarbių reikalų ir įvykių, vertybių lietuvių paramos. Antai kad ir šių vasarą įvyksta pasaulio lietuvių jaunimo IV-asis kongresas. Gražus liudijimas lietuvių visuomenei ir kitataučių akyse, kad į įvairius svarbius reikalus ji atsilypia pakankamai gerai.

Tarp mūsų reikalų yra vienas, kurį kiekvienam derėtų laikyti širdies ir sąžinės pareiga. Tai Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos veikla.

Visiem suprantama, kad mes negalim pateikti smulkios viešos LKRS veiklos apyskaitos. Šia proga paminėsiu tik vieną — pasaulio informaciją. Kadaise sujaudivo pasaulį keliolika kalbų paskelbta šimtų tūkstančių egzempliorių tiražo Sibiro lietuvių maldaknygė. Jau eilė metų plačiai skleidžiama atskirais numeriais Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika anglų, italų, vokiečių kalbomis. Naujai pasirodė prof. V. Vardžio knyga;

Reikia pasakyti tiesą, kad be LKRS iniciatyvos ir paramos nebūtų čia paminėtų rezultatų. Nebūtų ir to fakto, kad niekada anksčiau nebuvo tiek rašoma apie Lietuvą nelietuviškoj spaudoj, kiek rašoma dabar. LKRS yra pasiryžusi ne tik nesilpnėti, bet, visuomenei talkinant, veiklą vis plėsti.

Gavėnijos metu maldoj minėsim Kristaus kančią žmonijos išganymui. Malda, veikla, auka prisiminkim ir lietuvių kančias už Dievą ir Tėvynę Lietuvoj ir kitur okupantu vergijoj. Savo auka LKR Šalpai paremkim pastangas jiems padėti toj kovoj, pastangas skelbti jų kovą ir drąsų visam pasauliui. Kova tebūna viena ir vieninga jų ir mūsų — visų lietuvių visame pasauly.

Būkim verti vadintis broliais ir seserimis mūsų laiko lietuvių tautos didvyrių.

Vysk. Vincentas Brizgys

Pasaulio Katalikų Moterų suvažiavimas Indijoj

Sausio 29 — vasario 7 Bangalore (Indijoj) įvyko Tarptautinės Katalikų Moterų Organizacijų Unijos suorganizuotas pasaulinis katalikų moterų suvažiavimas.

Šiame suvažiavime dalyvavo 60-ties kraštų katalikų moterų organizacijų atstovės, atvykusios iš visų pasaulio kontinentų. Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjunga (PLKOS) atstovavo B. Šlepetytė-Venskuvienė — PLKOS įgaliotinė tarptautiniam ryšiam.

kita panaši yra spausdinama Anglijoj.

Reikia pasakyti tiesą, kad be LKRS iniciatyvos ir paramos nebūtų čia paminėtų rezultatų. Nebūtų ir to fakto, kad niekada anksčiau nebuvo tiek rašoma apie Lietuvą nelietuviškoj spaudoj, kiek rašoma dabar. LKRS yra pasiryžusi ne tik nesilpnėti, bet, visuomenei talkinant, veiklą vis plėsti.

Gavėnijos metu maldoj minėsim Kristaus kančią žmonijos išganymui. Malda, veikla, auka prisiminkim ir lietuvių kančias už Dievą ir Tėvynę Lietuvoj ir kitur okupantu vergijoj. Savo auka LKR Šalpai paremkim pastangas jiems padėti toj kovoj, pastangas skelbti jų kovą ir drąsų visam pasauliui. Kova tebūna viena ir vieninga jų ir mūsų — visų lietuvių visame pasauly.

Būkim verti vadintis broliais ir seserimis mūsų laiko lietuvių tautos didvyrių.

Vysk. Vincentas Brizgys

Reikia pasakyti tiesą, kad be LKRS iniciatyvos ir paramos nebūtų čia paminėtų rezultatų. Nebūtų ir to fakto, kad niekada anksčiau nebuvo tiek rašoma apie Lietuvą nelietuviškoj spaudoj, kiek rašoma dabar. LKRS yra pasiryžusi ne tik nesilpnėti, bet, visuomenei talkinant, veiklą vis plėsti.

Gavėnijos metu maldoj minėsim Kristaus kančią žmonijos išganymui. Malda, veikla, auka prisiminkim ir lietuvių kančias už Dievą ir Tėvynę Lietuvoj ir kitur okupantu vergijoj. Savo auka LKR Šalpai paremkim pastangas jiems padėti toj kovoj, pastangas skelbti jų kovą ir drąsų visam pasauliui. Kova tebūna viena ir vieninga jų ir mūsų — visų lietuvių visame pasauly.

Būkim verti vadintis broliais ir seserimis mūsų laiko lietuvių tautos didvyrių.

Vysk. Vincentas Brizgys

(PLKOS inf.)

Atsiūsta paminėti

Jurgis Jankus — ANAPUS RYTOJAUS. Romanas. Išleido Ateitis 1978. Literatūros serija Nr. 16. Spaudė Draugo spaustuvė Chicagoj. Aplankas — autorius. 296 psl. Kaina 7 dol.; kietais viršeliais — 9 dol. Gaunama pas platintojus arba tiesiog Ateities leidykloj, c/o Mrs. M. Bajorūnienė, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075.

Jurgis Jankus visada yra neeilinių knygų autorius. Romanistas, novelistas ir dramaturgas. Juo pastoviai domimasi nuo 1938, nuo pirmojo jo romano paskelbimo. Nuo ano romano iki dabartinio susidaro trylikos leidinių sąrašas. Be to, skaitom jo kūrinius ir periodikoj, dar neišleistus atskirais leidiniais. Ne visi jo pasakojimai skaitytoj įtikina, ypač „realieji“. Kai kur daugiau tikrovės jo fantazijose.

Romanas „Anapus rytojaus“ kaip tik ir įdomus ta savo „netikra“ tikrove. Sunku net suprasti, kaip čia veiksmai vyksta, bet skaityti įdomu. Tai gyvenimas pasąmonėj esančiame pasauly.

Autorius pasakoja lengvai, paprastais žodžiais. Tai didelis plusas. Knygą skaityti lengva dar ir dėl to, kad ji padalyta į trumpus skirsnelius. Nėra čia ir tų ilgų pastraipų, kuriomis J. Jankus yra įpratęs apunkinti skaitytoją.

Šį romaną skaitant su susidomėjimu, norisi greičiau prieiti prie vaizduojamųjų situacijų atomazgos. Bet autorius šiame kelyje nėra greitas. Todėl skaitytojui romaną ima darytis per ilgą, nors iš tiesų gal taip ir nėra.

Įdomus knygos aplankas (paties autorias). Tai nuotrauka, dvelkianti paslaptimi; tokia pat knygos prieky ir jos užpakaly, tik nukreipta ne į tą pačią pusę.

Vincas Pietaris — ALGIMANTAS. Istorinė apysaka. Pirmą ir antrą dalis. Penktas leidimas. 1978. Techninis redaktorius — Saulius Girmis. Rinkėjas — Aleksandras Pakalniškis, jn. Viršelis — Vincas Lukas. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla Chicagoj. Tiražas 1500 egz. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. 544 psl. Kaina 9 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

Apysakos autorius — gerai žinomas iš lietuvių literatūros istorijos. Jis gimė 1850 Vilkaviškio apskrity, Lietuvoj, mirė 1902, Ustiužnoj, Rusijoj, kur buvo gydytoju. Jo „Algimantas“ yra pirmas istorinis lietuvių romanas. Jame vaizduojamas lietuvių gyvenimas XIII šimtmety.

Vertos dėmesio šios penktos laidos leidejų pstabos:

„Visų pirma turėtų būti įdomu, kad (ši 1900-1902 metais parašyta) Vinco Pietario apysaka pirmą kartą buvo išleista ne Lietuvoje, bet Amerikoje — 1904 metais Shenandoah, PA mieste.

„Antra, labai apgailestijuojame, kad kai 1973 metais Lietuvoje buvo išleisti Vinco Pietario raštai, tai *Algimantas* ir jų rinkinį nepateko už tendencingą istorinių įvykių traktavimą, būtent, kad kai lietuvių ir prūsų gentys, atsiderusios prieš mirtiną germanizmo pavojų, ieškojo sąjungininkų Rytuose, jungėsi ir kovojo, V. Pietaris *Algimante* pavaizdavo ištisines kovas su rusų žemių kunigaikščiais“ (V. Pietaris, *Rinkiniai raštai*, Vinco Kudzicko įvadas, pp. 25-26). Kad *Algimanto* negalima paduoti į anapus gyvenančių skaitytojų rankas, yra daug pasakantis faktas ir apie šio kūrinio vertę ir prasmę ne vien tik lietuviams.“

Kiek knygų įsigijai praeitais metais? Vieną, dvi, tris? O gal akis uždengęs praėjai pro lietuvišką knygą, kad tik nereikėtų jos nusipirkti. Žinoma, tokiu būdu lietuviškos knygos išsilaikyti neparemsi.

LIETUVOS VYČIŲ DARBAI IR DIENOS

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBOS PIRM. PHILIP SKABEIKIO ŽODIS

Su šiuo Darbininko numeru vėl pradėsime Lietuvos vyčių skyrių Darbai ir Dienos.

Mano nuoširdi padėka buvusiems redaktoriams Vytautui ir Birutei Radzivanam už jų didelį darbą ir pasiaukojimą. Naujiem redaktoriam — Broliui Jurgiui Petkevičiui, OFM, ir Dalei Bulvičiutei — linkiu ištvėmės ir gero vėjo, tęsiant šį svarbų darbą.

Nuo pat savo pradžios 1913 m. Lietuvos vyčiai buvo ir yra dinamiška ir veikli amerikiečių lietuvių organizacija. Žiniaraštis Bridges taip apibūdina vyčius: "Iš lietuviškų organizacijų galbūt vyčiuose geriausiai ir energingiausiai pasireiškia gyva veikla tarp antros, trečios ir ketvirtos generacijos lietuvių".

Todėl Darbų ir Dienų tikslas bus ir toliau tęsti lietuvių visuomenės supažindinimą su Lietuvos vyčiais ir jų tikslais bei nuveiktais darbais.

Mūsų himnas skelbia, kad "mum viską davė Lietuva". Tad parodykim, ką mes jai duodam.

Philip Skabeikis
Centro valdybos pirmininkas

LAUKIAM TALKOS

Pradėdami šį vyčių Darbų ir Dienų puslapį, raginam visus narius siųsti savo komentarus, žinias ir patarimus šiuo adresu: Darbai ir Dienos Editor, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Laukiame gausios kalbos!
Redaktoriam

KAS, KĄ, KUR?

Vyčiai dėkoja savo nariui Jurgiui Mikalauskui už dovanotą Sopolingos Motinos medžio koplytstulpį. Ši skulptūra bus leidžiama į loteriją, kuri įvyks per vyčių suvažiavimą Chicagoje rugpjūčio mėn. Paklaustas, kodėl jis ilgas valandas paaukokoja koplytstulpių kūrybai, Jurgis Mikalauskas atsakė: "Ne tik Dievo garbei tai darau, bet taip pat noriu pasauly skelsti Lietuvos amžiną palikimą".

Vyčiai didžiuojasi pereinę metų vyčių stipendijos laimėtojais: Mary Agnes Mikalauskas (96 kp.), William Sidtis (110 kp.), Ann Marie Stakus (1 kp.), Marcy Kreiciock (103 kp.). Sveikinam!

Vyčiai ir Lietuviškų Reikalų Komitetas dėkoja visiem savo organizacijos nariam, o ypatin-gai Maspetho 110 kp. junioram, už ilgas vakarų valandas, praleistas dirbant vyčių ir okupuotos Lietuvos Bažnyčios labui. Linki neužmiršti šio darbo ir ateity bei kitom kuopom taip pat prisidėti.

Vyčiai kviečia visus lietuvius užsiprenumeruoti jų organą Vytį. Šis įdomus žurnalas, redaguojamas Loretos Stukienės, suteikia ypatingai daug žinių iš vyčių veiklos anglų ir lietuvių kalbomis. Užsakymus siųsti: Teresa Strolia, 15325 Sequoia St., Oak Forest, IL 60434. Metam — 8 dol. Cekius rašyti: Knights of Lithuania.

Vyčiai liūdi su visa lietuvių visuomene dėl savo organizacijos garbės nario ir Vyčio žurnalo buvusio redaktoriaus a.a. Mato Zujaus mirties. Lietuviai ir vyčiai neteko didelio veikėjo. Reiškia gilią užuojautą Mato Zu-

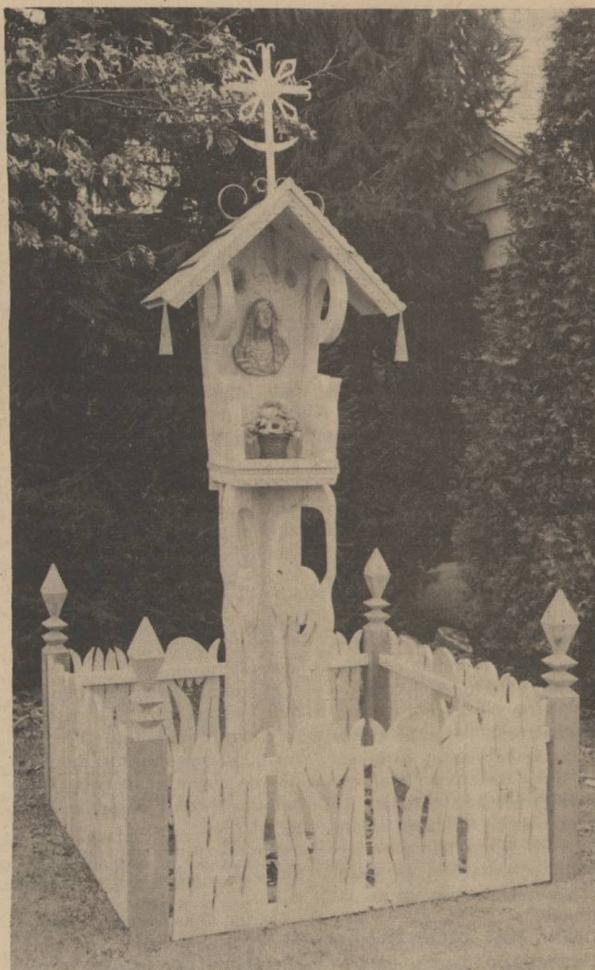
jaus giminėm. Amžiną atilsį turiam ir pavyzdingam lietuviui ir vyčiui.

Vyčiai džiaugiasi ir sveikina savo centro valdybos pirmininką Philip ir Marian Skabeikius, susilaukus dukrelės Catherine Marijos. Linki vyčių organizacijos būsimai narei sekti savo tėvelių pavyzdžiu, dirbant vyčių ir tėvynės naudai.

Vyčiai sveikina Lietuviškų Reikalų Komiteto pirmininką kun. Kazimierą Pugevičių ir narę Marian Skabeikis, pradėjusius leisti anglų kalba žinių laikraštėlį *Life Line*. Linki jiem ištvėmės ir geriausios sėkmės.

Vyčiai gali džiaugtis visom savo kuopom, kurios, kaip kiekvienais, taip ir šiais metais pagerbė savo globėją šv. Kazimierą jo šventės progą.

Vyčių 12 kuopa New Yorke aktyviai reiškiasi laišku rašymu. Per kiekvieną susirinkimą parašo bent keliolika laišku. Rašoma ne tik į įvairius Jungtinių Valstybių miestus, bet ir į pavergtą Lietuvą bei į tolimą Sibirą lietuviu kaliniam paguosti. Šiame darbe ypač padeda neseniai pasirodęs *Life Line* biuletėnis, kuris pateikia adresus laišku rašymo projektuose. Būtų gera, kad ir kitos kuopos pasektų šiuo 12 kp. pavyzdžiu.

Sopolingos Dievo Motinos koplytėlė, sukurta vyčio Jurgio Mikalausko, yra 10 pėdų aukščio, lengvai išardoma ir sudedama. Ji bus leidžiama loterijon per vyčių suvažiavimą, kuris įvyks rugpjūčio mėn. Chicagoje.

Vyčių rūpesčiai

Po ypatingai gerai pavykusio Lietuvos vyčių suvažiavimo Syracuse, New York, naujai išrinktas vyčių centro valdybos pirmininkas Philip Skabeikis buvo sušaukęs susirinkimą aptarti organizacijos ateities darbą.

Pirmas projektas, kuris buvo priimtas per suvažiavimą: aktyvus vyčių dalyvavimas pravedant arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylą. Vyčių kuopos bus įpareigtos rinkti savo vietovėse ir parapijose parašus, kurie bus įteikiami Šv. Tėvui. Šiam darbu vadovauti paskirtas Anthony Miner.

Per suvažiavimą ypatingas susirūpinimas buvo parodytas Lietuvos pasiuntinybės stoviu Washington, D.C. Daugumas delegatų nutarė teikti pagalbą pasiuntinybei finansiškai ir morališkai. Šiam reikalui vykdyti buvo išrinktas specialus *Ad Hoc* komitetas, kuriam vadovaus Joseph Simanis, Washingtono 142 kp. narys. Teisiniu patarėju buvo paskirtas advoka-

tas Ernest Raskauskas.

Didelis rūpestis taip pat buvo parodytas dėl dvasinių pašaukimų stokos tarp lietuviško jaunimo. Kuopos buvo įpareigtos tuo tikslu kolektyviai melstis. Taip pat buvo nutarta kiekviename Vyčio numery aprašyti vieną lietuvišką vienuoliją. Šiame darbe vyčiam talkins kun. Antanas Jurgelaitis, vyčių dvasios vadas, ir kun. Kazimieras Pugevičius, centro valdybos Lietuviškų Reikalų pirmininkas.

Norėdami pagarsinti Lietuvos

Bažnyčios liūdną padėtį, vyčiai prašė Tautinį Vyskupų Suvažiavimą, kad būtų meldžiamasi už Lietuvos Amerikos bažnyčios. Suvažiavimo sekretorius vyskupas Kelly pranešė, kad vasario 11 visose parapijose tikinčiųjų maldose bus prisiminta ir Lietuva. Vyčiai raginami parašyti padėkos laišką savo vietiniam vyskupui. New Yorko miesto ir Brooklyno trys kuopos rašo šiuo adresu: Most Rev. Francis J. Mugavero, P.O. Box 75, Greene Ave., Brooklyn, N.Y. 11202.

1979 KELIONĖS Į LIETUVĄ

Kelionės dienos	Naktų skaičius		Kaina iš New Yorko \$
	Lietuvoje	Už Lietuvos	
Kovo 19-27	5	2	725
Balandžio 11-19	5	2	795
Bal. 25-geg. 3	5	2	795
Geg. 2-10	5	2	829
Geg. 9-17	5	2	829
Geg. 16-25	5	2	839
Geg. 16-26	6	2	859
Birz. 7-16	5	2	859
Birz. 7-21	5	8	1,399
Birz. 13-21	5	2	926
Birz. 20-liepos 4	5	8	1,189
Birz. 26-liepos 10	6	7	1,189
Liepos 4-18	5	8	1,420
Liepos 12-21	5	2	865
Liepos 12-26	5	8	1,399
Rugp. 2-11	5	2	865
Rugp. 2-16	5	8	1,399
Rugp. 8-22	5	8	1,189
Rugp. 15-29	5	8	1,420
Rugs. 19-27	5	2	829
Rugs. 26-spalio 4	5	2	829
Spalio 10-18	5	2	829
Gruodžio 19-sausio 2	5	8	1,045

Kainos gali pakilti, jei pakils skridimų kainos. Vizos mokestis ir departure tax neįskaityti.

REGISTRUOTIS: VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL. (212) 769-3300

1979 LIETUVA IR ROMA 1979

specialiai planuotos kelionės jūm ir jūsu šeimai
UNION TOURS

kvalifikuoti kelionių vadovai nuo 1931

ISVYKSTAMA	GRĮŽTAMA	MIESTAI IR NAKTYS	PILNA KAINA
gegužės 09	gegužės 17	Vilnius 5, Maskva 2	\$ 876.00
birželio 13	birželio 21	Vilnius 5, Maskva 2	\$ 926.00
rugsejo 19	rugsejo 27	Vilnius 5, Maskva 2	\$ 876.00
		Pridedama \$3.00 mokesčių	
liepos 04	liepos 18	Vilnius 5, Maskva 2, Roma 6	\$ 1,420.00
rugpjūčio 15	rugpjūčio 29	Vilnius 5, Maskva 2, Roma 6	\$ 1,420.00

- *kaina asmeniui, dviem kambarių: pagal GIT oro linijų kainas: mažiausiai 30 asmenų grupėj — pagal valdžios pakeitimą ar aprobavimą
- *kelionės palydovas su kiekviena grupe
- *galima vykti iš Vakarų pakraščio, Vidurio Vakarų ar Kanados
- *padedame pavieniam turistam į Lietuvą: atkvičiami giminės į JAV: lankymosi vizos Lietuvoje
- *Liepos 4 ir rugpjūčio 15 ekskursijų keleiviai Romoje bus priimti Šv. Tėvo Jono Pauliaus II audienčioje. Rugpjūčio 15 d. grupel vadovaus prof. J. Stukas.

Rezervacijos ir informacijos:
UNION TOURS
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

Vietos ribotos
rezervuokite anksti

SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES

MES SVEIKINAME VILNIAUS UNIVERSITETĄ 400 M. SUKAKTIES PROGA

LAWRENCE, MASS.

Minėjom šv. Kazimierą

Kovo 4 Lietuvos vyčių 78 kuopa Šv. Pranciškaus bažnyčioj minėjo šv. Kazimierą. 9:45 val. vyčių dvasios vadas, klebonas kun. Albinas Janiūnas aukojo mišias, pamokslė supažindindamas su šv. Kazimiero gyvenimu. Po mišių parapijos salėj buvo paruošti komunjijos pusryčiai, kurių metu Jonas Narkus laikė paskaitę apie šv. Kazimierą.

A. a. parapietis Jonas Žemis, amputuotom kojom, prieš ketelį metų mirė. Testamente užrašė 1000 dol. Šv. Pranciškaus parapijos Švento Vardo Draugijai. Teisėjui patvirtinus ir praėjus nustatytam laikui, Šv. Vardo Draugija tą tūkstantinę gavo.

Parapietis Jonas Stakeliūnas, menininkas — tapytojas, pensininkas nupiešė naują, vieton susidėvėjusios, pagrindinę Betliejaus sienelę su Betliejaus atvaizdu ir įrėmimo. Atnaujino, apvilko skarda, nudažė gendandčias parapijos salės duris ir daug ką parapijai pataiso.

J. Sk.

Šiomet sueina jau 64 metai, kaip leidžiamas Darbininkas. Pradėtas jis leisti 1915 Bostone. 1951 perkeltas į Brooklyną ir sujungtas su Brooklynjeėjusia Amerika ir Pittsburgheėjusiom Lietuvos Žiniom. Auka prisidėk prie šio laikraščio išlaikymo.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtigčių.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELĮ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1979 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$10.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$13.00.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

VARGO IR MIRTIES KELIAS Į LAISVĘ

JURGIS JANUŠAITIS

Iš okupuotos Lietuvos į Chicago š.m. vasario 17 atvyko dvi lietuvių šeimos: Jonas Juodvalkis, jo žmona Valerija, duklė Danutė, 18 metų, ir sūnus Kęstutis, 14 metų; Povilas Vaičekas, jo žmona Lorraine Juodvalkytė-Vaičekauskienė, duklė Lauryna, 21 metų, ir Aurelija, 13 metų.

Šių šeimų atvykimu Amerikonuoliai rūpinosi jų giminaitė vienuolė Kazimierietė Berta. Ji pareiškė, kad šis žygis buvęs ilgas, sunkus ir laimėtas lietuviškojo užsispyrimo, Balso ir jos pirmi-ninkės bei Amerikos aukštųjų pareigūnų dėka.

Balso centro valdyba vasario 21 savo įstaigoj Chicagoj suruošė spaudos konferenciją — susitikimą su atvykusiom šeimom. Pokalby dalyvavo apie 30 spaudos ir visuomenės atstovų.

Balso pirmininkė Marija Rudienė atvykusias šeimas pasveikino šiltu žodžiu ir supažindino su spaudos ir visuomenės atstovais.

Pokalbio pradžioj šias šeimas Balso vardu pasveikino kun. A. Trakis, pažymėdamas, kad jos atvyko iš vergijos į laisvę. Kvietė laisvojo Amerikoje jungtis į bendrą lietuvišką darbą, kad galėtume visi drauge grįžti į laisvą Lietuvą.

Balso valdybos vicepirmininkas kun. Antanas Zakarauskas, Šv. M. Marijos Gimimo lietuvių parapijos klebonas, sveikindamas atvykusius, pareiškė, kad jie jaustųsi kaip savuose namuose, kaip mažoj Lietuvoj. Įvertino seselės Bertos rūpestį ir Balso pastangas šiom šeimom padėti.

Trumpą sveikinimo žodį tarė Altos pirmininkas dr. K. Sidlauskas, pažymėdamas, kad bene pirmą kartą iš okup. Lietuvos išleistas dvi 8 asmenų šeimos. Linkėjo šeimom sėkmės, o Balso vadovybei dėkojo už rūpestį ir saulio globą.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko Vytauto Kamanto ir savo sveikinimus bei linkėjimus išreiškė Antanas

Juodvalkis, pasidžiaugdamas, kad LB gretos padidėjo naujais nariais. Kvietė jaunimą jungtis į organizacinius darbus, aktyviai dalyvauti LB darbuose. Drauge išreiškė M. Rudienei padėką už atvykusiųjų globą ir visokeriopą pagalbą.

Po sveikinimų pirmas kalbėjo Jonas Juodvalkis, aptardamas savo gyvenimą. Jis gimęs Amerikoje. Mažas pargabentas Lietuvos. Zarasuose lankė gimnaziją. Iš 7 klasės suimtas. Kaltintas už nelegalios spaudos platinimą. Jau 1944-5 pradėjo rūpintis išvykimu Amerikon. Saugumas iš dalies ir dėl to juo nepasitikėjo ir net buvo jam pakišęs raštą atsisakyti Amerikos pilietybės. Bet jis kalto neprisipažino ir pilietybės neatsisakė. Tada, 18 metų amžiaus, buvo nuteistas 8 metais lagerio Vorkutoj ir dar po to 3 metais ištremimo.

Išgyveno siaubo ir mirties pavojaus dienas. Dirbo geležinkelio, tiltų statybose, cemento darbuose ir 4 metus šachtose. "Mirties slėny" apie 200 kalinių vedė geležinkelį. Darbo sąlygos baisios. Siantė pūgos, šalčiai, visiškai išseko jėgos. Dirbo po 12 val. kasdien. Valgis — 400 gramų duonos ir pusė dubenėlio žuvų galvų sriubos. Kasyklose dirbo apie 5000 kalinių, kurių tarpe apie 800 lietuvių. Tik 1956 buvo nuimtas ištremimas, ir Jonas Juodvalkis su palaužta sveikata išliko gyvas.

Jo žmona Valerija už tariamą partizaninę veiklą buvo nuteista 10 metų ištremimo. Vargo Vorkutoj, dirbo kelių statybose ir kituose sunkiuose darbuose.

Povilo Vaičekausko gyvenimo keliai taip pat ypatingai buvo sunkūs. Jis įdomiai papasakojo visą savo gyvenimo dramą. Kilęs nuo Skapiškio. Mokėsi Zarasų gimnazijoje. Bolševikam sugrįžus, jaunimas buvo verčiamas stoti ir raudonąją armiją. Jaunuoliai, slapstėsi, o specialūs rusų daliniai juos gaudė. Sugautus be dokumentų šaudydavo. Buvo formuojama 16-oji lietuvių divizija

Vilniuj. Sumobilizuota apie 2000 vyrų. Bet, pasitaikius progai, tos divizijos kariai išbėgiojo. Ypačiai žiauriai elgėsi Stalino divizija, šukuodama Lietuvos miškus ir sugautus be dokumentų vyrus vietoj šaudydama. Vaičekas slapstėsi bunkeriuose, po mėšlais iškastoj slėptuvėj. Jam pavyko įstoti į kunigų seminariją Kaune. Ir čia netrukus bolševikai uždėjo leteną. Iš 150 tepaliko tik 40 klierikų. Išvartiem ant pasų uždėjo juodus kryžius; tai reiškė, kad niekur negausi darbo. Šiaip taip vėliau jis įstojo į universitetą ir turėjo vilties įsišventinti slaptai kunigu. Dalyvavo slaptose organizacijose ateitinukuose ir ruošė meditacijas. Už religinę praktiką ir veiklą buvo nubaustas 25 metais kalėjimo ir ištremimo. Vyko nežmoniški tyrdymai, tortūros Lukišky, o po to ištremimas Vorkuton. Dirbo šachtose, vadinamose "Dantės pragaru".

Spaudos konferencijoj vasario 21 Balso centro įstaigoj, Chicagoj. Pirmoj eilėj stovi iš k.: Aurelija Vaičekauskaitė, Lauryna Vaičekauskaitė, seselė Bertha Jodwalis, Balso pirm. Marija Rudienė, Danutė Juodvalkytė, antroj eilėj stovi iš k.: Povilas Vaičekas, Lorraine Vaičekauskienė, Jonas Juodvalkis, Valerija Juodvalkienė, Kęstutis Juodvalkis. Nuotr. V. Noreikos

Vilniuj. Sumobilizuota apie 2000 vyrų. Bet, pasitaikius progai, tos divizijos kariai išbėgiojo. Ypačiai žiauriai elgėsi Stalino divizija, šukuodama Lietuvos miškus ir sugautus be dokumentų vyrus vietoj šaudydama. Vaičekas slapstėsi bunkeriuose, po mėšlais iškastoj slėptuvėj. Jam pavyko įstoti į kunigų seminariją Kaune. Ir čia netrukus bolševikai uždėjo leteną. Iš 150 tepaliko tik 40 klierikų. Išvartiem ant pasų uždėjo juodus kryžius; tai reiškė, kad niekur negausi darbo. Šiaip taip vėliau jis įstojo į universitetą ir turėjo vilties įsišventinti slaptai kunigu. Dalyvavo slaptose organizacijose ateitinukuose ir ruošė meditacijas. Už religinę praktiką ir veiklą buvo nubaustas 25 metais kalėjimo ir ištremimo. Vyko nežmoniški tyrdymai, tortūros Lukišky, o po to ištremimas Vorkuton. Dirbo šachtose, vadinamose "Dantės pragaru".

Šlapi, sušalę darbininkai, išeinant iš kasyklų, būdavo šalty nuogai išrenjami patikrinimui. Lagery lietuviams kaliniai skaitė arkivysk. J. Skvircko verstas evangelijas. Darbo sąlygos buvo nežmoniškos. 1953 darbininkai sukilo, ir buvo sušaudyta ištisa šachta. Vėliau kraujo upelius nuplovė gaisrininkų mašinos. Vaičekauskiui teko išgyventi sunkias dienas baudžiamajam lagery. Buvo ištremtas prie Baikalo. Tik 1956 liepos 26 komunistų partijos komisija, peržiūrėjusi bylas, pripažino kalinius nekaltais, ir Povilas Vaičekas grįžo į Lietuvą. Studijas baigė politechnikos institute, įsigijo statybos inžinieriaus profesiją, vedė klasės draugę Juodvalkytę. Paskutiniu laiku dirbo Kanno miesto planavime, kaip vieno skyriaus viršininkas.

Savo jautrioj ir atviroj kalboj jis pažymėjo, kad Lietuvoj daug heroizmo, okupantams žmogų laiko nusikaltėliu vietoj, Katalikų Bažnyčia atlieka didelį vaidmenį, ji gyva, kovojanti, teikianči žmogui susiramino, paguodos. Vilniaus universitete yra įvairių tautų studentų, dėstomosios kalbos — lietuvių ir rusų. Karjeristai lietuvių veda rusus. Pavergtieji lietuvių ypatingai trokšta glaudžių ryšių su laisvajam pasauliu gyvenančiais lietuviams. Romo Kalantos vardas yra gyvas. Miesto sode praeiviai dažnai iš pasalų žuvimo vietoj padeda gėles. Jauni inžinieriai, išstatę Kauno miesto planavimo brėžinius parodoj, dabartinį miesto sodą pavadinu Kalantos sodu. Oficialioji komisija tik pažiūrėjusi, bet nieko nedariusi.

Su išvykstančiu Povilu Vaičekausku ypatingai nuoširdžiai atsisveikino jo bendradarbiai, išlydėjo apie 100 žmonių. Lietuvoj likusieji prašė, kad jis paskatintų išveiktus lietuvius būti vieningais ir garsiau šaukti Lietuvai laisvės.

L. Vaičekauskienė irgi perėjo vargo kelius Vorkutoj, kalėjimuose, sunkiuose darbuose.

MANCHESTER, N.H.

Manchesteryje, N.H., vasario 13 mirė 84 metų amžiaus Juzė Vaičiūnienė-Stelmokaitė, gimusi Šėtoje. Buvusi gausi Manchesterio, N.H., lietuvių kolonija, įsikūrusi šiam Amerikos pakraštėje, susidėjo iš emigrantų, atvykusių į šį kraštą prieš pirmąjį pasaulinį karą. Jų tarpe organizaciniais gabumais ir veikla ryškiai pasižymėjo Jonas Vaičiūnas, mirusios vyras, kuris ištisus dešimtmečius buvo nepamainomas katalikiškų draugijų reikalų vedėjas.

Vėliau Vaičiūnų šeimos veikla prasitvėrė, kai išvietintieji lietuvių po antrojo pasaulinio karo pradėjo kurtis Amerikoje. Vaičiūnų sūnui kunigui Pauliui buvo pavesta rūpintis (per National Catholic Welfare Conference) naujų ateivių įkurdinimu. Visi naujākūriai, atvykę į

Po tėvų įdomių pranešimų kalbėjo ir jaunimas. Įdomūs jų samprotavimai. Jiem buvę gaila palikti tėvynę, tačiau juos viliojusios kelionės į naujus pasaulius.

Aurelija, 13 metų, kalbėjo labai įdomiai. Ji pažymėjo, kad net jos klasėj būdavo politikuojama, aptariamas Amerikos Balso, ginčijamasi dėl religijos ir pan. Lietuvos rusinimas esąs gana didelis. Rusai kareiviai, atitarnavę kariuomenėj, į Rusiją nebeįgrįžta, o gauna butus ir atsigabena šeimas. Lietuvis profesionalai nepasizymi sovietiskumu, visų širdyse gyva Lietuva. Mokyklose daug rusiškumo; mokiniai turi daug skaityti rusų literatūros, o lietuvių literatūra antroj vietoj. Gyvenimo sąlygos sunkokos, stoka mėsos, daug gaminių išgabena Rusijon.

Atviras žodis buvo ir Laurynos Vaičekauskaitės. Ji pažymėjo, kad tėveliam pradėjus ruošti išvykti, jai buvę gaila palikti gerus draugus, pačią Lietuvą, Lietuvos jaunimą. Ji nežinojusi, kas jį laukia už jūrų, koks bus gyvenimas. Lietuvos jaunimą ji aptarė kaip kažko ieškantį, kad "kažkas ne taip, kaip turėtų būti". Tačiau jaunimui daug neaiškumų, nes jis tegirdi vienašališką propagandą.

Puikiai orientuojasi Danutė Juodvalkytė, kalbanti angliškai, pradėjusi studijas universitete. Ji gerai pažįsta komunistinę santvarką, lietuvių tautos lūkesčius ir viltis. Amerikoje žada studijuoti kalbas.

Bendrai, pokalbis su spauda buvo nuoširdžiai atviras, įdomus, nors daugelis dalykų mum jau yra žinomų iš mūsų pačių pergyvenimų ar kitų pasakojimų.

Šiom šeimom, pasiekusiom naują kraštą, kuriame daug galimybių, bet ir daug pavojų, linkėtina sėkmingai įsikurti ir gyventi normalų, ramų gyvenimą. Jos išėjo vargų ir mirties keliais į laisvę, ir tegul šis kraštas būna jom ramybės uostu.

— Vliko taryba Chicagoj kovo 11 rinko naują valdybą. Į pirmo rinko vietą buvo pasiūlytas vienas kandidatas — dr. K. Bobelis iš St. Petersburg, Fla. Jis ir išrinktas. Valdybon išrinkti: L. Grinius iš Washingtono, D.C., dr. E. Armanienė iš Baltimorės, Md., dr. J. Balyš iš Washingtono, D.C., dr. J. Stiklorius iš Philadelphiajos, Pa., dr. K. Jurgėla iš Bethesda, Md., dr. J. Stukas iš Mountainside, N.J., J. J. Daugėla iš Juno Beach, Fla.

— Kun. Jurgis Smilgevičius, Lyduvėnų klebonas, mirė vasario 23. Palaidotas vasario 26 Šiuvoj. Velionis buvo jėzuitu vienuolijos narys, gimęs 1902, kunigu įšventintas 1936. Daug metų iškentėjęs Sibire, į Lietuvą grįžo 1956.

— Kazys Grauslys, žinomas lietuvių visuomenės veikėjas, kovo 8 mirė Nashuos, N.H., Šv. Juozapo ligoninėj. Palaidotas kovo 10.

— PLB valdybos posėdis šaukiamas kovo 18 Chicagoj, Jaunimo Centre. Bus svarstomi PLB politinės veiklos planai, kultūriniai darbai, jaunimo kongreso lėšų telkimo vajuos eiga ir kiti einamieji reikalai. Posėdy dalyvaus ir neseniai į PLB valdybą kooptuotas narys sporto reikalui Zigmantas Žiupsnys, o taip pat PLJS pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė.

— Prof. Mečio Mackevičiaus, Lietuvių Valtiečių Liaudininkų sąjungos pirmininko, vietoj naujų pirmininku išrinktas Grožvydas J. Lazauskas.

— Prof. dr. Vytauto Vardžio naujos knygos, išleistos anglų kalba apie sovietinę okupaciją Lietuvoj, supažindinimas bus kovo 23, penktadienį, 7:30 val. vak. Chicagoj, Jaunimo Centro kavinėj. Įžanginį žodį tars vysk. V. Brizgys. Knygą vertins dr. T. Remeikis ir dr. A. Damašius. Supažindinimą rengia Chicagoj ateitininkai sendraugiai.

— Inž. Vytautas Kamantas, PLB pirmininkas, lankydamasis vasario mėnesį Los Angeles mieste Californijoje, pasveikino naujai išrinktą Lietuvių Skautų Brolijos Vyrų sąjungos Skautininką Vytautą Vidugirį ir jam įteikė PLB valdybos dovaną. Vytautas Vidugiris yra darbštus bendruomenininkas, dabartinis JAV LB Vakarų apygardos pirmininkas ir buvęs PLB V-jo Seimo Toronto prezidentumo narys. Dabartinėje PLB valdyboje darbuojasi 3 skautai — Vytautas Kamantas, dr. Algis Paulius ir kun. Antanas Saulaitis.

— Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos valdyba posėdžiavo kovo 3 Detroite. Į pasitraukusio adv. Povilo Žumbakio vietą jo kadencijai užbaigti ir A.L.R.K. Federacijai Altoj ir jos valdyboj atstovauti paskyrė inž. Vytautą Kutkų.

— Rekolekcijos jaunimui kovo 16-18 ruošia studentai ateitininkai, vyresnės skautės ir skautai vyčiai. Rekolekcijos įvyks Beaumont skautų stovyklavietėj. Rekolekcijom vadovaus kun. A. Saulaitis, SJ, ir seselė Ignė Marijačiūtė.

— LB Ohio apygardos naujai išrinkta valdyba pareigomis pasiskirstė taip: pirm. dr. Antanas Butkus (2370 Canterbury Rd., University Hts., Ohio 44121. Telef. 1-216-932-9944), sekr. Kazimieras Gaizutis, izd. Juozas Mikonis, švietimo-kultūros reikalui Bronius Gražulis, jaunimo reikalui Zita Kripavičiūtė.

— IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso finansų komitetas, vadovaujamas PLB valdybos vicepirmininko dr. Algio Pauliaus, išsiuntinėjo visom JAV LB apylinkėm laiškus su anų lapais, prašydamas apylinkių paramos jaunimo kongresui.

VASARIO 16-OJI PENNSYLVANIJOS ANGLIAKASIŲ APYLINKĖSE

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas čia šiemet tęsėsi truputį ilgiau. Jis buvo pradėtas vasario 11 dienos lietuviškų giesmių ir dainų radijo programa, kurią vedė Marija Kunzienė (Koons) iš Shenandoah. Įvadinėj kalboj ji priminė apylinkės klausytojams šventės reikšmę ir svarbą. Suglaustai apibūdino skausmingą dabartinę Lietuvos būklę. Palankiai atsiliepdami į p. Kunzienės pateiktą prašymą, radijo stoties WPPA, Pottsville, savininkai nemokamai parūpino lietuviams valandą laiko.

Nors aktas Lietuvos nepriklausomybės dienai Pensylvanijos gubernatoriaus buvo pasirašytas ir paskelbtas sausio 10, bet viešos minėjimo iškilmės įvyko vasario 13.

Schuyllkill lietuvių ansamblis nuvyko į Harrisburgą, Pensylvanijos sostinę, ir gražioj kapitolio rotundoj atliko lietuviškų liaudies dainų programą.

Ansamblis, vedamas Stasio Vaičiūčio, buvo apsirėngęs tautiniais drabužiais, kurių spalvingumas sudarė įspūdingą vaizdą grynai balto marmuro plaučių laiptų fone. Kadangi buvo pats vidurdienis, įvairūs valdininkai ir raštinių darbuotojos, išgirde dainavimą, gausiai padidino vietinių Harrisburgo lietuvių klausytojų skaičių.

Pertraukos metu valstijos senatorius Juozas E. Gurzenda pasveikino svečius ir klausytojus, džiaugdamasis lietuvių pasirodymu, ir ragino visų tautybių žmones pasekti duotu pavyzdžiu, vertinti tėvų palikimą ir, ištikimai jį išsaugojus, perduoti atžalynui.

Antrąją programos dalį atliko Lietuvos vyčių 144-osios kuopos jauniai — Marijos Varpelė, gražiai padainuodami lietuviškai ir pasokdami Kalvelį, Klumpakojį

ir ketvertą kitų lietuviškų šokių. Jų pasirodymą žiūrėtojai palydėjo gausiomis katutėmis. Jų vadovė, gabi mokytoja Rita Ševokaitė iš New Philadelphiajos, ištvėringai su jais darbuojasi, stengdamasis įskiepyti jį širdis lietuviškos meilės. Jai talkina jos sesutė Marijona ir Tesė Baliulienė iš Minersvillės.

Po šokių dar suskambėjo ketetas ansamblio dainų.

Ceremonijos baigėsi didingų Lietuvos himno sugiedojimu. Turbūt tai buvo pirmas viešas lietuviškų dainų skambesys Pensylvanijos valstybiniuose rūmuose.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo užbaigtumas įvyko Frackvillėj. Jas suruošė Lietuvos vyčių 144-oji kuopa vasario 18. Mišias koncelebravo Mergelės Marijos Apreiškimo parapijos klebonas kun. Algimantas Bartkus ir prel. Juozas Neverauskas, Šv. Jurgio parapijos, Shenandoah, klebonas. Bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių. Kun. Bartkus pasakė turiningą, dienei pritaiktą pamokslą. Tautiniais drabužiais pasipuošę Lietuvos vyčiai-vytės iškilmingai atnešė celebrantui paruoštas aukas: kryžių, JAV ir Lietuvos vėliavas, vynuogių kekę, namie keptos duonos kepalą, vyno ir vandens. Jų reikšmę anglų kalba paaiškino Bernice Mikatevičienė iš Minersvillės. Per mišias Schuyllkill lietuvių ansamblis sugiedojo St. Šimkaus mišias ir kitas lietuviškas giesmes. Pasibaigus mišiom, visa bažnyčia sugiedojo Lietuvos himną.

Po mišių visi buvo pakviesti atsilankyti į parapijos salę, kur buvo sustatyti stalai su vietinių menininkų drožiniais, kryžiais, kopolytelėmis, tautiškai apngtomis lėlėmis, šiaudinukais,

margučiais, audiniais, juostomis, knygomis, Kronikos leidiniais ir gintaro dirbiniais. Svečiai turėjo progos laisvai apžiūrėti eksponatus, pasidžiaugti žavinčiais lietuviško meno pavyzdžiais ir pagal norą apsipirkinėti. Virtuvė parūpino skanių pietų ir užkandžių.

Meninė programa prasidėjo klebono pasveikinimu ir trumpu dienotvarkės paaiškinimu. Ponia Ona Wargo, vyčių 144-osios kp. pirmininkė, anglų kalba perskaitė trumpą Lietuvos ir jos nepriklausomybės atstatymo istoriją. Po to buvo tautinių drabužių modeliavimas. Ponia Wargo paaiškino apie juos ir pasireiškiančius skirtumus įvairiose Lietuvos vietovėse. Ansamblis, palydimas Wilkelminos Verbickienės iš St. Clair, sudainavo ketvertą parinktų liaudies dainų. Vyčių jauniai pašoko šešetą lietuviškų šokių. Per pertrauką Schuyllkill apygardos valdininkas Albertas Matūnas iš Shenandoah perskaitė apygardos valdininkų pasirašytą aktą, skelbiantį vasario 16-ąją Lietuvos nepriklausomybės dieną šioj apygardoj. Ansamblis sudainavo tris dainas.

Po valandos buvo antra programa naujai atvykusiems svečiam. Iškilmės užsibaigė bendru Lietuvos himno sugiedojimu.

Visas Frackvillės minėjimas vyko Elenos Šmulskytės dėka. Ji ir jos darbščios talkininkės užsipelne visų gilių padėkų. Seniai jau šioj apylinkėj buvo toks gausus lietuvių suplaukimas. Matėsi dvasiškų ir pasauliečių ne tik iš pašonėj esančių miestelių, bet ir iš Allentowno, Harrisburgo ir net iš New Jersey valstijos. Apskaičiuojama, kad šventėj dalyvavo apie 350 žmonių.

Stasys P. Vaičiūnis

BALTIMORE, MD.

Tautos šventė

Vasario šešioliktosios minėjimą suruošė Baltimorės Lietuvos Bendruomenės valdyba vasario 18 Lietuvos Svetainės di-džiojo salėj.

LB apylinkės valdybos pirm. Vytautas Eringis, taręs atidarymo žodį, pakvietė Lietuvos Legionierių 154 posto vyrus įnešti vėliavas. Sugiedoti himnai.

Pagerbti šavonorai: Lendza, Tamašauskas ir Vyšniauskas.

Pagrindinis kalbėtojas buvo dr. Petras Vileišis iš Waterburio, Conn. Ugningame žody jis priminė laisvės kovas, jaunimo pasišventimą aukotis ir sunkų laisvės atgavimą kelią. Prisiminė ir R. Kalantą. Kalbėtojas darė išvadas, kad, įvykiam taip smarkiai riedant, Lietuvos laisvė tikrai ne už kalnų. Kvietė visus būti vieningais ir nesi-skaldyti, bet su didele meile pasiryžti kovoti dėl Lietuvos laisvės.

Pertraukus metu surinkta au-kų \$1234.03: Altai \$78.01, Vlikui \$141.51, Lietuvos Bendruome-nei \$1014.51.

Meninį minėjimo daly su ke-lias tautiniais šokiais pasirodė Kalvelio grupė, vadovaujama Al-gimanto Vitkauskas. Moterų chor-as Baltija sudainavo porą dainų. Šeštadienines mokyklos šokių grupė Ratelis irgi sušoko kelis tautinius šokius. Toliau pasiro-dė vyrų choras Daina, o pabaig-joj šoko vyresniųjų grupė Malūnas.

Visas minėjimas praėjo paki-lioj dvasioj. Žmonių buvo susi-rinkę apie 300.

J.B.

Lietuvių Svetainės šėrininkai dėkoja visiems, kurie dirbo ir da-lyvavo jų renginy kovo 4. Pelnas skiriamas Lietuvos salės rei-kalam.

Šv. Alfonso parapijos sodalie-tės dalyvavo 8:30 val. mišiose kovo 4, sekmadienį. Mišias au-kojo jų dviasios vadas kun. A. Dranginis. 35 moterys ir 10 me-rgaičių gavo ištikimybės dovanas per tas mišias. Po mišių Šv. Al-fonso mokyklos salėj sodalietės turėjo savo metinius pusrėčius, kuriuos pagaminio Šv. Vardo draugijos vyrai.

Registracija į Šv. Alfonso mo-kyklą vyksta visą kovo mėnesį. Visi raginami ir kviečiami savo vaikus siųsti į lietuvių Šv. Al-fonso parapijos mokyklą. Tokiu būdu išsilauks ir pati mokykla, ir jaunimui bus suteiktas geras katalikiškas auklėjimas. Reikia džiaugtis tais tėvais, kurie net iš toli atveža savo vaikus į šią mokyklą, bet yra ir tokių, kurie gyvena visai netoli, o vaikus lei-džia į viešąsias mokyklas. Dabar registruojami vaikai ateinantiam mokslo metam.

Šv. Vardo draugijos vyrai me-tinius pusrėčius turėjo kovo 11, sekmadienį. Mišias aukojo jų dviasios vadas kun. A. Drangi-nis. Po mišių visi susirinko pa-

rapijos salėj. Pirmininkas Ričar-das Dixon draugijos vardu visus pasveikino ir padėkojo sodalie-tėm už skanius pusrėčius. Per susirinkimą buvo aptarta ateities planai.

Sesuo M. Joanela seselių kazimieriečių generolė, aplankė Šv. Alfonso parapijos mokyklą kovo 4. Pralaido kelias dienas aplankydamas seses ir vaiku-čius. Pasikalbėjo su kun. A. Dranginiu apie mokyklos reika-lus. Seselė Joanela lankys ir ki-tas mokyklas JAV Rytuose, kur seselės kazimierietės darbuojasi.

Amerikos legionierių organi-zacija Marylande pagerbė visos Amerikos legionierių komande-rių John Jack Carey su iškil-mingu banketu šeštadienio va-karą gražioje Eastwind salėj. Kun. A. Dranginis, Marylando valstijos legionierių kapelionas, pradėjo iškilmes su invokacija.

Kepsnių balių rengia Lietu-vių posto 154 legionieriai kovo 18 Eastern Center salėj, Eastern Avenue. Balius prasidės 1 val. ir baigsis 6 v.v. Šokiama groš popu-liarus orkestras. Vyks loterija, kur bus galima laimėti visokiaus-ųjų premijų. Legionieriai maloni-ai kviečia visus atsilankyti. Rengimo komiteto pirmininku yra Petras Okas.

Šv. Alfonso suaugusių klubas metinius pusrėčius rengia Am-bassador restorane sekmadienį, kovo 18. Visi nariai da-lyvauja 8:30 v. mišiose Šv. Al-fonso bažnyčioj. Po mišių pusrė-čiai. Po pusrėčių bus posėdis, kuriame bus aptarta ateities veikla. Visi nariai raginami kuo gausiau dalyvauti.

Sodalietės per paskutinį savo susirinkimą išrinko naują valdy-bą: pirm. Phyllis Walstrum, vicepirm. Barbara Dixon, raštin-inkė Denise Walstrum ir kores-pondentė Lisa Vandenberg. So-dalietės rengia bingo žaidimus penktadienį, kovo 16.

Jonas Obelinis

L B Baltimorės apylinkės pirmininkas Vytautas Eringis dėkoja dr. Petru Vileišiui už pasakytą ugningą kalbą Vasario 16-tos minėji-me Baltimorėje. Nuotr. A. Karaliaus

Baltimorėje, minint Lietuvos nepriklausomybės šventę, šoka tautinių šokių grupė Kalvelis. Nuotr. A. Karaliaus

PITTSBURGH, PA.

Nepriklausomybės minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 61 metų sukakties mi-nėjimas Pittsburghe vyko vasa-rio 26. Kaip ir visuomet, jis pradėtas pamaldomis Šv. Kazimiero bažnyčioj. Klebonas kun. W. Karaveckas aukojo mišias už Lietuvą ir pasakė pritaikytą pa-mokslą. Pamaldos baigtos Lietu-vos himnu.

Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėj. Invo-kacija ir JAV himnu jį atidarė Altos Pittsburghe skryniaus pir-mininkas kun. W. Karaveckas. Minėjimui vadovauti jis pakvie-tė Vytautą Jucių, Tėviškės Garsų radijo programos vedėją ir Altos skryniaus sekretorių.

Buvo perskaitytas Altos pirmi-ninko atsišaukimas į lietuvius. Gauta proklamacijų ir sveikin-i-mų iš Pensylvanijos gubernato-riaus Thornburgho, trijų Allegheny County komisionių ir senatoriaus J. Heinz. Visa tai perskaityti buvo pakviesta Dia-na Žilinskaitė.

Po Vyt. Jucius pakvietė pa-grindinę kalbėtoją seselę Josephine, pranciškiečių, jau ke-lerius metus čia kalbėjusią įvai-riomis progomis. Seselė Jose-phine yra gimusi šiame krašte, puikiai kalba taisyklinga lietu-vių rašomąja kalba, labai plačiai

BRIDGEPORT, CONN.

Vasario 16-osios minėjime meninę programą atliko muz. Jurgio Petkaičio vadovaujamas vienetas, kurį sudaro nariai iš Hartford ir Springfield, Conn.

Baritonas dr. Izidorius Alis solo dainavo St. Šimkaus "Išėjo tėvelis į žalią girėle" ir Bra-žinsko "Kampelis". Toliau sekė duetai: Bražinsko "Tėvynė Lie-tuva" ir Paulausko "Nesek sau rozės prie kasų". Atliko sopranas Irena Petkaitienė ir dr. Izido-rius Alis.

Moterų trio — Irena Petkai-tienė, Sofija Alienė ir Gražina Aleksandravičienė — dainavo Bražinsko "Kur gimta padan-gė", Raudoniko "Prie Šventosios" ir Gaidelio "Barkarolė". Pabaigai moterų trio su barito-no solo sudainavo Tamošiūno "Pavasaris gimtinėj".

Šis vienetas, plačiai žinomas kitose Connecticut vietovėse, Bridgeporte buvo girdimas pir-mą kartą. Balsai malonūs ir stip-rūs, darniai susidainavę. Jaučia-ma veikli vadovo Jurgio Petkaičio įtaka.

Minėjime Sigutė Liaukutė pa-deklamavo Maironio "Kur bėga Šešupė".

Pagrindinis minėjimo kalbė-tojas buvo kun. Kazimieras Pu-gevičius, kuris su dideliu išgy-venimu kalbėjo apie persekioja-mą Bažnyčią okupuotoj Lietu-voj. Apie tai jau buvo rašyta anksčiau.

Ši sekmadienį, kovo 18, 8 val. vak. iš Bridgeporto WICC radijo stoties AM 60 bangomis bus girdima vienos valandos programa apie lietuvius. Margar-et Malady kalbės su kun. Pr. Pranckum, Vaiva Vebraite-Gust, V. Deveniu ir G. Ivaškiene apie Lietuvos istoriją, Bridgeporto lietuvių istoriją, papročius ir t.t. Programa vadinasi "Your Family Heritage". Ji girdima Connecti-cut ir New York valstijose.

I.A.

apsiskaičiusi ir artimai susipaži-nusi su dabartine mūsų tautos padėtim. Savo kalboj ji iškėlė daug įdomių faktų, jų tarpe Hel-sinkio nevykdomus susitarimus, sovietų disidentus, religijos persekiojimus, namų kratas, moky-tojų šalinimus už religijos moky-mą, tylėjimą egzistencijos kaina, pogrindžio žinutes, pasiveržusias pro geležinę uždangą ir t.t. Nežiūrint pavergėjų priespaudo, Lietuva tebėra stipri savo didvyriška dvasia ir drąsa. Kalbėtoja ragino klausytojus tapti didvyriais savo žodžiu, dar-bu ir auka. Turim pasauliui atskleisti mūsų tautos naikinimą. Šis mūsų susibūrimas turi sustiprinti mūsų meilę paverg-tiems broliam, nes mes, būdami laisvi, galim kalbėti ir kovoti ir už nutildytuosius.

Seselės Josephine kalba pali-ko gilų įspūdį, nes buvo puikiai paruošta, gyvai perduota. Labai gausiai jai paplota. Džiugu tu-rėti šiame krašte gimusią seselę, taip nuoširdžiai pamilusią savo tėvų žemę.

Beje, seselė Josephine vasario 18 Nepriklausomybės šventės proga kalbėjo angliškai per Tėviškės Garsų radijo programą.

Vyt. Jucius apgailestavo, kad dėl kojos operacijos j minėjimą šiemet neatvyko seselė Frances-ca. Ją pavaduodamas, jis pakvie-tė susirinkusius padainuoti ke-letą lietuviškų dainų, pats paly-dėdamas jas akordeonu.

Po dainų buvo paskelbtas aukų rinkimas. Aukas rinko Pitts-burgho lietuvių ir nelietuvių visuomenei žinomos dvynekės, diplomuotos farmacininkės, jaunos lietuvaitės Aldona ir Dia-na Žilinskaitės. Juodvi, užaugusios patriotinėje šeimoj, nuo pat savo vaikystės dienų ne tik da-lyvavo, bet ir aktyviai pasi-reiškėdavo kiekviename lietuviš-kame reikale. Dideliuose Pitts-burgho dienraščiuose su pasigė-rėjimu skaitėm kaip juodvi, pasi-puošusios tautiniais drabužiais, respublikonų partijos priešrin-kininės kampanijos metu Pitts-burgho susitiko su presiden-tiene Ford, vėliau su aktore Eli-zabeth Taylor ir pagaliau su Pensylvanijos gubernatorium Thornburghu.

Aukų surinkta 600 dol. su vir-šum, įskaitant apie 200 dol., at-siųstų paštu ar įteiktų asmeniškai.

Po to angliškai į susirinkusius kalbėjo Jonas Mikalauskas, pen-sininkas, ilgametis pedagogas. Jis kalbėjo apie savo įspūdžius, patirtus lankantis okupuotoj Lietuvoj. Kelionė, anot jo, čia gimusio, paskatino jį rimčiau žiūrėti į mūsų tėvynės vadavimą.

Vyt. Jucius perskaitė susiri-nkusių rezoliuciją, kuri buvo vieningai priimta ir pasiūlyta pasiųsti atitinkamiem organam.

Minėjimas buvo baigtas Lie-tuvos himnu.

Po minėjimo pagal nusistovė-jusią tradiciją žmonės susirinko į žemutinę parapijos salę. Čia jaukioj ir malonioj nuotaikoj buvo vaišinamasi skaniai paga-mintais lietuviškais užkandžiais, šnekučiuojant ir dainuojant, Vyt. Juciu priitariant akordeonu. Šie-met, kaip ir anksčiau, čia daug pasidaravo ponios Janė Žilins-kienė, Šimoliūnienė, Maksvy-tienė, Žušinienė, Em. Ritenour ir kitos. Prie baro patarnau-jo Jerry Naujokas ir Edv. Marči-ulaitis.

NORWICH, CONN.

Kun. Adolfas Klimanskis iš Visų Šventųjų parapijos, Moosup, Conn., paskirtas aptarnauti ispa-niškai kalbančius New Londono apylinkėje. Gyvens St. Mary's klebonijoje New Londone, Conn.

Jis yra gimęs Lietuvoje, dar berniukas nuvyko į Argentina, kur 1953 baigė mokslus ir įsi-šventino į kunigus. Dėstė kuni-gų seminarijoje, dirbo misijose, buvo mokyklos kapelionas ir bu-vo misijos bažnyčios klebonas. Persikėlęs į Venecuėlą, irgi dir-bo mokykloje. Į Brooklyną atvy-ko 1970 ir čia dirbo tarp ispa-niškai kalbančiųjų. Drauge ir studijavo Hunter kolegijoje. Ten baigė ispanų literatūrą ir gavo magistro laipsnį. 1974 persikėlė į Moosup, Conn.

Susitelkimo dienos Putname

Artėjančių Velykų nuotaikojė darosi malonu, kai randi žinią laikraštį, kad štai Jaunimo Centre, ar Kultūros Židinyje, ar šen bei ten rengiamos priešvėlykinės rekolekcijos, ar susikauptimo valandos, ar atgai-voms pusdieniai. Atkreiptinas dė-mesys į ruošiamas rekolekcijas M.N.P. Seserų vienuolyno kop-lyčioje, Putnam, Conn., kovo 23, 24 ir 25 moterim ir kovo 31 — balandžio 1 vyram. Abejom

rekolekcijom vadovaus kun. L. Zaremba, SJ, lietuvių jėzuitų provincijolas. Moterim reko-lekcijos pradėdamos penktadien-io vakare, 7:30 val., o vyram šeštadienį 9 val., eina šešta-dieniais per visą dieną, baigiam-a sekmadienį, vidurdienį.

Prašoma registruotis bent sa-vaite prieš rekolekcijų pradžia: Rev. Sister Superior, I.C.C., Putnam, CT 06260, tel. 203 928-5828. A.J.V.

IV PLJK ŽINIOS

IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso kultūrinė komisija pa-siskirstė pareigomis, kad būtų galima efektyviai dirbti. Komisi-jos pirmininkas Algis Stankus-Saulaitis susirašinėja su Š. Ame-rikos menininkais bei visų kraš-tų jaunimo sąjungų pirminin-kais. Kristina Pauliukevičiūtė susirašinėja su Europos bei P. Amerikos menininkais ir yra ko-misijos vicepirmininkė. Man-fredas Šiušelis yra ryšininkas tarp šios komisijos ir techni-nės komisijos. Raimis Valūnas yra komisijos protokolų sekreto-rius.

Violeta Abariūtė, Emilija Sa-kadolskienė ir Sandra Saldytė padidino informacijos komisijos tinklą. Violeta (iš Detroito, JAV) informuoja JAV IV PLJK atsto-vus, skyrių pirmininkus ir JAV LJS tarybos narius. Emilija (iš Chicago, JAV) perduoda visą kongreso informaciją Draugui. Sandra (iš Brazilijos) in-formuoja visą jaunimą. Visos trys yra IV PLJK atstovės.

Vasario 16 gimnazijos moki-nės prisideda prie kongreso ruo-šos darbų. Informacijos komisi-

Šiemt dėl labai nepalankaus oro minėjimas buvo atidėlioja-mas. Jaunimas negalėjo pasi-ruošti tautiniam šokiui. Pačią minėjimo dieną laukė lietus pil-tele. Tačiau minėjimas, nors kuklesnis už pernykštį, praėjo nepaprastai nuoširdžioj ir jaukioj nuotaikoj. Dalyviai — daugiausia pirmosios kartos lietuviai. Tai daugiausia pensininkai, kurie iš savo kuklių pajamų ryžtasi padė-ti Lietuvos reikalui.

Tie patys žmonės remia net dvi lietuviškas radijo programas: Povilo Dargio, kuriai šiemet su-ėjo 45 metai ir kuri buvo premi-juota, ir Vytauto Juciaus Tė-viškės Garsus, veikiančius nuo 1965. Beje, Vytautas Ju-cius pradėjo kalbėti per lie-tuviškąją radijo programą nuo 1947 ir be pertraukos dir-bo šį darbą, kol 1965 įsijungė į dabartinę programą. Jo progra-moj klausytojai girdi vėliausias ir aktualiausias žinias iš paverg-tos Lietuvos ir svarbiausius šio krašto įvykius. Naujausių plokš-telių dainos ir muzika gaivina klausytojų širdis ir jiems pri-mena gimtąją kalbą. Ši sekminga vedama patriotinė radijo pro-grama kartais pajaurinama pakviečiant seselę Josephine, kuri nuoširdžiai prabyla į lietuvius lietuviškai ir angliškai nepri-klausomybės ir birželio trėmi-mių minėjimuose. Šios progra-mos klausytojai manytų, kad ji taip pat verta premijos.

R.K.

Birutė Gailienė su savo padėjėjomis prie spaudos stalo Vasario 16-tos minėjime Baltimorėje. Nuotr. A. Karaliaus

Dks

LIETUVIŠKOS RADIJO VALANDĖLĖS

Amžinas optimistas Vaižgantas mėgo ieškoti vadinamųjų deimanių tarp naujų knygų, tarp išskylančių talentų. Mūsų radijo programose, kurių klausosi šimtai ir tūkstančiai, patogu ieškoti lietuviškos visuomenės gyvenimo deimanių, malonu tokius atrasti, dera ir tarstelėti tais reikalais, kurie mum rūpi, kuriais mes visi sielojamės.

Radijo valandėlės pirmininkas Juozas Mitkus pasiūlė man prorečiais stoti prie jos mikrofono ir panaudoti tas minutes pranešimui...

Pranešimam apie ką? Apie mūsų gyvenimo vaizdą. Bendri mūsų rūpesčiai suveda mus į vieną didelę šeimą.

Kur sandariau susitelkia lietuviai, ten jau kaip ir neišvengiama jų narsi iniciatyva įsteigti savo radijo programą. Tokių programų Amerikoje priskaitoma keliolika. Veikia lietuvių radijo programos Kanadoje, dar kitur.

Radijo programa visada yra lietuviškos akcijos entuziastiškas padarinys. Tai geros valios iniciatyva, ne pelnui, ne pinigui gauti. Tai milžiniškos svarbos darbas: geras visuomeninės ryšys. Radijo membrana, iš kurios sklinda lietuviškas žodis, lietuviška muzika, kaip geras magnetas traukia auditoriją, ir taip formuojama sandaresnė visuomenė. Taip dedami pagrindai vieningesnei galvosenai, koordinuoti veiklai, savitarpiniam susipratimui. Taip puoselėjama meilė savo tautai, savo kultūrai, nelyginant tai būtų naujai apčiuoptas lietuviškas savitu-

mas. Taip parankiau savo interesus išskirti, suprasti ir juos ginti.

Didelė ir gili lietuviškos radijo valandos reikšmė mum gyvenant kitataučių visuomenėje. Reikėtų, kad ja domėtys ir mūsų vaikai. Tai patalpins jiems stotis arčiau lietuviškų visuomeninių reikalų. Tai yra veiksminga priemonė, kaip sakė filosofas Vydnas, jaustis "sau žmogumu".

Gal ne visi klausytojai žino, kad radijo programų darbuotojai turi būti savo darbui atsidavę entuziastai. Kitaip jie tose pareigose neištvirtų. Čia kiek niekas neskaičiuoja valandų, kurias atima iš savo asmeniško gyvenimo ir energijos indėlio, kuris skirtas, kietai tarus, tėvynės labui.

Radijo programa neretai parankesnė įteikti lietuviškumo idėjai net už spaudą. Spauda skirtingoje pozicijoje. Spaudą reikia skaityti; tai dažnai laikoma darbu. Gi radijo programa, muzikos pamarginta, teikia malonumą. Ji švelniai įžengia į klausytojo namus. Skambus lietuviškas pasaulis po tavo stogu. Meiliai atsiduoti muzikos srovenimui, kurį margina lietuviškas žodis. Taip, kartais mes ir nesuvokiame, kiek mum daug duoda ir visai nesudėtinga šava radijo programa!

Tai galingas ryšys, jungiąs mus į vientisą visuomenę. Jis stiprina tautiečių telkinį.

Lietuvių kultūros istorijoje radijo valandėlės už tėvynės sienų turės garbingas lietuviybės židinių pozicijas.

Jurgis Gliauda

St. Petersburgo lietuvių klubo choras su soliste G. Čapkauskienė. Nuotr. Vytauto Augustino

ST. PETERSBURG, FLA.

G. ČAPKAUSKIENĖS IR CHORO KONCERTAS

Amerikos lietuvių klubo salėje St. Peterburge vasario 7 įvyko neeilinis solistės Ginos Čapkauskienės ir klubo choro koncertas, vadovaujant muzikui Petriui Armonui. Ne eilinis todėl, kad buvo lyg pakartotas V-osios dainų šventės repertuaras St. Peterburgo lietuviams, kurie jo negirdėjo, negalėdami nuvykti į Kanadą. Todėl šis koncertas sutraukė publikos pilnutėlę, apie 400 šimtus asmenų talpinančią klubo salę.

Koncertą pradėjo choras Julijaus Gaidelio "Malda už tėvynę". Tai didžiai vertingas bažnytinis kūrinys. Prasmingi ir graudūs žodžiai (gaila, kad programoje nepažymėtas žodžių autorius). Dirigentas P. Armonas gražiai išryškino bosus, tam tikrose vietose pagal kompoziciją. Giesmė ypatingai gerai surepetuota.

Toliau ėjo Julijaus Starko "Tėviškės medžiai" (žodžiai K. Bradūno). Ši daina buvo parašyta Kauno operos vyrų chorui, po to pritaikyta mišriam chorui, kurį pats kompozitorius ir dirigavo, ir vėliau solo balsui pavadinta "Tušti paliktieji namai". Solistų plačiai buvo dainuojama tremtį Vokietijoje, kur labai tiko, nes ką tik buvom palikę savus tuščius namus. Kompozicija yra gana lėto ritmo. Choro buvo atlikta tiksliai.

Trečioji daina, Br. Jonušo "Suaidės vėl laisvės dainos", praskambėjo gyvai, optimistiškai.

Po šių numerių pasirodė solistė Gina Čapkauskienė, gyvenanti Montrealyje. Ji St. Peterburgo lietuvių kolonijoje dainuoja jau trečią kartą. Iš aplodismentų atrodė, kad ji mum kiekvieną kartą vis labiau patinka. Padainavo G. Donizetti ariją "Man teko eiti per tylumą" iš

Vasario 17 posėdžiavo IV PLJK kultūrinė komisija. Prie šios komisijos darbų prisijungė Danguolė Kviklytė. Ji yra atvykusi iš Chicagos ir mokytoja Vasario 16 gimnazijoje.

operos "Lucia di Lammermoor". Šią ariją atliko pasigėrėtina.

Po to choras atliko dvi dainas: Julijaus Gaidelio "Šienapiūtė" (žodžiai P. Vaičiūno) ir Stasio Gailevičiaus "Oi, toli toli" (žodžiai J. Mikuckio). J. Gaidelio "Šienapiūtė" praskambėjo gyvai, įdomiai, jo originaliu stilium. St. Gailevičiaus "Oi, toli toli" skambėjo lyriškai, melodingai, gyvai.

Pirmą koncerto dalį choras užbaigė su sol. G. Čapkauskienė; dainavo Česlovo Sasnausko "Karvelėli mėlynasis". Ši daina labai seniai dainuojama. Savo ilgesingu lyryzmu ji turbūt niekada klausytojams nenusibos.

Po pertraukos sol. G. Čapkauskienė atliko G. Donizetti ariją "Jau žvakės dega" iš operos "Lucia di Lammermoor". Ši arija dar yra žinoma vardu "Lucijos pamišimo scena". Iš visų operų aukštam balsui tai viena iš sunkiausių arijų. Sol. G. Čapkauskienės iš "Lucijos pamišimo scena" vokališkai yra labai gerai paruošta ir be priekaištų išdainuota. Tačiau muzikinis šios scenos atlikimas nebuvo išgyventas, ir aukštutinės gaidos gal ne visiem klausytojams vienodai patiko, nes keitėsi tamsas nuo vidurinio registro. Vis dėlto sol. G. Čapkauskienė iš koloratūrinių lietuvių balsų šiais laikais šiame kontinente neabejotinai yra pati geriausia.

Paskutinę koncerto dalį buvo atlikti trys dalykai. Vienas jų — Vytauto Klovo "Pasveikinimo choras" iš operos "Pilėnai". Opera parašyta ir statoma okupuotoj Lietuvoje. Muzika yra gyva, grynai liaudiška, lietuvių

tautai būdinga. Todėl ši opera mėgstama, jos ištraukos dainuojamos išveivijoj. Mūsų choras "Pilėnų" ištrauką atliko nuotaikingai.

Paskutiniai du dalykai buvo Broniaus Budriūno kūriniai: "Verpėjos daina" iš kantatos "Lietuvos šviesos keliu" ir "Mano protėvių žemė". Žodžiai poeto Bernardo Brazdžionio. Buvo atlikti sol. G. Čapkauskienės su choru. Šie du biržiečiai kurėjai, poetas B. Brazdžionis ir kompozitorius Br. Budriūnas, patriotiškai lietuvių kūryboje yra produktiviausi ir savo darbais stovi pirmoje eilėje. Abu šie prasmingi ir sunkūs kūriniai, ypač paskutinis, ir solistės, ir choro buvo atlikti didingai ir įspūdingai. Tai buvo šio koncerto apvainikavimas. Išsukė publikos audringus plojimus ir privertė "Mano protėvių žemę" kartoti. Po to solistė, dirigentas ir choras buvo užtarnauti pagerbti publikos atsistojimu, ilgais plojimai ir gėlėmis.

Talentingas muzikas Petras Armonas su pasišventimu dirba nelengvą darbą.

Choras nėra labai gausus balsais. Choristų amžiaus vidurkis gana aukštas. Šį kartą buvo pasiektas aukšto lygio: grynos intonacijos, ritminio tikslumo ir bendro susidainavimo. Neabejotinai čia entuziazmo dirigentui ir choristam suteikė linksma, draugiška ir gražiabalsė sol. G. Čapkauskienė. Lauksim jos ateityje su koncertais.

Solistei ir chorui tiksliai, su pianistišku užbaigtumu akomponavo Margaret Sullivan.

G.R. Mainelytė-Jasinskienė

KULTŪROS ŽIDINIO PASTOGĖJE Kultūros Fondas iš praktiškos pusės

Artėjant galutiniam svarstymui sutarties, pagal kurią lietuvių visuomenei atstovaujantis Kultūros Fondas perims iš Tėvų Pranciškonų Kultūros Židinio administravimą, reikia susidaryti aiškia nuomone, ką tas žingsnis tikrai reiškia. Pirmiausia tai nereiškia, kad LK Fondas "atima" Židinį iš Pranciškonų. Jis tik perims visuomenės patikėtą Kultūros Židinio išlaikymo darbų našą. Antra, LK Fondas nesikėsina į bingo popietėmis ar kitais būdais sutelktų pajamų išd. Fondas tiktaisi gauna teisę dalimi tu pajamų operuoti K. Židinio išlaikymo ir priežiūros finansavime. Trečia, pati susitarimo prasmė yra skirta teisiniams apsisaugojimui nuo nesitikėto, bet galimo pasaulietiškos ar bažnytinės valdžios pretendavimo į Kultūros Židinio turtą. Pasirašius sutartį, į Kultūros Židinį turės teisę ne tik vieni Pranciškonai, bet ir statybą bei išlaikymą remianti bei Židinį naudojanti lietuvių visuomenė. Per LK Fondą Tėvai Pranciškonai ir aukotojų korporacija tampa Kultūros Židinio egzistencijos partneriais. K. Židinio pastatų ir žemės savininkai tebelieka Tėvai Pranciškonai ir jų kontrolėje tebėra finansų paskirstymas, bet Kultūros Fondas perima administravimo ir priežiūros atsakomybę.

Židinio priežiūros, išlaikymo ir veiklos darbams vykdyti LK Fondas turi paruošęs plačiašakę organizaciją, kurią sudaro taryba, valdyba ir net aštuoni veiklos padaliniai: finansų planavimo, teisinių reikalų, K. Židinio priežiūros darbų, parengimų, kultūros bei visuomeninių reikalų, jaunimo veiklos, informacijos ir narystės komitetai. Jiem vadovauja kartą metuose visuotinio narių suvažiavimo išrinkti tarybos nariai.

Šalia visų veiklos komitetų, tiesioginei ir kasdinei Kultūros Židinio administracijai bei priežiūros darbams atlikti yra planuojama samdyti nuolatinį patalpų priežiūrėtoją — ūkvedį, kuris ne tik Židinį tvarkytų, bet jame pats ir gyventų. Visų Židinio naudotojų ir Tėvų Pranciškonų nuomone, toks priežiūrėtojas, ar tam tikra prasme "šeimininkas", jau seniai buvo Židiniui reikalingas ir bus dar reikalingesnis, pranciškonam perleidus priežiūros darbus visuomenės organizacijai. Židinio ūkvedžiui, administracijos raštinei bei reikmenų sandėliui patalpinti planuojamas nedidelis priestatas, kuriame Židinio priežiūrėtojas ar priežiūrėtojai galėtų gyventi ir tvarkytis. Išmokėjus lig šiol turėtą skolą, yra susi-

(nukelta į 11 psl.)

VOKIETIJOS LIETUVIAI DOSNIAI AUKOJA JAUNIMO KONGRESUI

Kai Vokietijos lietuvių jaunimo atstovai iš III pasaulio lietuvių jaunimo kongreso parvežė žinią, jog ateinantis kongresas turėtų vykti Europoje, daugelis Vokietijos lietuvių suabejojo, ar tai nebus per didelis projektas, ypač finansiniu atžvilgiu. Vis dėlto reikia tokį reinginį gerai paruošti, reikia sustatyti programą, surasti vietas, informuoti spaudą, žmones, pravesti registraciją, priimti atvykstančius ir t.t. — Sudarius labai taupų biudžetą visiem šiem paruošiamiesiems darbam, pasirodė 40,000 DM suma. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė sutiko remti kongreso programą ir jaunuolius, atvykstančius iš užsienio, ypač iš Pietų Amerikos, tačiau paruošiamųjų darbų ji nebepajėgė paremti, nes jos įsipareigojimai ir taip jau buvo ir yra dideli.

Organizacines išlaidas sutiko padengti patys Europos lietuviai. Lėšų telkimu rūpintis apsiėmė Vokietijos LB valdyba. Ji įsteigė specialią banko sąskaitą, prašė Vokietijos lietuvius remti jaunimą, suruošė sodo šventę, kurioje patys valdybos nariai (J. Sabas — pirm., V. Svilas — vicepirm., R. Tendzegolskis — išdekinė, dr. A. Veigelienė — sekretorė ir A. Lipsys — narys jaunimo reikalams) su talkininkais aptarnavo svečius. Sodo šventė atnešė daugiau kaip 4,000 DM pelno. Panašias šventes po to suruošė ir mažoji Miesau apylinkė, ir Muencheno šokių grupė Raturkas. Pirmoji sutelkė 500 DM, antroji 1300 su viršum.

Pirmasis tūkstantininkas buvo kun. Konstantinas Gulbinas. Iki 1978 gruodžio 31 į tūkstantininkų eiles įsirikiavo: dr. Veigelienė — 2,000 DM, Stasys Šimkus ir Viktoras Sutkus — po 1500 DM, Zinaida Glemžienė — 1200 DM (kas mėnesį pasiusdama po 100 DM) ir tėvas Al-

fonsas Bernatonis, OFM Cap. — 1000 DM. 500 DM ir daugiau aukėjo: Vytautas Pundzevičius (500), dr. A. Gerutis iš Šveicarijos (595.50), kun. K. Senkus (500) ir nemaža plokštelių, kurias išplatinus, pajamos lieka kongresui), Jonas Norkaitis senjoras (500), dr. Jonas Norkaitis (500) ir Alina Grininė (500). Dr. V. Raišys 1978 paaukojo 700 DM, o šiais metais per Vasario 16 minėjimą Stuttgarte įteikė IV PLJK pirmininkui A. Šmitui dar 500 DM; tokiu būdu tapo tūkstantininku. Po 500 DM paskyrė taip pat Lietuvos Raudonasis Kryžius ir Labdara. VLB iš savo pajamų kongresui paskyrė 2000 DM.

Iš viso iki 1978 gruodžio 31 suplaukė 26,000 DM su viršum. Šalia stambiųjų aukų buvo labai daug smulkesnių. Pasirodė, kad Vokietijos lietuviai suprato kongreso reikalą ir yra jaunimui labai dosnūs. Jei aukos nesumažės, tai 40,000 DM suma bus surinkta, ir kongreso ruošos darbai Vokietijos Lietuvių Bendruomenei nuostolių neatneš.

IV PLJK ruošos komitetas nuoširdžiausiai dėkoja visiem aukotojams ir tiki, kad iš viso pasaulio suvažiavęs lietuvių jaunimas jų neapvilis.

-o-

Vasario 16 gimnazijos mokinė Lolita Kudirkaitė ir informacijos komisijos pirmininkė Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė ruošia kongreso informacijas.

— Jaunimo kongreso proga numatyta aplankyti konsulatų kraštų, iš kurių bus kongrese dalyvių. Tokie pasimatymai numatyti Londone, Bonnoje ir Frankfurte. Šiuo metu ruošiamas memorandumas apie jaunimo teisių pažeidimus Lietuvoje. Memorandumas bus išverstas į įvairias kalbas.

Patarimas

Viena įkyri dama kartą Bernardą Shaw paklausė, kaip reikia rašyti, norint pasidaryti žymiu rašytoju.
— Iš kairės į dešinę, — atsakė Shaw.

Jam nereikalinga

Apdraudus agentas bando pasiekti rašytojo kabinetą. Tarnaitė jį klausia:
— O kokių tikslu norit pamatyti poną?
— Noriu užrašyti jam gyvybės apdraudą.

— Nereikalinga. Ponas jau yra parašęs keletą knygų ir pasidarys "nemirtingas".

Įvertino teigiamai

— Kaip patinka tavo naujas tėvas? — paklausė 10 metų berniukas savo draugą Hollywoode.
— Visai neblogas. Aš beveik jį jau pamėgau.

— Taip, visai neblogas, — sutiko pirmasis berniukas. — Aš jį turėju pereiniais metais.

Kuo jai padėtų

— Dainavimo pamokos man atsiėjo 10 tūkstančių dolerių, — pasakoja jauna ponitė, atlikusi ariją iš operos viename ambasados priėmime Washingtonė.
— Ką tamsta sakai? — nusišėbėjęs vienas ponis, dalyvavusių tame priėmime. — 10 tūkstančių dolerių! Būtinai turiu supažindinti jus su savo broliu, kuris gali tamsai daug padėti.

— O kas jis yra? Muzikos kritikas, o gal impresario? — paklausė pakilusiu balsu dainininkė.
— Ne, gerbiamoji. Mano brolis yra advokatas, ir dar gana žymus. Jam greičiausiai pasisektų atgauti išleistus pinigus.

Skolos

Vienas verslininkas telefonuoja kitam:
— Ar tu man gražinsi skolą?
— Gaila, bet negaliu.
— Gražink tuojau, o jeigu ne, tai aš visiem tavo kreditoriam paskelbsiu, kad tu man skolą atidavei. Pažiūrėsi, kas dėsīs.

Petrelis ir mama

— Petrel! Tur būt, ir vėl traukai katę už uodegos, kad ji taip baisiai kniaukia?
— Ne, mamyt, aš nieko jai nedarau! Aš tik užmyniau jai ant uodegos, o katė dabar pati ją traukia!

Mokykloj

— Petrait, tavo rašinys apie šunį, žodis žodin atitinka Jurginio rašinį.
— Galimas daiktas. Mat, mes abu sutinkam tą patį šunį.

Sutaupė

Skotukas: Ar atsimeni, tėveli? Sakei man, jei būsiu perkeltas į aukštesnę klasę, tai gausiu šilingą. Aš sutaučiau tau tas šilingas; nereikės duoti man tų pinigų, nes pasilikau toj pačioj klasėj...

Ūkyje

Mažas vaikas įbėgo į kaimo gydytojo kabinetą ir sako:
— Ponas gydytojau, pelė išoko į kibirą pilną pieno. Ar galėsimė mes gerti tą pieną?
Gydytojas:
— Ar tu išėmei tą pelę iš pieno?
Vaikas:
— Ne aš ėmečiau katę, kad pagautų.

Išraiška

Gydytojas (į mažą vaikutį):
— Ar tavo maža sesutė jau kalba?
Vaikutis:
— Ne, jai nereikia kalbėti — ji viską gana rėkdama.

Studentų ateitininkų pavasario kursai

Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdybos ruošiami metiniai pavasario kursai įvyks Dainavoj kovo 23, 24, 25. Kviečiamas visas studentų amžiaus jaunimas. Tema — rusifikacija.

Dr. Viktoras Stankus kalbės tema "Tautos genocidas: istorijos falsifikacija". Bendra rusifikacijos tema, naudojant statistinius šaltinius, kalbės Northwestern universiteto politinių mokslų doktorantas Algis Tamošiūnas. Apie Latvijos rusifikaciją kalbės George Washington universiteto magistrė latvė Ranta Lidėrs.

Taip pat bus nagrinėjamos ir kitos temos. Bus pranešta apie SAS ypatingą suvažiavimą, kuris įvyks PLJS kongreso metu Europoj.

Šeštadienio vakare bus šokiai. Kursų kaina — \$25. Registracijaprasideda penktadienį, 9 val. vak.

SAS centro valdybos adresas: 1226 So. 58th Ave., Cicero IL 60650. Tel. 652-6215.

Iki pasimatymo kursuose!
Audrius Tadas Klimas
SAS CV pirmininkas

Snaigių šokis Hartfordo Švyturio mokyklos eglutės metu gruodžio 17. Nuotr. Alfonso Dziko

Ko bijo liūtas?
Mokytojas aiškina mokiniams:
— Liūtas yra neprilygstamos drąsos ir jėgos žvėris. Kas gali pasakyti, ko bijo liūtas?
Jonukas pakelia ranką:
— Liūtės, pone mokytojau!

Gerai suprato
Mokytojas aiškina vaikam, jog seniau Europoj buvo daug meškų, bet, besiplečiant civilizacijai, jos išnyko.
Paskiau, kreipdamasis į vieną berniuką, paklausia:
— Na, Juozeli, pasakyk man, kas yra civilizacija?
— Tai yra liga, nuo kurios nyksta meškos, ponas mokytojau...

Pastovumas
Banko direktorius klausia atėjusį prašyti darbo sąskaitininką:
— Ar ilgai buvai paskutinėj vietoj?
— Ketverius metus.
— Neblogai. O kodėl pasitraukei?
— Baigiau baumės terminą.

Bloga aplinka
Teisėjas: Man atrodo, jog tamsta esi auka blogų aplinkybių. Kur daugiausia praleidavai laiką?
Kaltinamasis: Daugiau kaip 15 metų buvau teismo tarnautojas.

WATERBURY, CONN.

Minint Lietuvos nepriklausomybės šventę, vasario 16 Waterburio miesto burmistru buvo padarytas Aleksandras Aleksis, muzikas, profesorius, kuriam jau 92 metai. Tą dieną 9 v. ryto miesto valdybos namų buvo pakelta Lietuvos vėliava, o paskui Aleksandras Aleksis miesto valdyboje priiminėjo svečius.

Vasario 18, sekmadienį, Šv. Juozapo bažnyčioje mišias aukojo kun. Vytautas Zakaras iš Putnamo. Minėjimo programa buvo 3 v. popiet mokyklos salėje. Kalbą pasakė Vytautas Radzivanas iš New Yorko. Solo dainavo Gertruda Raskauskas, jai akomponavo Allen DeFerrari. Tautinių šokių šoko Ratelis.

Minėjime priimtos rezolucijos, kuriose pasisakoma prieš sovietų okupaciją Lietuvoje. Pirminama, kad daugelis Afrikos ir Azijos tautų turi galimybę pasidaryti nepriklausomas, bet Lietuva vis pasilieka Maskvos kolonija.

Minėjimą rengė Altos skyrius.

Už lietuvišką knygą ir spaudą lietuviai tlek daug kovojo ir kentėjo. Dabar lietuviška knyga stovi ir dulka kioskų lentynose, laukdama, kol kas ją nupirks.

kuriam vadovauja Adolfas Campė, ir LB vietos apylinkė, kuriai vadovauja Viktoras Vaitkus.

Vasario 18 rengtame Lietuvos nepriklausomybės minėjime surinkta aukų Altai 433 dol., Vlikui — 491, Lietuvių Bendruomenei — 1648 dol.

Petras Barstis iš Wolcott, Conn., kuris dabar lanko aukštesniąją mokyklą, pakviestas dalyvauti Yale universiteto rengiamoje pritaikomojo mokslo programoje. Šioje programoje dalyvauja aukštesniųjų mokyklų pasižymėję mokiniai, kurie mėgsta mokslo problemas. Jiem bus skaitomos paskaitos, rodamos laboratorijos, atliekamos demonstracijos. Apie naujus mokinių daromus tyrinėjimus su jais kalbėsis profesorius nariai.

Kun. Jonas Zabalskas, kilęs iš Waterburio, išrinktas lasaliečių misijonierių Danguos Karalienės provincijos provincijolu St. Louis. Išventintas į kunigus 1956, kurį laiką buvo lasaliečių parapijoje Berkeley, Mich., ir Detroito archidiecezijos vikaras.

Nauji LA Klubu veiklos metai

New Yorko Lietuvių Atletų Klubas pradėjo 76-tus veiklos metus su nauja valdyba. Pirmininkas šiemet yra Antanas Mičiulis, sporto vadovas Jonas Rauba, parengimų vadovas Vacys Steponis, sekretorius Romas Kezys, išdėminkas Vytautas Kulpa, finansų sekretorius Edvardas Staknys ir turto globėjas Vytautas Katinas. Idomu pastebėti, kad naujoji valdyba sudaryta iš patyrusių visuomenės bei klubo veikėjų ir trys iš jų — Rauba, Steponis ir Staknys yra klubo garbės nariai. Nėra abejonės, kad LA Klubas yra geros rankose.

Pirmas klubo uždavinys šiemet yra pravesti Rytų Apygardos sporto žaidynes, kurios įvyks kovo 31 ir balandžio 1 New Yorke, Kultūros Židinyje.

Balandžio 28-29 LA Klubu komandos vyks į Šiaurės Amerikos lietuvių sporto varžybas Chicagoj ir tuo pačiu metu (balandžio 29) Kultūros Židiny klubas praves pradedančiųjų klases stalo teniso turnyrą.

Šalia kitų ŠALFAS kalendoriujė pažymėtų sporto įvykių, bene didžiausias LA Klubu rūpestis bus įvykdyti pabalietiečių sporto varžybas lapkričio 10 ir 11 New Yorke. Tam renginiui jau dabar ieškoma tinkamų sporto salių.

Šiemet Atletų Klubas pradeda ir visai naują veiklos dirvą. Pirmą kartą Rytų pakraštį bus atidaryta lietuvių sporto stovykla.

Ji veiks Tėvų Marijonų Maria-napolio gimnazijos patalpose Thompson, Connecticut, visai pašonėje daug kam gerai pažįstamo Putnamo vienuolyno lietuvių centro. Sporto stovykla šiemet bus dvi savaites — nuo liepos 14 iki 28. Stovykloje vyks krepšinio mokykla berniukam nuo 8 iki 15 metų amžiaus. Kitose sporto šakose pamokos bus tikrai susidarius pakankamam skaičiui dalyvių. Bendrabitis, maistas ir pamokos kainuos 125 doleriai į savaitę vienam vaikui. Kviečiami dalyvauti lietuvių vaikai ne tik iš Rytų pakraščio, bet ir iš kitų vietovių. Del smulkesnių informacijų kreiptis į LA Klubu pirmininką A. Mičiulį, 86-23 112 St. Richmond Hill, N.Y. 11418, tel. 212 441-1131, arba į stovyklos organizatorių Praną Gvildį, 93 Wheeling Ave, Staten Island, N.Y. 10309, tel. 212 356-7871.

Šalia sporto veiklos, Lietuvių Atletų Klubas jau septynerius metus vadovauja bingo žaidimam, kurių pelnas skiriamas New Yorko Kultūros Židinio išlaikymui. Šis darbas taip pat reikalauja daug laiko, pastangų ir žmonių. Bingo žaidimuose gali dirbti ne tik vyresnieji, bet ir jaunimas nuo 18 metų amžiaus.

LAK vedamos bingo sesijos vyksta ketvirtadieniais, nuo 7 iki 10 val. vakaro Richmond Hill bingo salėje ant Hillside Ave., prie pat Myrtle Ave. sankryžos. Kas gali paskirti bent kelias valandas į mėnesį šiam svarbiam reikalui, prašomi kreiptis į LA Klubu bingo sekcijos vadovus — A. Mičiulį, 441-1131 ir V. Kulpą, 846-1056, arba tiesiog atvykti į bingo salę. Kultūros Židinio išlaikymas daugiausia priklauso nuo bingo pajamų, todėl visi kviečiami į šį prasmingą ir būtiną darbą.

Alg. Š.

US Postal Chess Union savo žiniose paskelbė JAV žaidikus su ICCF International titulus. Didmeisteris — Hans Berliner (World CC Champion); meisteriai — R.G. Gross, J.P. Kalish, W. Muir, V.V. Palčiauskas ir N. Pree. Taigi mūsų dr. V.V. Palčiauskas yra vienas iš šio krašto penkių vyrų su ICCF tarptautinio meisterio titulu. Sveikinam!

Jugoslavijos didmeisteriai S. Gligorič ir L. Ljubovič kovo 6 pradėjo tarpusavio mačą Belgrade. Mačo tikslas pasiruošti būsimom pasaulio tarptautinėm pirmenybėm.

Muencheno tarptautiniame turnyre po 4 ratų pirmavo pasaulio eksmeisteris Borisas Spas-kis su 3 taškais, jo įkandin sekė pasaulio meisteris Anatolijus Karpovas su V. Vokietijos dm Unzickeriu, dm Huebneriu ir Austrijos dm Robaču; visi keturi po 2.5 taško. Karpovas su Unzickeriu 48 ėjimų savo partiją sutiko baigti lygiomis.

Taline vyksta dm P. Kereso atminimo turnyras. Čia po 5 ratų pasaulio eksmeisteris M. Talis, R. Vokietijos dm Knaak su Čekoslovakijos dm Lechtinskiu turėjo po 3.5 taško. Šiame turnyre dalyvauja jaunas JAV dm Christiansen, jis su garsiu dm Bronšteinu baigė lygiomis.

Dubnos tarpt. turnyre po 9 ratų pirmavo dm Razuvajevs ir dm Suetinas (abu Sov.); surinkę po 6 ts. Sekė čekų dm Plachetka ir sovietų dm Zaicevas po 5 ts.

Bostono MET lygos p-bės, pasirodo, dar nebaigtos. So. Bostono LPD sachmatininkai šias p-bes baigė 5-5. Jie dviejų ratų varžybose įveikė Brandeis universiteto ir Ebany komandas po 1.5-0.5, su Boylstono ir MIT komandomis baigė 1-1, bet dukart pralaimėjo prieš Harvardo universitetą. Harvardas ir Brandeis pirmąją lygoje. Lietuvių komandos geriausi taškų rinkėjai buvo Jurgis Zoza ir Bronius Skrabulis (komandos kapitonas), abu surinkę po 7 iš 10 rungtynių. Rič. Grauslys 5 ts. iš 8 rungtynių.

NAUJAUSI LEIDINIAI

Aleksandras Pakalniškis, Studento dienoraštis. 284 pusl. Lengvo stiliaus skaitymai. Kaina 5 dol.

Mirga Girniuvienė, Senojo bokšto paslaptis. 150 pusl. Skaitymai vaikams. Iliustruota. Kaina 4 dol.

Jonas Balys, Lietuvių kalendorinės šventės. Lietuvių tautosakos lobynas VII. Tautosakinė medžiaga ir aiškinimai. 160 pusl. ir 10 pusl. iliustracijų. Kaina 6 dol.

A. Rūgytės Zanavykija, I tomas. Kietais viršeliais 15 dol., minkštais 12.50 dol.

V. Pietario Algimantas. Istorinė apysaka. Pirmoji ir antroji dalis vienoj knygoj. 9 dol.

VI. Šlaitas, Nesu vėjo malonėje. Poezijos rinkinys su kietais viršeliais. Kaina 5 dol.

Jonas Narbutas, Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje. Antra dalis (1937-1940). 445 pusl. Gausiai iliustruota. Kaina 9 dol.

Metų laikai. Muz. G. Gudauskienės dainų ciklas su gaidomis. 2.50.

Giedra Gudauskas. Variations for piano on Lithuanian Folk Theme. Kaina 3 dol.

Persiuntimui pridėdama 50c. Šios bei kitos lietuviškos knygos ir lietuviškos muzikos plokštelės gaunama Darbininko administracijoj. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išėjimų. Ar juos prenumeruoti? Metuose išėina 10 didelių numerių. Prenumerata tik 15 dol. metam. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Pirmąkart Rasa, Kanados Londono studentų "Rasa" grupės įdainuota 18 lengvos muzikos lietuviškų dainų. 7 dol.

Aušra, Kanados mergaičių kvarteto "Aušra" įdainuota 16 lietuviškų dainelių. 8 dol.

Nerija, Clevelando mergaičių įdainuota 14 lietuviškų dainų. 7 dol.

Jūros paslaptys, lietuviškos lengvos muzikos rinkinys iš Lietuvos. 12 įdainuotų dainų. 7 dol.

Jauna naktis, Urugvajų įdainuota 12 lengvos muzikos dainų. 6 dol.

Pienės pūkas, Urugvajaus choro 14 lengvos muzikos dainų. 6 dol.

Touring Lithuania. 10 lietuviškų dainų. 6 dol.

Kur tas saltinėlis? 27 lietuviškos dainos dviejose plokštelėse. Duetas įdainavo Edmundas Kuodis ir Jonas Girijotas. Išleido prof. J. J. Stukas. Kaina su persiuntimu 15 dol.

Šios bei kitos lietuviškos plokštelės ir naujausios lietuviškos knygos gaunamos Darbininko administracijoj: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

ČIURLIONIO NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Dievui ir tėvynei, Lietuvių tautinio meno ansamblis Čiurlionis gieda lietuviškas komp. A. Mikulskio mišias bei giesmes su kanklių orkestru palyda. 8.00.

Skamba skamba kanklės, tautinio meno ansamblio Čiurlionis kanklių muzika. Solo dainuoja I. Grigaliūnaitė. 7.00.

Vaidilų kanklės, Lietuvių tautinio meno ansamblio Čiurlionis kanklėmis įgrotas 10 melodijų. Dalyvauja solistė I. Grigaliūnaitė. 7.00.

Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos plokštelės, suvenyrai, knygos gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BALTIC HOLIDAYS
COME TO LITHUANIA IN 1979
JOIN US AND FULFILL A DREAM THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
May 3	May 12	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
May 14	May 24	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 24	June 2	\$899.00 (Group 30 fare)	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 14	June 23	\$899.00 (Group 30 fare)	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 26	July 10	\$1249.00 (Super apex fare)	\$1249.00	Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3
July 04	July 19	\$1199.00 (Super apex fare)	\$1199.00	Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24	Aug. 07	\$1249.00 (Super apex fare)	\$1249.00	Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3
Aug. 08	Aug. 24	\$1199.00 (Super apex fare)	\$1199.00	Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)	\$1249.00	Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06	Sept. 15	\$849.00 (Group 30 fare)	\$849.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Sept. 20	Sept. 29	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 15	Oct. 25	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

CONTACT: JONAS ADOMĖNAS, Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants

BIRUTĖS GRIGAITYTĖS — NOVICKIENĖS ATMINIMUI

Birutė Novickienė. Nuotrauka iš 1928 metų.

1978 gruodžio 14 suėjo 5 metai, kaip mirė Birutė Novickienė, palikusi giliai įmintus pėdsakus lietuvių visuomeninio gyvenimo viešely.

Vyresnės kartos atstovai Birutė atmena jauną, sveiką, energingą, moterų organizacijų steigėją, jų sekretorę, vicepirmininkę ir pirmininkę.

Birutė yra pirmoji moteris, kuri 1924 baigė Lietuvos Universiteto teisių fakultetą. Mokslo ją baigė labai gerais pažymiais. Idomu, kad jos diplominio darbo tema buvo "Konsulatai". Ši tema ypač šiandien būtų aktuali lietuvių išeivijai. Advokatūra ji užsiėmė iki 1938. Turėjo sėkmingą ir plačią praktiką.

Būdama 40 metų amžiaus, Birutė pradėjo sirgti artrioidine liga. Po kelerių metų nebegalėjo valdyti nei kojų nei rankų, išstas dienas praleisdavo važiuojamoj kėdėj. 1944 vasarą Novickių šeima pasitraukė iš Lietuvos nuo sovietinio teroro. Tada teko mokyti, kaip Kauno stoty ją labai atšargiai kelė į prekinį vagoną. Tai buvo paskutinis ešalonas iš Kauno stoties ir Vakarų. Jame grūdosi žmonės, viską palikę iš savo krašto bėgdami į nežinią.

Man pačiai su Birute labiau suartėti teko 1948, kai ji su savo šeima atsikėlė į Schwabish Gmundn apbėgėlių stovyklą, Vokietijoje. Vasarą ją matydavom kieme, ligos visiškai nugalėta. Tačiau dvasiniai ji tebuvo stipri, rūšimani ir išradinga savo šeimos reikalui tvarkytoja ir planuotoja, aktyvi stovyklos visuomeninio gyvenime. Ir mum moterim ji neleidė sėdėti nuleidus rankas. Nuo 1949 ji buvo Lietuvių Moterų Atstovybės (dabartinės Lietuvių Moterų Klubų Federacijos) ir Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė. Ji labai apgalvotai dėstavo, kad dėl ligos negalėjo 1947 nuvykti į Esslingen, kur steigėsi LMA ir PMT. Tačiau jos širdis buvo ten, su steigėjomis.

B. Novickienė buvo antroji LM Atstovybės ir trečioji PM Tarybos pirmininkė. Šių abiejų organizacijų pirmoji pirmininkė buvo dr. Marija Žilinskienė.

Tuo laiku, Birutei pirmininkaujant lietuviams ir pabaltietim, man teko būti šių abiejų organizacijų sekretore. Birutės iniciatyva, talkinant stovyklos vadovybei 1949 suruošėm įspūdingą tragiškojo birželio minėjimą. Turėjom iškilmingą gedulo pamaldą; abiejų stovyklų pabaltiečiai su vėliavomis, su plakatais, ant

kurių buvo įrašyti taiklūs šūkių, sudarė didžiulę eiseną. Vokiečių korespondentai mus filmavo, garsino spaudoje ir radijo bangomis. Gaila, kad šio įvykio negalėjo matyti Birutė, nes prieš trumpą laiką buvo išvykusi į Ameriką.

Amerikoj Novickių šeima įsikūrė New Yorke. Birutė nepamiršo pasilikusių lietuvių Vokietijoje. Ji atsivežė sąrašus negalintių emigruoti, siuntė juos Balfui, prašydama neutraukti globos už Atlanto pasilikusiems lietuviams invalidams, ligoniams, seneliams, vienišom motinom su mažais vaikais.

1950 PM Tarybos pirmininkavimą perdavė esčij atstovei, o LM Atstovybės pirmininkės pareigas 1953 ji patikėjo Ligijai Bieliukienei.

Iki paskutinių savo gyvenimo dienų Birutė savo patyrimu, giliu tolerantiškumu buvo autoritetu abiem minėtom moterų organizacijom. Atsiradus visai eilei moterų klubų įvairiuose kraštuose, Birutės sumanymu buvo perorganizuota Lietuvių Moterų Atstovybė ir vėliau pradėta vadinti Lietuvių Moterų Klubų Federacija. Birutė šiai organizacijai suredagavo įstatus, kurie ir šiandieną tebeveikia.

Pamenu, kaip mes redagavom ir leidom anglų kalba knygą "The Lithuanian Woman". 1965 Lietuvių Moterų Klubų Federacijos posėdyje, pirmininkaujant Ligijai Bieliukienei, pranešiau apie savo sumanymą suredaguoti ir išleisti knygą, kuri atskleistų lietuvių moters įnašą visose savo tautos gyvenimo apraishose. Šis sumanymas man kilo todėl, kad dažnai būdavo pasigendama tokios knygos. Kai 1953-1961 dalyvaudavom tarptautinėse moterų parodose New Yorke, ne kartą kitatautės mus užklaudavo, ar neturime kokio leidinio apie lietuvių moteris. Mano pasiūlymas posėdžio buvo priimtas. Šios knygos redaktore sutiko būti Birutė Novickienė. Į redakcinę komisiją įėjo dar I. Banaitienė ir M. Norieikienė. Prasidėjo intensyvus darbas: Birutė turėjo turtingą bagazą žinių apie lietuvių moterų organizuotą veiklą nepriklausomoj Lietuvoj ir išeivijoje. Jai talkino mūsų istorikai, visuomenininkai, politikai; kitom teko rinkti nuotraukas, įvairias informacijas, vesti platų susirašinėjimą. Nepaprastai daug talkino Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė — dabartinė LMKF garbės pirmininkė, kuri nuo pat Lietuvos nepriklausomybės atgavimo metų iki šiol tebėra aktyvi lietuvių kultūrinio gyvenimo dalyvė.

The Lithuanian Woman knyga iš spaudos išėjo 1968, iliustruota patraukliais lietuviškais motyvais dail. Pauliaus Jurkaus. Iki šiol tokio turinio knyga yra vienintelė. Daugelis ja pasinaudoja ruošiant kalbas, straipsnius. Ji visada dalinama tarptautinėse moterų konvencijose kitatautėm atstovėm ir puikiai reprezentuoja lietuvių moterį.

Kai pavartau Birutės Novickienės man paliktą archyvą — Lietuvių Moterų Klubų Federacijos ir Pabaltijo Moterų Tarybos bylas, kur rūpestingai sudėlioti įvairūs raštai, protokolai, laiškai, peticijos su jos parašais ir pastabomis, kurios rašy-

Liet. Kat. Mokslų Akademijos suvažiavimo dalyviai vasario 4 Putname. Iš k. sėdi: prel. V. Balčiūnas, prof. A. Kučas, Regina Taunienė, prel. P. Juras, dr. A. Matukas, stovi: kun. St. Yla, už jo slepias J. Vembrė, A. Mažiulis, prof. kun. V. Jaskevičius, dr. V. Vygantas, A. Vasaitis, dr. A. Stankaitis, seselė Augusta Sereikytė ir Bronė Skardžiūnienė. Nuotr. Dr. J. Kriaučiūno

PUTNAM, CONN.

Ivairios žinios

Krikščioniška ir lietuviška veikla Putname niekada nesustoja, nes Marijos Nekalto Prasišėdimo vienuolyno seselės nuolat ją tęsia.

— Vienuolinio gyvenimo 25 metų sukaktį sausio 6 šventė seselė Jonė Laurinaitytė. Minėjimas pradėtas penkių kunigų koncelebruotomis mišiomis, kuriom vadovavo vienuolio kapelionas kun. St. Yla. Jis sakė ir diena pritaikyta pamokslą. Šventė baigta bendrais pietumis vienuolio valgykloj. Dalyvavo ir nemažas būrys vietos lietuvių. Visi linkėjo seselei Jonei Dievo palaimos ir sėkmės darbuose.

— Dr. J. Kriaučiūnas du vakarus, sausio 11 ir 25, salėj po bažnyčia informavo klausytojus — seseles ir susirinkusius lietuvius — apie vitaminus ir antibiotikus. Klausytojai pageidavo daugiau panašių informacijų, ir jos vėl ruošiamos.

— Sausio 21 seselių iniciatyva buvo suruošta maldų diena už kenčiančią Lietuvą ir jos kan-

tos ligos deformuotais pirštais nelygiomis stambiomis raidėmis, visada pagalvojau, kokio gilaus būta jos pasišventimo moterų organizuotai veiklai, kuriai ji paskrėdė reikšmingą savo gyvenimo dalį, ir kokio prasmingo būta jos gyvenimo. Tik ar mes mokėjom būti jai dėkingos už tas jos pastangas, kad lietuvių moters vardas visada švytėtų lietuvių darbų istorijoje?

I. Banaitienė

KULTŪROS ŽIDINIO PASTOGĖJE

(atkelta iš 9 psl.)

daręs atšarginis fondas, iš kurio bus finansuojama priestato statyba. Tai bus pirmas praktiškas žingsnis Kultūros Fondo ir Tėvų Pranciškonų pastangose išlaikyti Židinį ir toliau naudingą lietuvių reikalams.

Praktiškų Židinio išlaikymo darbų pasisekimas, žinoma, daugiausia priklausys nuo visuomenės dalyvavimo Kultūros Fondo organizaciniame gyvenime. Fondui yra būtina turėti kiek galima didesnį ir patovų skaičių aktyvių narių, kuriais iš tikrųjų turėtų būti kiekvienas New Yorke ir apylinkėse lietuvis. Visos organizacijos, klubai ir draugijos turi kalbinti ir raginti savo narius stoti į Kultūros Fondą. Metinis nario mokestis — 10 dolerių auka Kultūros Židiniui yra tikrai nedidelė duoklė taip svarbiam mūsų visų tikslui — lietuvių kultūros ir tautinės veiklos centro išlaikymui. Kai bus kreipiamasi į pavienius asmenis bei organizacijas ir kviečiama jungtis į Kultūros Fondo narių eiles, reikia tikėtis, kad pritarimas bus vieningas ir džiuginantis.

LK Fondo Informacijos Komitetas

kinius. Tuo tikslu buvo aukojamos mišios, o vakare kun. Yla vadovavo einant kryžiaus kelius, pagardinant šv. Sakramentą ir kalbant kitas maldas. Vietiniai lietuviai gausiai dalyvavo.

— Lietuvių Bendruomenės Connecticuto apygardos suvažiavime New Havene sausio 28 dalyvavo 3 putnamiečiai: prof. A. Vasaitis, J. Tamašauskas ir dr. J. Kriaučiūnas. Tartasi, kaip geriau švęsti Vasario 16-tąją, kaip įeiti į amerikiečių komunikaciją, kaip minėti 400 metų Vilniaus universiteto sukaktį. Apygardai vadovauja A. Lipčienė. Šiais metais renkama Lietuvių Bendruomenės taryba. Iš Connecticuto galima pasiūsty 5 ar 6 išrinktus atstovus. Iš putnamiečių sudaryta apygardos rinkimų komisija, kurion įeina Regina Taunienė, Juozas Tamašauskas ir dr. J. Kriaučiūnas. Apylinkėm jau išsiųstas aplinkraštis.

Lietuvių Katalkų Mokslo Akademijos suvažiavimas

Šiais metais pasibaigė kadencija daliai LKMA direktorių tarybos narių.

Vasario 4 Putname buvo sušauktas Akademijos narių suvažiavimas. Dalyvavo 16 asmenų. Pranešimus padarė direktorių tarybos pirm. dr. V. Vygantas, sekr. prel. V. Balčiūnas ir išd. J. Vembrė.

Direktorių tarybon buvo perrinkti tie patys keturi, kurių kadencija buvo pasibaigusi: prel. P. Juras, prel. V. Balčiūnas, seselė Margarita Barei-

SPORTO

STOVYKLA

Lietuvių Atletų Klubu valdyba šią vasarą organizuoja naują veiklos šaką jaunimui — sporto stovyklą.

Kadangi neaišku, kiek šia stovykla bus domimasi, tad pirmiesiems metum nutarta pagrindinį dėmesį kreipti į krepšinį berniukams. Tačiau registruotis galima ir mergaitėm, taip pat ir kitom sporto šakom.

Stovykla įvyks liepos 14-28 puošnioj marjonų vasarvietėj Marianapoly, Thompson, Conn. Jos programa bus keičiama remiantis užsiregistravusių interresais.

Sporto stovyklos direktorius bus Pat Torney, LAK krepšinio sekcijos vadovas ir šiuo metu Power High School krepšinio treneris. Jam talkins keletas jaunesnių vadovų. Stovykla vadins Marianapolis Basketball School Sponosored by the Lithuanian Athletic Club of New York. Jos dalyvių amžius — nuo 8 iki 15 metų imtinai.

Stovyklos mokestis vienai savaitėi — \$125. Ši suma padengia pilną išlaikymą su kambariu ir maistu, visas instrukcijas ir sportines priemones. Stovyklautojų skaičius — ne daugiau kaip 40.

Registruotis galima jau dabar pas Praną Gvildį, 93 Wheeling Ave., Steten Island, N.Y. 10309, tel. (212) 356-7871; arba pas Pat Torney, 97-11 105 St., Ozone Park, N.Y. 11417, tel. (212) 441-7059.

LAK Inf.

kaitė ir R. Taunienė. Likusieji tarybos nariai yra: dr. V. Vygantas, J. Vembrė ir dr. A. Stankaitis.

Direktorių taryba tvarko Akademijos fondą, įregistruotą Connecticuto valstijoje. Dėl to visos aukos Akademijai ir jos priklausiniam — Krikščionis Gyvenime ir Alka — yra nurašomos nuo pajamų mokesčių.

Apie Krikščionis Gyvenime knygų leidimą kalbėjo prel. V. Balčiūnas. Jis pasidžiaugė, kad pajėgta išleisti jau 17-tą leidinį: A. Rubšio — Raktas į Naująjį Testamentą. Planuojama išleisti daugiau panašių leidinių.

Kito priklausinio — Alkos — reikalui tartasi gana ilgai. Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvo, trumpai Alkos, reikalais kalbėjo Alkos direktorių pirm. dr. A. Stankaitis, stovybos darbų prižiūrėtojas dr. A. Matukas, taip pat prel. P. Juras, dr. J. Kriaučiūnas ir kiti. Alkos priestatas jau po stogu, pradėti vidaus įrengimai, bet Alka jau dabar turi apie 14,000 dol. skolų, o aukų ateina nepakankamai. Reikia rasti daugiau aukotojų, kad darbas galėtų būti tęsiamas. Aukom adresas: Alka, P.O. Box 608, Putnam, Ct. 06260.

Tartasi ir Alkos muziejaus-archyvo vidaus sutvarkymo reikalais. Nutarta susirūsti su tuos reikalus žinančiais menininkais.

Mirė

Vladas Mylimas išskeliavo amžinybėn ir buvo palaidotas vienuolio kapinėse sausio 8. Mirė Matulaičio namuose, kur paskutinius 2 metus buvo prižiūrimas. Priklausė prie Lietuvių Bendruomenės. Kvedarniškis.

I-ąjį pasaulinį karą praleidė Rusijoje. Buvo notaru Plungėje, ūkvedžiu Aukštosios Panemunės senatorijoje, antstoliu Lazdijuose ir Plungėj, burmistru Plungėj ir apskrities viršininku Telšiuose. Nukentėjo voldemarininkų pučo metu ir turėjo slapstytis nuo bolševikų. Amerikoj visą laiką gyveno rytniame pakrašty. Paliko žmoną Vilhelminą ir giminių Lietuvoj.

J. Kr.

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vėdėjas Petras Višeinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

"Amber Holidays"

1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ ZEMIAUSIOMIS KAINOMIS

VIENOS SAVAITES: Maskva/Vilnius/Leningradas

balandžio 11	— \$795.00	birželio 7	— \$859.00
balandžio 25	— \$795.00	liepos 12 ir rugpjūčio 2	— \$865.00
gegužės 2 ir 9	— \$829.00	rugsėjo 19 ir rugsėjo 26	— \$829.00
gegužės 16	— \$839.00	spalio 10	— \$829.00

DVIEJŲ SAVAITIŲ

birželio 7 — Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00

birželio 20 — Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00

liepos 12 — Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00

rugpjūčio 2 — Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00

rugpjūčio 8 — Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS —

PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSCIAU.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Istaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDŽIŪNAS.

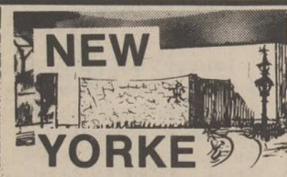
Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

A.A. BRONEI GABRĖNIENEI

Lietuvoje mirus, jos dukrai mielai Genovaitei Gabrėnaitei-Kazlauskienėi su vyru Jurgiu Kazlausku ir giminėms reikiame nuosirdžių užuojautą.

Regina Lopaitė
Elena Drutytė
Juozas Daniliauskas
Romos Stadalninkas
Marija Lapienė
Aldona Liūtienė

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį:
 kovo 18, sekmadienį, 4 val. popiet Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugijos rengiamas kun. A. Rubšio "Raktas į Naująjį Testamentą" ir kun. St. Ylos "Lietuviško šeimos tradicijos" knygų pristatymas.

Kitos jaunimo pamaldos bus balandžio 1 Kultūros Židinyje. Tuo metu vyks apygardinės sporto pirmenybės.

Liet. Kat. Mokslo Akademijos New Yorko židiny kovo 25, sekmadienį, 3:30 val. popiet, Kultūros Židinio mažojoje salėje ruošia viešą paskaitą — Sovietų Sąjungos pastangos nutautinti Lietuvą per mokyklas. Paskaitą skaitys patyręs mokytojas ir lituanistinių mokyklų rytinio pakraščio inspektorius Antanas Masionis. Paskaitininkas tas pastangas atskleis pačių sovietų šaltiniais. Po paskaitos visuotinis narių susirinkimas ir atgaiva, kurią paruos L.K.M. Akademijos mecenatė Elena Mickeliūnienė.

L.D.K. Birutės Draugijos New Yorko skyriaus metinis susirinkimas vyks kovo 25, sekmadienį, 4 val. popiet pas A. Borkevičienę, 84-07 89th St., Woodhaven, N.Y. Telef. VI 6-5311.

Rekolekcijos Apreiškimo parapijos, Brooklyn, N.Y., vyks balandžio 5-7 (ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį) 7:30 val. vak. Rekolekcijų užbaigą Verbių sekmadienį 11 val. Rekolekcijom vadovaus Tėv. Antanas Saulaitis, SJ, jaunimo stovyklų kapelionas ir Chicagos Jaunimo Centro vedėjas.

Kun. Kazimieras Pugevičius, Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos reikalų vedėjas, vadovaus rekolekcijom kovo 19-25 Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, Worcester, Mass.

Laisvės Žiburio radijo pavasario koncertas ir balius vyks balandžio 21, šeštadienį, Kultūros Židinio salėse.

Kaziuko mugė, rengta New Yorko skautų ir skaučių, ir šiame praėjo su dideliu pasisekimu. Skautam Remti Komitetas dėkoja visiems, prisidėjusiems darbu, aukojusiems maistą, parėmusiems pinigine auka, o taip pat ir visiems dalyviams.

Hamiltono teatras Aukuras atvyksta į New Yorką ir balandžio 8 suvaidins G. Zapolskos komediją "Ponios Dulskienės moralė". Teatrą pakvietė New Yorko skautai.

Iš Metropolitan operos rūmų kovo 17, šį šeštadienį, 2 val. popiet per radiją bus transliuojama Bellini opera Norma. Diriguoja Maag. Pagrindiniai solistai: Verrett, Obraztsova, Cossutta, Plishka.

Autobusas vyksta į Forest City, Pa., kovo 18, sekmadienį, 7 val. ryto nuo Šalinskų laidojimo įstaigos. Vykstama į Lietuvos vyčių organizuojamą šv. Kazimiero šventę. Pamaldos bus Šv. Antano bažnyčioje. Jei kas nori prisidėti prie šios ekskursijos, prašomas skambinti Marytei Šalinskienei, 296-2244.

Ridgewoode prie gero susisiekimo išnuomojamas II-me aukšte butas iš 3 gražių kambarių. Tel. Mrs. Blozis EV 6-7661.

Išnuomojami 3 kambariai Woodhavene, antrame aukšte, prieinama kaina, netoli nuo Jamaica Ave. Pageidaujamas vyresnio amžiaus asmuo. Skambinti: 296-7322.

Ieškomas kambarys vyresnio amžiaus vyrui Richmond Hill rajone. Turį kambarius nuomojimui, skambinkite 212 849-6233 vakarais arba 212 846-1650 dienos metu.

LB Woodhaveno apylinkė uoliai rengiamasi LB 9-osios tarnybos rinkimam. Rinkiminę komisiją sudaro — Aloyzas Balsys — pirmininkas (jo telef. 874-1538), Virginija Šeibytė, Pranė Ažuolienė, Sofija Skobeikienė, Valė Šileikienė, Kostas Norvila — nariai.

Lietuvių kalbos kursai pradedantiems vyksta kiekvieną šeštadienį Kultūros Židinio patalpose. Jiem vadovauja prityrusi mokytoja Demie Jonaitienė. Kursais suinteresuoti ir norintieji gauti daugiau informacijų prašomi kreiptis tiesiogiai į kursus vedėją, tel. 296-2294.

Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija kovo 18 rengia dviejų knygų pristatymą Kultūros Židinyje. Pirmoji knyga — kun. A. Rubšio — Raktas į N. Testamentą. Apie ją kalbės Tėv. Komelijus Bučmys, OFM. Antroji knyga — kun. Stasio Ylos — Lietuvos šeimos tradicijos. Apie ją kalbės Bronius Balčiūnas. Taip pat kun. A. Rubšys rodyš skaidrę iš savo kelionių po Šventąją Žemę. Po visos programos — kavutė. Pradžią 4 v. popiet.

Apreiškimo parapijos choro komunijos pusryčiai įvyks balandžio 1, sekmadienį, tuoj po 11 val. mišių parapijos salė. Pusryčių metu kalbės kun. Antanas Rubšys, Manhattan College, Bronx, N.Y., profesorius. Visi dabartiniai ir buvę choro nariai, jų šeimos ir draugai bei visi parapiečiai kviečiami dalyvauti. Bilietai gaunami pas Birutę Malinauskienę 212 847-0731 ir Angelą Minsavich 212 441-5302. Įėjimo kaina 7 dol.

Apreiškimo parapijos choras su dirigentu muz. Viktoru Raliu stropiai ruošiasi koncertui, kuris įvyks balandžio 8, Verbių sekmadienį, 5 val. vak. Apreiškimo bažnyčioje. Choras atliks Rossini "Stabat Mater". Tai stambus veikalas, reikalaujantis daug darbo ir pasišventimo pasirošime. Repetacijos vyksta trečiadienį vakarais vyrų, ketvirtadienį vakarais moterim, o sekmadieniais visiem kartu. Solistai ir kvartetams renkasi atskirai repetacijom. Choristai ir jų vadovas nuoširdžiai kviečia visus rezervuoti tą popiet religiniam koncertui Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Newsday, Garden City, N.Y., laikraštis turi ir skyrelį "Kidsday". Ten gali pasireikšti jaunieji skaitytojai su savo kūryba. George Washington šventės proga tam skyrelyje buvo išspausdintas Michelle Franco rašinėlis apie garsų JAV prezidentą ir Ričardo Nemicko nupieštas Washingtono portretėlis. Straipsnio autoriui ir dailininkui — po 11 metų amžiaus. Ričardas Nemickas su savo kūryba šiame dalyvavo Vasario 16-osios dailės parodoje Kultūros Židiny, vaikų skyrių, ir laimėjo atžymėjimą.

Dail. A. Kairys savo tapybos kūrinių parodą surengė Bowery banko galerijoje, 95-25 Queens Blvd., Rego Park, N.Y. Paroda atidaryta kovo 7 ir lankoma iki kovo 31. Galerija atidaryta pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak., šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 3 val. popiet. Sekmadieniais uždaryta.

Petro Gudelio "Joniskėlio apskrities partizanai" antra dalis ką tik atspausdinta lietuvių pranciškonų spaustuve, Brooklyn. Knyga siuntinėjama užsakiusiems. Už 10 dol. ją taip pat galima įsigyti ir Darbininko administracijoje.

Kazimierui Jankūnui, LB New Jersey apygardos pirmininkui, paprašius, Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimo proga atstovų rūmuose pasakė kalbas ir jas išspausdino Congressional Record šie atstovų rūmų nariai iš N.J.: Millicent Fenwick, Edwin Forsythe, Frank J. Guarini, James J. Howard, William J. Hughes, Edward J. Patten, Matthew J. Rinaldo, Robert A. Roe ir Frank Thompson, Jr.

Agr. Vladas Geibavičius, 88 metų amžiaus Darbininko skaitytojas ir rėmėjas, laimingai sugrįžo iš ligoninės, kur išgulėjo tris savaites ir pergyveno dvi operacijas.

Pianisto Vytauto Smetonos naujai išleista plokštelė kovo 9 priešpiet buvo grojama per New York Times radijo stotį.

LMK Federacijos New Yorko Klubas balandžio 22 rengia Atvelykio popietę su tradicinėmis Velykų vaišėmis.

Madų paroda, rengiama New Yorko Balfio 100-tojo skyriaus, bus gegužės 5 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Žiūrovai jau užsisakė 10 stalų. Parodą atidarys Lietuvos gen. konsulo Aniceto Simučio žmona Janina Simutienė. Tarp kitko, šiemet sueina 35 metai nuo Balfio įsteigimo.

Ona Masilionienė-Puzinaitė, gyvenanti Ridgewoode, N.Y., anksčiau sveikinusi Darbininko redakciją ir skaitytojus iš Afrikos, dabar savo sveikinimus atsiuntė iš Hong Kongo. Ji sausio 18 Queen Elizabeth II laivu iš New Yorko išvyko įdomiai keilionei aplink pasaulį.

MASPETH, N.Y.

Lietuvos vyčių 110 kuopa kovo 7 V. Atsimainymo parapijos salėj į mėnesinį susirinkimą sutraukė apie 80 narių. Svarstant Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo ir šv. Kazimiero minėjimo, Marian Skabeikis pasiūlė, kad šios dvi šventės vyčių būtų visada švenčiamos iškilingai. Vyčiai taip pat pasiryžo uoliau dalyvauti lietuviškoj sumoj V. Atsimainymo bažnyčioje. Pasiraginta melstis už Lietuvos išlaisvinimą ir persekiojamą Bažnyčią Lietuvoje. Pagal Lietuvių Religinės Šalpos kalendorių vyčiai ta intencija melsis jiem skirtą balandžio 17 dieną. Taip pat nutarta birželio 14-15 atžymėti birželio išvežimų sukaktį, dalyvauti budėjimo pamaldose prie lietuviško kryžiaus Kultūros Židiny birželio 15 vakarą. Vidurio Atlanto vyčių apskrities dvasios vadas yra V. Atsimainymo parapijos klebonas kun. Pranas Bulovas, uoliai vyčius globojantis teikiąs salė vyčių renginiam. Po susirinkimo Anna Klem supažindino su margučių dažymu.

Vyčiai pasiryžo šiom Velykom paruošti gražių margučių ir balandžio susirinkime dalyvauti varžybose. A. Klem išgražintų margučių pavyzdžiai buvo atspausdinti "Creative Crafts" žurnalo pirmam puslapy 1977 Nr. 56. Ji yra demonstravusi lietuvių tautinį meną televizijoje ir įvairiuose susirinkimuose.

Auksinio amžiaus klubas V. Atsimainymo parapijoje Maspeth turi 150 su viršum narių. Klubui sėkmingai vadovauja pirm. Olga Brady. Nariai išylyauja, organizuoja parengimus ir telkia lėšas šalpai. Šv. Patriko šventės proga renginys vyko kovo 14. Smulkų reikmenų išpardavimą klubas rengia kovo 17 ir 18 parapijos salė. Pelnas skiriamas labdarai.

A. a. Salomėja Beržetis, gyvenusi Woodhaven, N.Y., sulaukusi 90 m. amžiaus, mirė kovo 4. Velionė iš Lietuvos atvyko 1909, 1911 ištekojo už Jono Beržetio, kuris mirė prieš 22 metus. Beržetiai ilgą laiką tvarkė lietuvišką siuvelyklą, užaugino tris dukras — Barborą, Olgą ir Vitalę, kurios su šeimomis rūpinosi savo motina iki pat mirties. Velionė iškilingai palaidota kovo 7 iš V. Atsimainymo lietuvių parapijos bažnyčios, Maspeth, N.Y. Velionė su vyru Jonu šio parapijoje susituokė, krikštijo dukras

Pasaulio Lietuvių Dienų Komitetas JAV-bėse kovo 10 Kultūros Židiny užbaigė savo darbą. Baigiamajame posėdy išklausti pranešimai, apyskaitos, revizijos aktas. Dalyvavo ir trys JAV LB Krašto valdybos nariai. Iš kairės sėdi: K. Jankūnas, V. Šeibytė, F. Andriūnas — JAV LB Krašto valdybos išd., A. Vakselis — komiteto ir New Yorko LB apygardos pirm., A. Gečys — JAV LB Krašto valdybos pirm., B. Raugas — JAV LB Krašto valdybos vicepirm., E. Mickeliūnienė. Iš kairės stovi: V. Alksnėnis, K. Miklas, K. Bačas, A. Balsys, R. Kezys, K. Bučmys, G. Žemaitaitis, B. Kumet, V. Padvarietis. Nuotr. L. Tamošaičio

ATEITININKŲ KAUKIŲ BALIUS BUVO LINKSMAS IR ŠAUNUS

Nemalonus oras nesulaikė New Yorko apylinkės lietuvių nuo tradicinio Užgavėnių kaukių balius, kurį rengė New Yorko ateitininkai. Vasario 24 vakarą per šaltą lietuvių vėją į Kultūros Židinį suvažiavo daug žmonių.

Įėjus į salę, tuoj pat visus pagavo šventiška nuotaika. Salės lubų centre kabėjo daug įvairių spalvų balionų; nuo jų buvo ištiesti spalvoti kaspiniai iki visų sienų, kur irgi kabėjo balionai. Kartkarčiais per visą vakarą įvairūs balionų sprogimai akcentavo linksmybes. Salės puošimo darbą atliko ateitininkų jaunimas, o stalus gelėmis išpuošė sendraugės.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 9 dol.
 Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 8 dol.
 Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.
 Lietuviškai anglišką žodynas — 8 dol.
 Lietuvių kalbos žodynas, pavieksnuotas — 6 dol.
 Persiuntimas 50 c. Graži dovaną jaunimui ir suaugusiems visokiomis progomis. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

ir ilgiausiai buvo jos parapiečiai. Laidotuvių išvakarėse maldas kalbėjo klebonas kun. P. Bulovas. Laidotuvių mišias koncertavo klebonas kun. P. Bulovas, kun. S. Raila ir tėv. P. Sharp, OFM. Kun. S. Raila pamoksle išryškino velionės patavimą šeimai, pamaldumą ir lietuviškumą. Palaidota šalia vyro Šv. Jono kapinėse.

Įdomios buvo patarnautojos. Iš pirmo žvilgsnio atrodė, kad kas nors pakvietė visą būti nykštukių. Visą vakarą jos bėginėjo aplink stalus, margais kostiumais, plunksnuotom kepurėlėm. Vėliau sužinojom teisybę. Iš tikrųjų čia buvo jaunos užburtos ateitininkės; jas "pikta ragana" pavertė pagalbinkėm, kad dirbtų visą vakarą.

Prasidėjus muzikai, žmonės pasipylė ant grindų. "Bel Terre" orkestras grojo visiem skoniui — visiem buvo proga kelti kojas.

Kaukių balių visuomet matysi nepaprastai drabužių. Tarp šokėjų blizgėjo ryškiai raudona kaukė, blizgėjo blizžė, žibėjo vyro turkiziniai batai. Pasikalbėjimai burbuliuo aplink stalus, balionai sproginėjo nuo sienų, muzika grojo, ir atrodė, kad visa publika buvo labai linksmas.

Šokiai sustoję, kai nykštukės nešė lėkštes, pilnas blynų. Vyriausia šeiminkė Eugenija Vainienė su savo štabu puikiai paruošė šį tradicinį Užgavėnių valgį.

Kol žmonės valgė blynus, programos vedėja Rasa Razgaitienė paskelbė "rožių tango", ir vyrai nubėgo pirkti rožių savo poniom ir panelėm. Kai tango muzika skambėjo salėj, šoko tik moterys su rožėm, raudonom ir rausvom. Tradicinis romantiškumas!

Po tango šokio vyko šokių kursai. Teisėjų komisiją sudarė Jurgis Birutis, Vida Penikienė ir Pranas Baltakis. Valso konkursą laimėjo Birutė Malinauskienė

su Arūnu Čiuberkiu. Disko konkurso dviguba premija teko Dainai Jurkutei su Jonu Dunčia ir Stellai Nelson su Paul Samson.

Pagaliam atėjo laikas kaukių paradiui. Mažai kaukių šiais metais, bet kiek jų buvo, tai įdomiai ir kūrybingai pagamintos. Teisėjų komisiją sudarė Gintarė Ivaškienė, Regina Kudžmienė ir Daina Jurkutė. Jom teko atsakomybė nuspręsti, kuri kaukė užsitarnavo premiją.

Kol komisija tarėsi, kaukės šoko "jitterbug" ir lėkė aplink salę pasirodyti. Veterinarijos daktaras šokinėjo su savo stetoskopu, kiškutis dalino margučius, New Yorko traukinių gyventojai šypsojosi publikai, didžiulis pilkas asilas bliovė ir spardėsi, o aukštas juodas velnias ritino Puntuką Anykščių bažnyčia sugriauti. Velnią sekė gaidys su laikrodžiu, užsispyręs jį sustabdinti.

Pirmą vietą laimėjo Puntuko legenda: velnias — Arvydas Liobis, Puntukas — Lina Bobelytė, gaidys — Rasa Bobelytė. Antrą vietą laimėjo asilas (tai sužinojus, jam pasipylė iš ausų geltoni dūmai). Asilą sudarė Stasys Janušas ir Darius Kudžmas. Trečios vietos premiją pasidalino zuikis Puikis — Jonas Landsbergis ir daktaras Aiskauda — Jonas Matulaitis.

Po parodo balius tęsėsi iki velniam.

Puiki muzika, skanus maistas, sklandus organizavimas balių padarė vienu iš sėkmingiausių New Yorko. Padėka už tai organizatorių komitetui, vadovaujamam F. Ignaitienės. Tikėkimės, kad rengėjai nepavargės ir suruoš kaukių balių ateinančiais metais. Tikėkimės, daugiau publikos panaudos savo vaizduotę ir bent pusę dalyvių ateis su kaukėm.

Gaidys

Dalis kaukių balius dalyvių. Nuotr. L. Tamošaičio